

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

12 februari 2004

ONTWERP VAN DECREET

**tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen
inzake milieubeleid, tot aanvulling ervan met een titel Agentschappen
en tot wijziging van diverse andere wetten en decreten**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	49
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen	77
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	107
Advies van de Raad van State	119
Ontwerp van decreet	127

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. Algemene toelichting

1. Het proces "beter bestuurlijk beleid"

De Vlaamse administratie wordt thans gevormd door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (ingedeeld in zeven departementen), de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en de Vlaamse openbare instellingen (VOI's). Het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse wetenschappelijke instellingen worden samen gevat onder de benaming "diensten van de Vlaamse regering".

In het regeerakkoord van juli 1999 heeft de Vlaamse regering de beleids optie genomen om werk te maken van een grondige bestuurlijke vernieuwing. Dit project van vernieuwing bestaat uit drie pijlers :

- optimalisering van de organisatie en de werking van de Vlaamse administratie in het vooruitzicht gesteld, juridisch gevat in het “kaderdecreet Bestuurlijk Beleid”.
- een kaderregeling inzake begroting en boekhouding (decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof)
- een kaderregeling inzake het adviesstelsel (“decreet tot regeling van strategische adviesraden”).

Het voorliggende ontwerpdecreet betreft een dochterdecreet van de eerste pijler.

Het “kaderdecreet Bestuurlijk Beleid” gaat uit van enkele beginselen van de organisatie en de werking van de Vlaamse administratie. Het bevat algemene bepalingen inzake het Vlaams overheidsapparaat en de onderscheiden vormen van verzelfstandigde agentschappen. Deze bepalingen zijn automatisch van toepassing voor de agentschappen die beantwoorden aan de criteria van het kaderdecreet (zoals de agentschappen die worden opgericht bij dit decreet). Het is dan ook noodzakelijk om dit decreet samen te lezen met de bepalingen van het kaderdecreet. Daarom wordt in deze algemene situering beknopt ingegaan op een aantal generieke basisprincipes en bouwstenen van het nieuw organisatiemodel.

Voor een omstandige toelichting bij het project Beter Bestuurlijk Beleid wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het kaderdecreet.

De algemene organisatie van de Vlaamse administratie wordt geregeld in hoofdstuk II van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. In uitvoering van het kaderdecreet wordt het volledige bevoegdheidspakket van de Vlaamse overheid opgedeeld in homogene beleidsdomeinen (artikel 2). De Vlaamse regering bepaalt de homogene beleidsdomeinen, zowel wat het aantal als de inhoudelijke taakstelling betreft. De organisatiestructuur vertrekt van de beleidsbepaling, die per beleidsdomein berust bij de bevoegde minister en de regering. De Vlaamse regering zal met ingang van de volgende legislatuur de bevoegdheidsverdeling tussen haar leden zodanig regelen dat de één-op-één relatie tussen minister en beleidsdomein (die zorgt voor een eenheid van aansturing) daadwerkelijk gerealiseerd wordt.

Elk beleidsdomein krijgt een zelfde basisstructuur (artikel 3). Voor ieder homogeen beleidsdomein wordt een Vlaams ministerie opgericht, bestaande uit een departement en desgevallend één of meerdere intern verzelfstandigde agentschappen (IVA) zonder rechtspersoonlijkheid.

Binnen ieder homogeen beleidsdomein kunnen ook één of meerdere verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid worden opgericht : intern verzelfstandigde agentschappen (zonder raad van bestuur en onder hiërarchisch gezag van de minister) of extern verzelfstandigde agentschappen (functioneren onder een raad van bestuur).

Per homogeen beleidsdomein wordt ten slotte een beleidsraad opgericht. De beleidsraad is het forum waarop het politieke en het administratieve niveau overleg plegen en dat de regering ondersteunt bij de aansturing van het beleidsdomein.

Hoofdstuk II bevat verder een artikel dat de taakverdeling regelt tussen het departement en de agentschappen en dat de voorwaarden bepaalt waaronder agentschappen kunnen worden opgericht (artikel 4). Het artikel organiseert ook de structurele samenwerking tussen minister, departement en de agentschappen.

De taakverdeling houdt in dat de departementen worden belast met taken die gericht zijn op beleidsondersteuning en de verzelfstandigde agentschappen taken krijgen die gericht zijn op beleidsuitvoering. De agentschappen moeten ook beleidsgerichte input leveren.

De decreetgever is, krachtens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, bevoegd het statuut te regelen van de instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest. Het decreet regelt hun oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht, en kan aan deze organismen rechtspersoonlijkheid toekennen (artikel 9 van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen). De hoofdstukken III en IV van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid voorzien samen in vier generieke agentschapsvormen : intern verzelfstandigde agentschappen (IVA's) zonder en met rechtspersoonlijkheid en publiek- of privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen (EVA's).

Het kaderdecreet regelt enkele essentiële kenmerken van de onderscheiden vormen van verzelfstandiging, en bevat tevens algemene regels inzake de aansturing en opvolging van de agentschappen, inzake controle, interne audit en toezicht, en inzake de mogelijkheid voor agentschappen om te participeren in andere rechtspersonen. De concrete implicaties hiervan worden hierna toegelicht.

Alle verzelfstandigde agentschappen beschikken over een ruime operationele autonomie. Het primaat van de politiek brengt evenwel mee dat interne verzelfstandiging in beginsel de voorkeur verdient boven externe verzelfstandiging. De regel is immers dat het bestuur wordt gevoerd onder de rechtstreekse en hiërarchische verantwoordelijkheid van de regering en haar leden. De zeggenschap blijft dan bij de politiek gelegitimeerde bestuurders, die door het parlement ter verantwoording kunnen worden geroepen.

Tot de oprichting van verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid kan daarom pas worden overgegaan als hiervoor duidelijke functionele redenen bestaan en er een toegevoegde waarde door gegenereerd wordt.

Het kaderdecreet stelt dan ook een cascadesysteem in van verzelfstandigingvoorwaarden en omvat een bindend afwegingskader, wat maximale garanties geeft dat de verzelfstandiging beantwoordt aan de basisvoorwaarden en dat gekozen wordt voor de optimale organisatievorm.

2. Situering van de bij dit decreet opgerichte IVA's met rechtspersoonlijkheid binnen het ruimere kader van "beter bestuurlijk beleid"

Uitgangspunt van de reorganisatie binnen het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur

De belangrijkste krachtlijn voor de afbakening van de takenpakketten van de agentschappen die bij dit decreet worden opgericht, is dat de beleidsuitvoerende activiteiten (en een deel van de beleidsvoorbereidende activiteiten, als bijdrage aan de opdracht van het departement) van een beleidsveld zoveel als mogelijk worden samengebracht bij een zelfde entiteit.

Zo werden de (beleidsuitvoerende) activiteiten met betrekking tot water samengebracht bij de entiteit Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht. Dit biedt betere mogelijkheden om te komen tot een integraal waterbeleid en is een noodzakelijke voorwaarde om de doelstellingen van het decreet integraal waterbeleid te kunnen waarmaken.

Het afvalstoffenbeheer wordt samengebracht met het beheer van stofstromen bij de OVAM. Dit is een ondersteuning voor de ontwikkeling van een beleid inzake zuinig grondstoffengebruik bij allerlei maatschappelijke en industriële processen. Daarmee wordt de oorspronkelijke benadering van het afvalstoffenbeleid, die sterk 'end of the pipe' gericht was, meer en meer omgebogen naar een beleid dat aandacht biedt aan de ganse productieketen (ketenbeheer).

Het wetenschappelijk onderzoek wordt samengevoegd in het bij dit decreet op te richten Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. Dit omwille van de mogelijke synergieën. Het omvat het onderzoek dat momenteel wordt verricht door het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer (IBW) en door het Instituut voor Natuurbehoud (IN). Het IN is tevens belast met de eraan verbonden Natuurrapportage (NARA). De meeste activiteiten met betrekking tot het Milieurapport (MIRA), dat momenteel is ondergebracht bij de Vlaamse Milieumaatschappij worden overgeheveld naar dit instituut.

Ook de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) verricht nog belangrijk wetenschappelijk onderzoek voor het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur. De VITO als geheel, werd echter in het beleidsdomein Wetenschappen en technologische innovatie ingedeeld.

Het toewijzen van zo homogeen mogelijke thematische en compartimentale beleidsitems aan de agentschappen (althans voor wat betreft de beleidsuitvoering en voor wat betreft het leveren van een bijdrage aan de beleidsvoorbereiding) is een belangrijke stap vooruit om te komen tot een efficiënte werking van het beleidsdomein. Deze stap is evenwel onvoldoende. De milieuproblemen die be-

horen tot verschillende beleidsvelden, hangen dikwijls toch sterk samen. Zo kunnen ze worden veroorzaakt door dezelfde soort activiteiten, of kunnen ze elkaar versterken. De basisinformatie om milieuproblemen aan te pakken, en de instrumenten en maatregelen om dat te doen, zijn dikwijls ook generiek. De oplossing van milieuproblemen vraagt dan ook een sterke samenwerking over de beleidsvelden, en dus over de agentschappen, heen. Naast zijn opdrachten inzake beleidsvoorbereiding, heeft het departement van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur dan ook de essentiële taak om te coördineren en ervoor te zorgen dat er een doorgedreven samenwerking is binnen het beleidsdomein. Dit rond onderwerpen zoals de milieuplanning, een belangrijk deel van de beleidsevaluatie, de coördinatie van het inter- en bovengewestelijke beleid, de horizontale integratie, de optimalisatie van het instrumentarium, de regelgeving, het doelgroepenbeleid, het communicatiebeleid, de werking rond informatiebehoefte en informatiebeheer, de coördinatie van het wetenschappelijk onderzoek, ...

In zijn advies (punt 2) vroeg de SERV om de nieuwe structuur te motiveren.

Zeer veel informatie over de baten van de nieuwe structuur en over de motieven voor de oprichting en afbakening van de IVA's (onder andere structureringsprincipes) is terug te vinden in de blauwdruk voor een sectorale invulling van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur die principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse regering op 8 februari 2002 (VR/2002/08.02/DOC 0084). Deze blauwdruk kan worden geraadpleegd via de webstek www.vlaanderen.be/BBB.

De baten van de nieuwe structuur zijn, op algemene wijze, eveneens terug te vinden in de memorie van toelichting bij het goedgekeurde kaderdecreet van 18 juli 2003.

Waarom geen specifiek agentschap voor inspectie en handhaving ?

De MiNA-Raad is voorstander van een bijkomende IVA voor inspectie en handhaving (punt L en [21] van het advies).

De blauwdruk omvat een uitgebreide motivering van de keuze om de entiteit handhaving te positioneren binnen het departement. Er wordt onder meer vastgesteld :

"Handhaving is een bijzonder overheidsinstrument. Enerzijds doet het beroep op specifieke

vaardigheden ; anderzijds wordt het best op enige afstand geplaatst van het operationele beheer. Op basis hiervan wordt geopteerd om handhaving als instrument te bundelen." (stap 4.2 – structureringsprincipes, p. 17). In hetzelfde document is "aandacht voor functiescheiding" opgenomen als een aanvullend structureringsprincipe (stap 4.2, p. 19).

In het document stap 4.3 (p. 12-13) is de meest uitvoerige passage opgenomen. Uit deze passage blijkt enerzijds de behoefte aan functiescheiding en anderzijds de motivatie om de entiteit handhaving toch binnen het departement te situeren. De passage luidt als volgt :

"Handhaving Leefmilieu en Natuur

- 1° Een eerste belangrijke wijziging betreft hier het samenbrengen van de handhaving zowel van milieuhygiëne als van de handhaving 'Natuur- en Bosbeheer'. Om redenen van efficiëntie is evenwel voorzien om voor de handhaving met betrekking tot vrije velddelicten de uitvoerende entiteiten hierbij te betrekken en het toezicht in de eigen terreinen bij de entiteiten voor het beheer van respectievelijk natuur, bos en groen te behouden.
- 2° De volledige handhavingsaansturing gebeurt vanuit deze deelentiteit 'Handhaving Leefmilieu en Natuur'.
- 3° De huidige taakstelling van de afdeling milieuinspectie is nog vrij sterk gericht op de uitvoering van inspecties van klasse I-bedrijven. Om allerlei redenen moet de handhavingsentiteit in de toekomst een veel ruimere taakstelling krijgen. Om deze taken goed te kunnen uitoefenen, is het dikwijls aangewezen dat ze worden uitgeoefend door een entiteit die deel uitmaakt van het departement. De taken betreffen onder andere :
 - Beleidsvoorbereiding in verband met het handhavingsbeleid (onder andere planmatige aanpak) ;
 - Een bijdrage leveren in het kader van de algemene beleidsvoorbereiding (onder andere adviseren inzake uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het beleid)
 - Uitwerken werkwijzen en methoden voor de concrete uitvoering van de inspectietaken ;

- Opmaken van een milieu-inspectieplan (MIP) ;
 - Uitdragen inspectiebeleid en methodes naar lokale handhavers ;
 - Uitoefenen hoger toezicht op lokale handhaving (onder andere in het licht van de zorg voor de naleving van het gelijkheidsbeginsel) ;
 - Centrale verzameling en beheer van data en informatie die relevant is in het kader van de handhaving
 - Verzorgen feedback aan de andere entiteiten van het beleidsdomein (op gewestelijk niveau) als bijdrage tot een optimalisatie van de regelgeving ;
 - Inbreng leveren met betrekking tot het internationale en het Europese beleid inzake handhaving van het milieurecht. Opvolging van internationale tendensen inzake handhaving.
 - Intra-, inter- en supragewestelijke samenwerking met andere (milieu)actoren.
 - Samenwerking met externe deskundigen met een zeer specifieke technische kennis.
 - De afstemming verzorgen van de handhaving in het beleidsdomein leefmilieu met andere actoren zoals de afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie (ANRE), de afdeling Preventieve en Sociale Gezondheidszorg (Gezondheidsinspectie), de reguliere politiediensten (vooral de federale politie), de gerechtelijke instanties. Dit onder andere met het oog op het realiseren van een complementariteit tussen de complementariteit tussen de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving.
- 4° De handhavingsentiteit moet fungeren als een onderdeel van de beleidscyclus. Dit wil zeggen dat de handhavingsprioriteiten mee moeten worden bepaald door andere onderdelen van de administratie en dat omgekeerd, de entiteit handhaving lessen moet trekken uit al haar activiteiten naar beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering toe.
- 5° Net zoals grotendeels is gebeurd wat betreft de milieuvergunningen, is momenteel een evolutie aan de gang naar een integrale handhaving

van bedrijven. Dit wil zeggen dat bij inspecties minder en minder wordt ingegaan op specifieke milieuaspecten. Meer en meer moeten alle milieu-aspecten van een bedrijf samen worden bekeken. In die zin moet de handhavingsentiteit op een geïntegreerde manier werken, waarbij zij kan ondersteund worden door de gespecialiseerde technische kennis over deze milieu-aspecten die conform BBB bij de IVA's en EVA's van het beleidsdomein leefmilieu zal zitten. In deze optiek is het aangewezen dat de handhavingsentiteit deel uitmaakt van het departement.

- 6° Het regeerakkoord eist dat milieuhandhaving in de toekomst gebeurt op een planmatige manier.
- 7° Het is duidelijk dat er veel andere actoren zijn die een belangrijke rol spelen in de handhaving in het algemeen (parketten, federale minister van justitie, lokale en federale politie,...) en bij de bestuurlijke handhaving in het bijzonder (gemeenten & lokale politie – momenteel belast met het toezicht om in klasse II en klasse III ingedeelde inrichtingen – en in de toekomst wellicht ook provincies). Er is een centrale handhavingsentiteit nodig die voor het gewest sturend optreedt naar de andere bestuurlijke handhavers en ervoor zorgt dat alle rechtsonderhorigen gelijk worden behandeld. Deze sturingsrol kan met meer geloofwaardigheid worden vervuld als de handhavingsentiteit in het departement zit. Een gelijkaardige opmerking geldt met betrekking tot de rol van overleg en afstemming die de handhavingsentiteit moet vervullen met betrekking tot de handhavingsactoren in het algemeen)
- 8° Het sluitstuk van een goed doordacht beleid is een evenwichtig doorgevoerde handhaving. De handhavingsentiteit moet zich relatief onafhankelijk kunnen bewegen ten aanzien van andere delen van het ministerie en ten aanzien van de andere ministeries. Er is een rechtstreekse informatieplicht naar de minister en mogelijkheid van sturing door de minister als uiteindelijk verantwoordelijke.
- 9° Niet alle handhavingstaken van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur kunnen worden verricht door de centrale handhavingsentiteit. Andere entiteiten binnen het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur zullen met gespecialiseerde toezichtstaken (en eventueel ook met verdergaande handhavingstaken) belast worden. Zo dient om efficiëntieredenen de entiteit

die belast is met de inning van de afvalwaterheffing (en die de aangiften voor deze heffing ontvangt) ook te worden belast met het toezicht op de naleving van de heffingsplicht. Dit toezicht is immers nauw verbonden met de controle van de aangiften.

10° Er dient dan evenwel een centrale handhavingsentiteit te zijn die een coördinerende rol speelt tussen alle entiteiten die belast zijn met taken van bestuurlijke handhaving en die hierover rapporteert aan de minister.

11° Teneinde de neutraliteit maximaal te waarborgen heeft 'Handhaving Leefmilieu en Natuur' rechtstreeks toegang tot de minister in verband met de uitvoering en de resultaten van de inspectietaken.

Voor deze deeltentiteit wordt voorzien in het behoud van buitendiensten ."

Waarom geen specifiek agentschap voor de operationalisering van alle vormen van economische instrumenten ?

De MiNa-Raad is voorstander van een apart agentschap voor de operationalisering van alle vormen van economische instrumenten (punt m en [21]).

Bij de structurering van het beleidsdomein werd uitgegaan van een indeling in agentschappen, gebaseerd op de compartimentele benadering van de milieuproblematiek. Zo wordt een geïntegreerde benadering bevorderd van de beleidsuitvoering ten aanzien van die compartimenten. Op dit principe werd één uitzondering gemaakt, namelijk de handhaving, gelet op het principe van scheiding van functies. De voordelen verbonden aan het structureren op basis van processen of ingezette instrumenten, zoals het evolueren naar een geïntegreerde factuur (een belangrijke vereenvoudiging voor de burger), kunnen ook gerealiseerd worden door samenwerking binnen het beleidsdomein (vergelijk bijvoorbeeld met het project rond de stroomlijning van de informatiestroom bedrijfsleven – overheid, dat ook raakt aan kerntaken van de agentschappen maar verloopt in samenwerking binnen het beleidsdomein). In dit verband wordt gewezen op de belangrijke rol die weggelegd is voor het Milieu Management Informatiesysteem (MMIS) dat ondergebracht wordt in het departement.

Dat het toevertrouwen van de uitvoering van beleid inzake heffingen aan de compartimentele agentschappen voor gevolg zou hebben dat het regulerend karakter van een heffing ondergeschikt

zou worden aan de opbrengst door de heffing, lijkt niet te verwachten. Immers, de hoogte van een heffing is een beleidsvraagstuk en geen uitvoeringsvraagstuk en wordt decretaal bepaald. Zowel het departement, de minister, de Vlaamse regering als uiteindelijk het Vlaams Parlement zijn een actor in het besluitvormingsproces ter zake.

Taken van het departement – rol van het departement en de agentschappen inzake beleidsvoorbereiding – doelgroepenoverleg en communicatie

De MiNa-Raad stelt dat de taakstelling van het departement onduidelijk is ([12]). Hij merkt op dat de taakstelling van de agentschappen bemoeilijkt wordt zonder duidelijk zicht op de taakstelling van het nieuwe departement (punt c) en ziet geen reden om het departement niet uitdrukkelijk verantwoordelijk te stellen voor de coördinatie van het beleid (punt [19]).

De taakstelling en organisatie van de eigen administratieve instellingen (waaronder de departementen) kan niet bij decreet geregeld worden en is de bevoegdheid van de Vlaamse regering (artikel 87 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen dd. 08/08/80). Ter zake is een algemeen uitvoeringsbesluit voor alle departementen in voorbereiding. In dit verband beschikt de Vlaamse regering over het eindrapport van de veranderingsmanager waarin de taakstelling van het departement en de agentschappen opgelijst wordt. Ook is er het principe dat het departement de residuaire beleidsvoorbereidende taken vervult.

Verder wordt verwezen naar artikel 4, § 1 van het kaderdecreet dat stelt *dat de beleidsondersteunende taken worden toevertrouwd aan de departementen* en naar § 3 van hetzelfde artikel dat als volgt luidt : *“Per homogeen beleidsdomein wordt tussen de minister, het departement en de verzelfstandigde agentschappen een structurele samenspraak en samenwerking uitgebouwd, met het oog op de optimale realisatie van de beleidsdoelstellingen, en met respect voor ieders taakstelling en verantwoordelijkheid. Vanuit hun taakstelling inzake beleidsuitvoering leveren de agentschappen beleidsgerichte input.”*

Tenslotte wordt verwezen naar X.6.1, tweede lid van het voorliggende ontwerp : *“De agentschappen streven hun missie na en voeren hun taken uit om een bijdrage te leveren aan de beleidsvoorbereiding, met inbegrip van de milieuplanning en de regelgeving, of om het vastgestelde beleid uit te voeren. De beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering maken het voorwerp uit van de door de Vlaamse regering aangestuurde beleids- en beheerscyclus.”* Deze be-

paling regelt reeds uitdrukkelijk de inbreng van de agentschappen in de algemene planningscyclus, waarvan de MiNa-Raad vraagt dat die als een gemeenschappelijke bepaling zou worden opgenomen in artikel X.6.4.

De SERV vraagt te motiveren waarom beleidsvoorbereidende taken aan de IVA's worden toevertrouwd (punt 4.2) en de MiNa-Raad vraagt dat duidelijker zou gesteld worden dat de eindafstemming van visievorming (zie punt e) of de aansturende rol (punt [11] en [19]) bij het departement ligt.

Artikel 4, § 3, laatste zin van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid bepaalt : *"Vanuit hun taakstelling inzake beleidsuitvoering leveren de agentschappen beleidsgerichte input."*

Deze bepaling van het kaderdecreet werd in het IVA-decreet vertaald in artikel X.6.1 en in de aanhef van Artikel X.6.3 en X.6.4 (*"in het kader van hun missie en taken dragen de in deze titel bedoelde agentschappen, in samenwerking binnen het beleidsdomein en gecoördineerd door de Vlaamse regering en het departement, bij tot..."*).

Er werd steeds gestreefd naar een evenwicht tussen de beleidsvoorbereidende taken van het departement en de taak van de agentschappen om beleidsvoorbereidende input te leveren.

De SERV dringt er op aan dat de agentschappen voldoende input moeten kunnen geven bij de voorbereiding van het internationaal beleid (punt 4.3) en de MiNa-Raad vraagt dat de pro-actieve verantwoordelijkheid in het takenpakket van de agentschappen zou opgenomen worden (punt k en [23]).

Artikel X.6.3, 1° en artikel X.6.4, 1° van het IVA-decreet, werden opgenomen vanuit deze bezorgdheid. Ter zake wordt ook een afstemmingsorgaan voorzien, namelijk het VOIM (zie hiervoor).

De SERV punt 4.4) en de MiNa-Raad ([24] en [25]) hechten veel belang aan een gestructureerd doelgroepenbeleid en aan de samenwerking met de maatschappelijke actoren. MiNa-Raad is van oordeel dat overlegfora per beleidsdomein en raadgevende comités in de praktijk kunnen samenvallen (punt n).

Binnen het departement wordt een entiteit "doelgroepen- en communicatiebeleid" voorzien. Deze entiteit moet het bestaande pilootproject structureel verankeren en de systematische uitbreiding ervan verzekeren. De entiteit wordt onder meer specifiek belast met de horizontale coördinatie van

het doelgroepenbeleid voor het hele beleidsdomein. Artikel X.6.3, 3° en 4° en artikel X.6.4, 4° van het IVA-decreet, weerspiegelen deze bezorgdheid expliciet. De entiteit zal, in samenwerking met de agentschappen, de door de MiNa-Raad aan de orde gestelde problematiek (onder andere ontwikkelen van afwegingskaders) verder moeten uitwerken.

Wat het raadgevend comité betreft (onder andere Artikel 6, § 2, tweede lid en Artikel 10, § 2, tweede lid kaderdecreet) dient er over te worden gewaakt dat er geen inefficiënte verveelvoudiging ontstaat van advisering door en/of overleg met het maatschappelijk middenveld. Overleg vindt immers ook plaats via doelgroepenoverleg. Advisering gebeurt ook door de strategische adviesraad. Bovendien moet vermeden worden dat overleg wordt gepleegd met het middenveld voor zover over beleidsvoornemens nog geen eenstemmigheid is bereikt binnen het beleidsdomein.

Taakverdeling tussen de agentschappen

De MiNa-Raad vraagt duidelijker en betere taakverdeling tussen de agentschappen. Punt e, i en [20] gaat in het bijzonder over de taakstelling tussen de OVAM en de Vlaamse Maatschappij voor Water en Lucht. Punt [13] gaat over de taakverdeling inzake monitoring, over ontbrekende taken bij de Vlaamse Maatschappij voor Water en Lucht inzake klimaatbeleid en over een onduidelijke taakverdeling tussen de VLM en het ANB met betrekking tot plattelandsbeleid.

OVAM en de Vlaamse Maatschappij voor Water en Lucht hebben elk een eigen rol met betrekking tot de reductie van de verontreiniging door gevaarlijke stoffen van respectievelijk de bodem en de watersystemen.

Veontreiniging van oppervlaktewater en grondwater gedetecteerd door de Vlaamse Maatschappij voor Water en Lucht, zal worden doorgegeven aan de OVAM die in het kader van het ketenbeheer remediërende maatregelen kan uitwerken. De beleidsraad en het departement zullen dit proces van samenwerking aansturen.

De taak van OVAM richt zich o.m. op het duurzaam beheer van stofstromen of ketenbeheer. Deze taak richten op het duurzaam beheer van grondstofstromen zoals de MiNa-Raad voorstelt komt neer op een inperking van de taak, zodat een hiaat ontstaat en het overzicht over het ketenbeheer verloren gaat.

Er werd terecht gewezen op het ontbreken van uitvoerende taken in verband met het klimaatbeleid in het takenpakket van de Vlaamse Maatschappij voor Water en Lucht. Aan het voorontwerp van decreet werd een punt d) toegevoegd onder artikel X.2.3, § 2, 3° (voor meer informatie, zie de artikels-gewijze toelichting).

De MiNa-Raad stelt voor de taakverdeling inzake monitoring en dataverwerking scherper te trekken. Dit lijkt geen goede optie. Een taakverdeling terzake moet voldoende flexibel opgevat worden zodat hierrond in de loop van de jaren andere afspraken kunnen gemaakt worden. Artikel X.6.4, 6° voorziet expliciet in een coördinatie terwijl bijkomend een concrete taakverdeling via de beheersovereenkomsten kan geregeld worden. Ook hier weer zal het departement via het MMIS (en in mindere mate via het doelgroepenbeleid) de mogelijkheden hebben sturend op te treden.

De MiNa-Raad wijst op de onduidelijke definiëring van de termen 'platteland' of 'plattelandsbeleid' met onduidelijke taakomschrijving tot gevolg en het risico op verschillen in interpretatie, in het bijzonder tussen de VLM en het ANB.

Het klopt dat er geen duidelijke definitie bestaat van het begrip plattelandsbeleid en dat binnen het beleidsdomein verschillende agentschappen bevoegd zijn voor deelaspecten ervan. VLM kan dus slechts bevoegd zijn voor die aspecten van de uitvoering van het plattelandsbeleid die niet expliciet aan andere agentschappen zijn toegewezen. Voor wat betreft de bepaling van het plattelandsbeleid dienen alle relevante agentschappen een inbreng te doen. Het departement stuurt en coördineert de werkzaamheden ter zake.

Afstemming en verzekeren van samenhang

SERV (punt 4.1) en MiNa-Raad (punt [17]) vragen dat bij de reorganisatie wordt verzekert dat er samenhang tussen de fases van de beleidscyclus.

In de blauwdruk en in het voorontwerp van decreet wordt hieraan veel aandacht besteed. Veel van de nieuwe opdrachten van het departement zijn er juist op gericht om binnen het beleidsdomein meer samenhang te krijgen. Zo zijn de planning (beleidsformulering, eerste fase van de beleidscyclus) en de evaluatie van het beleid (laatste fase van de beleidscyclus) beiden aan de entiteit "beleidsplanning en -evaluatie" toegewezen om een optimaal verband te kunnen leggen; zo wordt er voor geopteerd om de entiteit handhaving te situeren in het departement, onder meer om de af-

stemming tussen de fase van de beleidscyclus "handhaving" enerzijds en de fases beleidsuitvoering en beleidsevaluatie anderzijds beter te kunnen verzekeren.

Ook de artikelen X.6.1, X.6.3 en X.6.4 van het IVA-decreet werden mede opgenomen vanuit deze bezorgdheid.

De SERV vraagt in zijn advies een duidelijker interne afstemming binnen het beleidsdomein (punt 3.1)

Aan dit punt werd binnen het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur van bij het begin van het BBB-proces aandacht besteed, zie hiervoor de blauwdruk. Momenteel bestaat er een document waarin een stelsel van interne afstemmingsorganen wordt voorzien en per orgaan een taakomschrijving wordt gegeven.

Het betreft onder meer :

- de Beleidsraad ;
- de Centrale Managementgroep ;
- een Stuurgroep Wetenschappelijk onderzoek en Kennisbeheer ;
- een Stuurgroep Doelgroepen- en Communicatiebeleid ;
- een Permanente Werkgroep Doelgroepen- en Communicatiebeleid ;
- Overlegcomité(s) met de Lokale Overheden en met de voornaamste doelgroepen ;
- een Permanent planningsoverleg (PPO) ;
- het Technisch Overleg Milieuregelgeving (TOM) ;
- een Overlegforum handhaving ;
- een Functioneel netwerk handhaving ;
- het Vlaams Overleg Internationaal Milieubeleid ;
- het Coördinatiecomité Informatiebeleid en ICT-ontwikkelingen ;
- de Coördinatiecomités (informeel overleg) voor de andere MOD-activiteiten.

SERV (punt 3.5) en MiNa-Raad (punt h) vragen eveneens aandacht voor de afstemming met andere beleidsdomeinen.

Momenteel rond elk beleidsdomein een eindrapport af van het BBB-proces. In deze eindrapporten zijn voorstellen opgenomen inzake de afstemming met andere beleidsdomeinen. Op basis van deze

informatie zal de Vlaamse regering ter zake beslissingen nemen, o.m. met betrekking tot duurzame ontwikkeling en andere transversale beleidsitems.

3. Redenen voor verzelfstandiging van de Agent-schappen

De criteria voor verzelfstandiging

Overeenkomstig artikel 4, § 2 van het kaderdecreet kan slechts tot verzelfstandiging worden overgegaan als cumulatief voldaan is aan volgende voorwaarden :

- a) uitvoeringsgerichte taken en opdrachten moeten een voldoende kritische massa hebben ;
- b) de te leveren producten en diensten moeten meetbaar zijn ;
- c) er moet een reële mogelijkheid zijn tot aansturing van het agentschap op grond van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit ;
- d) de beheersovereenkomst en inzonderheid de informatierelatie moeten reëel invulbaar zijn.

Artikel 10, § 3 van het kaderdecreet bepaalt verder dat een IVA met rechtspersoonlijkheid slechts wordt opgericht na een voorafgaande afweging van de voor- en nadelen van het verlenen van rechtspersoonlijkheid en als hieruit blijkt dat een IVA zonder rechtspersoonlijkheid niet dezelfde voordelen kan bieden.

De rechtspersoonlijkheid wordt enkel verleend voor het doel waarvoor de instelling is opgericht (specialiteitsbeginsel, zie artikel 10, § 2 van het kaderdecreet).

De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht

Binnen de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht worden de beleidsuitvoerende taken met betrekking tot water, lucht en hinder gehergeoepd. De Vlaamse Milieumaatschappij

voor Water en Lucht levert ook een bijdrage aan de beleidsvoorbereiding met betrekking tot deze velden.

De recente evoluties, zowel wat betreft het decreet van 18 juli 2003 betreffende het Integraal Waterbeleid, als wat betreft de bereikte consensus in het kerntaken- en subsidiariteitsdebat, geven een formelere bevoegdheid op het vlak van de plan- en de beleidsvorming met betrekking tot het integraal waterbeleid aan de provincies en aan de gemeenten.

Dit komt concreet tot uitdrukking via de voorgestelde oprichting van bekkenbesturen op bekken-niveau en de oprichting van waterschappen (met rechtspersoonlijkheid) op het niveau van de deelbekkens.

Voorzien is dat de provinciegouverneurs het voorzitterschap zullen waarnemen van de bekkenbesturen waarin overigens de provincies, samen met de gemeenten de meerderheid zullen vormen.

Toch blijft het gewest, via het voorziene agentschap, verantwoordelijk voor de uitvoering van een zeer omvangrijk aantal uitvoerende beheerstaken. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan taken zoals : de kwaliteitsmonitoring van het oppervlaktewater, het voorbereiden van de rapportering op gewestelijk en bovengewestelijk vlak ; het monitoren van de bedrijfsafvalwaterlozingen ; het bijhouden van, en rapporteren over de emissie-inventaris ; de kwantiteitsmonitoring van de onbevaarbare waterlopen gericht onder meer op beveiliging tegen overstromingen ; het monitoren van het grondwater ; plannings- en toezichtstaken in verband met de waterzuivering ; het adviseren in verband met vergunningsaanvragen ; het leveren van bijdragen tot het opmaken geïntegreerde beheerplannen (waterkwaliteitsbeheerplan, waterkwantiteitsbeheerplan, ecologisch beheerplan, met telkens bijbehorende investeringsplannen) ; realisatie en onderhoud infrastructuur en kunstwerken op onbevaarbare waterlopen van 1ste categorie ; de inrichting van waterlopen ; rattenbestrijding ;...

Daarnaast worden ook alle bevoegdheden inzake lucht en hinder aan het opgericht agentschap toevertrouwd wat dus leidt tot een integraal beleid inzake luchtkwaliteit en de hinderbestrijding.

De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht voldoet aan de voorwaarden waaronder tot verzelfstandiging kan worden overgegaan, bepaald in artikel 4, § 2 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid, vermits :

- a) haar activiteiten in essentie de uitvoering betreffen van een aantal repetitieve processen die frequent voorkomen en deels in het realiseren van duidelijk afbakenbare projecten met een belangrijke inzet van middelen (voldoende massa uitvoeringstaken) ;
- b) voor het integraal water-, lucht- en hinderbeleid het goed kwantificeerbare processen betreft ;
- c) hierdoor aansturing op doelmatigheid, prestaties en kwaliteit zeker mogelijk is ;
- d) ook het verzekeren van een invulbare informatierelatie wordt mogelijk. Voor het beleidsdomein wordt overigens een geïntegreerd informatiemanagement opgezet.

Het bezit van rechtspersoonlijkheid is een onontbeerlijke voorwaarde om, hetzij in rechte op te treden (het voeren van burgerlijke en administratief-rechtelijke procedures), hetzij een recht uit te oefenen (o.m. het afsluiten van overeenkomsten). Deze rechtspersoonlijkheid mag geenszins worden verward met een delegatie van bevoegdheden, die ver doorgedreven kan zijn en een goede werking beoogt maar geen optreden in rechte mogelijk maakt.

Het belang van de rechtspersoonlijkheid schuilt dus essentieel in de noodzaak om snel te kunnen inspelen in de wijzigende omgevingsfactoren. Hierbij is het aangewezen om overeenkomsten en partnerships te kunnen afsluiten met derden.

Ook is een vrij grote operationele vrijheid vereist in het raam van de samenwerking met provinciale en lokale besturen, onder andere in het kader van een integraal waterbeleid. Dit om te resulteren in een overheidsoptreden dat toegankelijker, interactiever, transparanter en klantgerichter is (wat immers het doel van de modernisering is van het Vlaamse overheidsapparaat).

Het is noodzakelijk dat met betrekking tot de uitoefening van de taken vermeld in artikel X.2.3 van dit decreet, de neutraliteit gewaarborgd wordt door een onafhankelijke oordeelsvorming en een onafhankelijke uitvoering.

De OVAM

De OVAM voldoet aan de voorwaarden van artikel 4, § 2 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid, vermits :

- a) haar activiteiten in essentie de uitvoering betreffen van een aantal repetitieve processen die

frequent voorkomen en deels in het realiseren van duidelijk afbakenbare projecten met een belangrijke inzet van middelen (voldoende massa uitvoeringstaken) ;

- b) het zowel voor afvalstoffenbeheer als voor bodemsanering goed kwantificeerbare processen betreffen ;
- c) hierdoor aansturing op doelmatigheid, prestaties en kwaliteit zeker mogelijk is ;
- d) evenals het verzekeren van een invulbare informatierelatie. Voor het beleidsdomein wordt overigens een geïntegreerd informatiemanagement opgezet.

Het bezit van rechtspersoonlijkheid is een onontbeerlijke voorwaarde om, hetzij in rechte op te treden (terugvordering van gemaakte saneringskosten, het voeren van burgerlijke en administratief-rechtelijke procedures), hetzij een recht uit te oefenen (o.m. het afsluiten van overeenkomsten).

Deze rechtspersoonlijkheid mag geenszins worden verward met een delegatie van bevoegdheden, die ver doorgedreven kan zijn en een goede werking beoogt maar geen optreden in rechte mogelijk maakt.

Het niet toekennen van rechtspersoonlijkheid heeft onmiskenbare gevolgen voor de werking van het agentschap. Het ontbreken van rechtspersoonlijkheid impliceert immers dat de OVAM :

- niet meer bij delegatie kan optreden. Er kunnen hoogstens delegaties aan individuele personeelsleden of functies binnen het agentschap worden verleend ;
- niet in rechte bestaat en bijgevolg geen procedures kan voeren (zowel actief als passief procesrechtsonbekwaam). Bij een geschil wordt nog enkel het Vlaamse Gewest gedagvaard en niet meer de OVAM als apart overheidsorgaan. De Vlaamse regering vertegenwoordigt de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest in en buiten rechte. Een dagvaarding gebeurt aan het kabinet van de voorzitter van de regering. De rechtsgedingen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, als eiser of verweerder, worden gevoerd namens de regering ;
- Afhankelijk van de vormgeving van het comptabiliteitsdecreet, mogelijk geen eigen vermogen kan opbouwen, geen eigen financieel beleid

en geen eigen rekeningen kan voeren, geen schulden en geen overeenkomsten kan aangaan ;

- moeilijker een partnerschap kan aangaan met andere bestuurslagen, daar waar deze flexibiliteit nodig is om onmiddellijk in te spelen op maatschappelijke behoeften ;
- geen deel meer kan uitmaken van studieverenootschappen in voorbereiding van exploitatievennootschappen die daarna hun rol zullen spelen op de markt ;
- geen eigen personeel in dienst kan hebben of aanwerven. De sociaalrechtelijke of administratiefrechtelijke verhoudingen met het personeel zullen integendeel bestaan tussen, enerzijds de personeelsleden zelf en anderzijds het Vlaamse Gewest. Nochtans vereist de hoge graad van deskundigheid van de ambtenaren die een taak van algemeen belang te vervullen hebben dat vlot en zeer gericht aan selecties kan worden gedaan. De OVAM kenmerkt zich nu eenmaal in een zeer hoge gespecialiseerde technische kennis en gelet op de schaarste aan deze deskundigen op de arbeidsmarkt is het van belang dat het beslissingsproces onmiddellijk volgt op de selecties, zoniet zoeken deze kandidaten elders werk.

Het belang van rechtspersoonlijkheid schuilt dus essentieel in de noodzaak om snel te kunnen inspelen op wijzigende omgevingsfactoren en alsmaar sneller evoluerende maatschappelijke behoeften. Hierbij is het vaak nodig om overeenkomsten of zelfs partnerships te kunnen afsluiten met derden. Dit om te resulteren in een overheidsoptreden dat toegankelijker, interactiever, transparanter en klantgerichter is (wat immers het doel is van de modernisering van het Vlaamse overheidsapparaat).

Zowel voor afvalstoffenbeheer als bodemsanering betreft het de uitvoering van een taak die berust op specifieke deskundigheid, waarbij neutraliteit moet gewaarborgd zijn door een onafhankelijke oordeelsvorming en een onafhankelijke uitvoering.

Het ANB

In het kader van het project Beter Bestuurlijk Beleid wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid (IVA) "Agentschap voor Natuur en Bos" (ANB) gecreëerd. Het beheer van de eigen domeinen en van domeinen van derden waarvan het beheer aan het ANB is overgedragen,

is een kerntaak van dit agentschap. Dit is bij uitstek een beleidsuitvoerende taak die o.m. gekenmerkt wordt door duidelijke doelstellingen, geen noodzaak aan gedetailleerd ministerieel toezicht, standvastigheid in de tijd inzake uitvoering, gemakkelijk te specificeren en op te volgen activiteiten en een geringe verwevenheid met beleidsuitvoerende taken opgenomen in andere agentschappen.

De verzelfstandiging moet principieel een meerwaarde opleveren omwille van volgende redenen :

- a) goed management : de meetbaarheid van de door het ANB geleverde diensten/producten maakt een verhoogde autonomie en aansprakelijkheid van het management mogelijk ;
- b) efficiëntieredenen : taakspecialisatie ;
- c) effectiviteitsredenen : een verhoogde autonomie maakt een grotere flexibiliteit met een meer klantgerichte dienstverlening mogelijk ;
- d) legitimiteitsredenen : het op verdere afstand plaatsen van het politiek niveau met betrekking tot de uitvoering van de taken van het ANB.

Alle voorwaarden van artikel 4, § 2, van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid zijn vervuld :

- a) De activiteiten betreffen in essentie de uitvoering van een aantal repetitieve processen die vnamelijk op decentraal niveau frequent voorkomen en deels in het realiseren van duidelijk afbakenbare projecten met een belangrijke inzet van middelen.
- b) De voornaamste processen/activiteiten van het ANB zijn overwegend uitvoerend repetitieve processen die met een hoge frequentie voorkomen. Voor deze processen kan telkens een duidelijke output worden bepaald en kunnen kwaliteitsspecificaties worden opgemaakt.
- c) Hierdoor is aansturing op doelmatigheid, prestaties en kwaliteit zeker mogelijk
- d) Tevens is het verzekeren van een invulbare informatierelatie mogelijk. Voor het beleidsdomein wordt overigens een geïntegreerd informatiemanagement opgezet.

Inzake de aspecten autonomie en onafhankelijkheid is een onafhankelijk oordeel noodzakelijk : het uitvoeren van de taken berust op een specifieke deskundigheid ; bovendien is het van belang dat voor heel wat van deze activiteiten de neutraliteit

dient gewaarborgd te zijn, onder meer door een onafhankelijke oordeelsvorming en een onafhankelijke uitvoering. Evenzo dient bij voorkeur te worden afgezien van directe interferentie door de politieke beleidsverantwoordelijken, behoudens wat betreft de beleidsinput.

Het belang van rechtspersoonlijkheid schuilt essentieel in de noodzaak om snel te kunnen inspelen op wijzigende omgevingsfactoren. Hierbij is het geregeld aangewezen om overeenkomsten en partnerships af te sluiten met derden. Heel specifiek rijst ook het probleem van onvoorspelbare natuurlijke fenomenen zoals hevige regens, stormen, bos- en heidebranden waar pro-actieve afspraken noodzakelijk zijn.

Het bezit van rechtspersoonlijkheid is verder een onmisbare voorwaarde om, hetzij in rechte op te treden (dus een vordering in te stellen voor een rechtbank en dergelijke) of een recht uit te oefenen (afsluiten overeenkomsten en dergelijke). Hierbij kan onder meer gedacht worden aan de samenwerkingvormen in het kader van de bosgroepen en de wildbeheereenheden.

Ook is een vrij grote operationele vrijheid en flexibiliteit vereist in het raam van de samenwerking met provinciale en lokale besturen, onder andere in het licht van de uitvoering, in opdracht, van beheerstaken en gebiedsgerichte projecten (bosuitbreiding en stadsbossen).

Rechtspersoonlijkheid geeft de mogelijkheid beroep te doen op subsidiëring van projecten door de EU en de federale overheid waar dit thans nog niet het geval is. Het Bosdecreet voorziet verder de mogelijkheid projecten gezamenlijk met andere bestuurlijke niveaus uit te voeren. Tenslotte is een Bossenfonds in ontwikkeling dat aanvullende financiering kan aanboren met het oog op het realiseren van strategische groenprojecten. Thans wordt het Bossenfonds enkel gespijsd door de inning van vergoedingen bij toepassing van de compensatieregels bij ontbossingen.

Een grote betrokkenheid van diverse maatschappelijke actoren is essentieel voor een doelmatige uitvoering (natuurverenigingen, boscigenaars, ...) van het bos- en natuurbeleid en het beleid inzake stedelijk groen. Een structurele inbedding (bestuursmandaten) is hiervoor evenwel niet vereist.

Voor de realisatie van een structurele betrokkenheid kan voorzien worden in de oprichting van een raadgevend comité. Tevens is er reeds structurele betrokkenheid via de gemengde bosgroepen en de

wildbeheereenheden, alsook met natuurverenigingen via het afsluiten van beheersovereenkomsten. Ook is participatie wettelijk geregeld bij de opmaak van bosbeheerplannen en wordt participatie aangewend bij keuzes die voor andere domeinen moeten vallen.

Het INBO

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek voldoet zeker aan de voorwaarden voor de verzelfstandiging. Uit de aard van de opdracht is een onafhankelijke opstelling van wezenlijk belang.

Het betreft hier in essentie de uitvoering van beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek. Dit betreft zowel monitoring, recurrente opdrachten en opdrachten die eerder punctueel van aard zijn; hieraan geven momenteel ongeveer 230 mensen uitvoering.

Voor de recurrente onderzoeksopdrachten ligt de output doorgaans vast voor een langere periode. Voor punctuele projecten wordt in het algemeen op basis van een projectplan een regelmatige rapportering voorzien, waarbij de nodige opvolging wordt gerealiseerd.

Hierdoor is aansturing op doelmatigheid, prestaties en kwaliteit mogelijk, evenals het verzekeren van een invulbare informatierelatie.

Meetbare doelstellingen zijn gezien de onderzoekscontext op een specifieke manier te definiëren. De producten of diensten zijn het resultaat van wetenschappelijk onderzoek waarvoor geëigende parameters gelden zoals publicaties, rapporten, verwerking in beleidsbeslissingen of beleidsverklaringen.

Voor een wetenschappelijk instituut kan trouwens (aanvullend) sporadisch overgegaan worden tot het doorvoeren van een externe wetenschappelijke evaluatie.

Aan het IBW en het IN werd in het verleden reeds een rechtspersoonlijkheid (Eigen Vermogen) toegevoegd. De oprichting van dit eigen vermogen wijst op de noodzaak om het intern verzelfstandigd agentschap voor het natuur- en bosonderzoek uit te rusten met rechtspersoonlijkheid. Om het wetenschappelijk onderzoek en de daarbij horende dienstverlening te kunnen blijven verzekeren zijn de interne verzelfstandiging en de rechtspersoonlijkheid noodzakelijke instrumenten.

De rechtspersoonlijkheid is een noodzakelijk instrument om goed beheer, operationaliteit, flexibi-

liteit en dienstverlening te verzekeren. Beheersmatig biedt de rechtspersoonlijkheid een belangrijke toegevoegde waarde.

Hierdoor kan het Agentschap participeren in internationale, Europese, federale onderzoeksprogramma's en projecten, en kan het ook projecten, studies en analyses, die kaderen binnen haar specifieke expertise, uitvoeren voor derden, zowel publiek-rechterlijke als privaatrechterlijke rechtspersonen.

Bovendien laat de rechtspersoonlijkheid het Agentschap toe mee te dingen aan oproepen tot onderzoeksvoorstellen vanuit de Vlaamse overheid, al dan niet in onderzoeksnetwerken, en als wetenschappelijke instelling samenwerkingsverbanden uit te bouwen met de wetenschappelijke wereld ; hierbij kan het zich als een onafhankelijke onderzoeksinstelling opstellen.

Het toekennen van rechtspersoonlijkheid biedt een grotere flexibiliteit van de operationele mogelijkheden in het kader van onderzoeksprojectontwikkeling met derden en zorgt voor een grotere responsabilisering van de individuele onderzoekers en projectleiders.

Het biedt ook de mogelijkheid tot het valoriseren van onderzoeksresultaten door royalty's en octrooien.

Partnership-onderzoeksopdrachten moeten ook mogelijk zijn voor andere beleidsdomeinen en beleidsniveaus. Dit vraagt evenwel geen structurele betrokkenheid (bestuursmandaten) van deze beleidsniveaus. Het uitbouwen van samenwerkingsverbanden met andere wetenschappelijke organisaties en met de academische wereld is van het grootste belang, niet alleen voor kwaliteitsverzekering, maar ook voor de structurele verankering van deze verbanden. Hierbij kan gerefereerd worden aan het in 'netwerk' optreden voor het uitvoeren van belangrijke onderzoeksprogramma's.

4. Aanbouwdecreet aan het DABM en afstemming met andere milieuregelgeving

Voor wat betreft het milieubeleid bepaalt het huidige regeerakkoord o.m. dat het voorontwerp decreet milieubeleid van de Commissie BOCKEN verder moet worden gerealiseerd. Diverse wetgevingsprojecten werden daartoe opgezet. Een eerste stap in de verdere uitbouw van dat decreet werd gezet met het Decreet van 18 december 2002 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

met een titel betreffende de milieueffect- en veiligheidsrapportage. Het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid voor wat betreft de milieuaudit en tot aanvulling ervan met een Titel Milieuvoorwaarden werd definitief goedgekeurd door de Vlaamse regering en overgemaakt aan het Vlaams Parlement (deze titel moet later deel gaan uitmaken van een ruimer opgevatte titel Bronnenbeheersing).

Het Decreet van 5 april 1995 (verder DABM genoemd) is een aanbouwdecreet en bevat thans reeds onderdelen inzake o.m. de doelstellingen en beginselen van het milieubeleid, de milieuplanning en milieukwaliteitsnormen, de bedrijfsinterne milieuzorg en de milieueffect- en veiligheidsrapportage. De structuur van het DABM doet zich thans als volgt voor (enkel de titel Bronnenbeheersing is nog niet van kracht) :

Titel I.	Algemene bepalingen
	Hoofdstuk I. Inleidende bepalingen
	Hoofdstuk II. Doelstellingen en beginselen
Titel II.	Besluitvorming en inspraak
	Hoofdstuk I. Milieuplanning
	Hoofdstuk II. Milieukwaliteitsnormen
Titel III.	Bedrijfsinterne milieuzorg
Titel IV.	Milieueffect- en veiligheidsrapportage
Titel V.	Bronnenbeheersing (het ontwerpdecreet Milieuvoorwaarden is bedoeld als een onderdeel van deze ruimere titel)

Om redenen van overzichtelijkheid, toegankelijkheid en consistentie van de milieuregelgeving wordt voorgesteld om de oprichting van de IVA's te vatten in een nieuwe titel X : Agentschappen, van het DABM. Deze voor België en Vlaanderen ongebruikelijke werkwijze werd door de Raad van State aanbevolen (zie advies over het voorontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap ; Gedr.St., Vlaamse raad, 1990-1991, 502 – Nr. 1, p. 185). De Vlaamse regering heeft bij de totstandkoming van het DABM gesteld dat het procédé van “aanbouwwetgeving” in principe de meest geschikte werkwijze is voor het milieurecht.

Zoals hierboven aangegeven is inmiddels een titel IV MER VR door het Vlaams Parlement goedgekeurd en werd een titel V Milieuvoorwaarden (op zich een onderdeel van een breder opgezette titel Bronnenbeheersing die zich nog in een vroegere fase van de besluitvorming bevindt) bij het Parlement ingediend. Titel VI wordt voorbehouden voor Erkenningen, titel VII voor Handhaving, titel VIII voor Beleidsregisters en titel IX voor Heffingen, zodat we gekomen zijn bij titel X voor de organisatie van het beleidsdomein (agentschappen). Titel XI zou een titel worden die betrekking heeft op de strategische adviesraad van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur.

Door titels voor te behouden, wordt vermeden dat na verloop van jaren de titels met organieke bepalingen verloren staan tussen allerlei titels waarin algemene instrumenten van het milieubeleid worden geregeld. Met het bundelen van de oprichting van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht, de OVAM, het ANB en het INBO in één titel van het DABM wordt bovendien bijgedragen tot minder regelgeving en wordt gevolg gegeven aan de aanbevelingen van de kenniscel wetsmatiging om de reglementering per beleidsdomein zoveel mogelijk te codificeren in één decreet.

Bij het formuleren van de oprichtingsbepalingen moest rekening worden gehouden met de thans van toepassing zijnde milieuwetgeving. Het betreft in de eerste plaats de interne consistentie van het DABM. Daarnaast is er ook de afstemming met algemene regelgeving zoals het milieuvergunningsdecreet en belangrijke sectorale regelgeving zoals het afvalstoffendecreet, het bodemsaneringsdecreet, het decreet natuurbehoud.

Ten slotte moesten de oprichtingsbepalingen ook afgestemd worden op de uitkomsten van de lopende wetgevingsprojecten. Daarbij kan in de eerste plaats worden gedacht aan het decreet integraal waterbeleid.

5. Vereenvoudiging en verbetering van de regelgeving

Structuur en opbouw van de bepalingen

Zoals gezegd introduceert het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid gemeenschappelijke bepalingen voor alle IVA's en EVA's van de Vlaamse overheid. Met dit decreet wordt de lijn doorgetrokken. Het introduceert gemeenschappelijke bepalingen voor alle IVA's van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur. Waar het toch nodig is om per IVA te

voorzien in een afzonderlijke bepaling, worden die bepalingen waar mogelijk op een gelijkaardige wijze geformuleerd, of zijn bepalingen per IVA gerangschikt overeenkomstig een zelfde structuur.

De formuleringen van de missie, taken, bevoegdheden en financiële middelen van de verschillende agentschappen, werden zoveel als mogelijk geharmoniseerd. Dat houdt bijvoorbeeld in dat een taak die door verschillende agentschappen moet worden vervuld (bijvoorbeeld een bijdrage leveren aan het vergunningenbeleid), zoveel als mogelijk telkens op een gelijke wijze werd verwoord. Van deze harmonisatie-operatie werd gebruik gemaakt om taken algemeen genoeg te formuleren om zo te vermijden dat agentschappen in een te strak keurslijf worden gedwongen dat te zeer is geïnspireerd door de formuleringen van de huidige regelgeving.

Deze werkwijze heeft ook gevolgen voor de interpretatie van de bepalingen. Het is duidelijk dat gelijkaardige bepalingen voor de diverse agentschappen steeds op een gelijkaardige wijze moeten worden geïnterpreteerd en toegepast. Dit verheldert meteen de verhouding tussen het departement en de agentschappen en zorgt ervoor dat de lat overal gelijk ligt.

Taken en activiteiten die volledig gemeenschappelijk zijn aan de verschillende agentschappen, en die veelal onder coördinatie van en samenwerking met het departement moeten worden uitgevoerd, werden samengebracht in een hoofdstuk gemeenschappelijke bepalingen. Aldus kon flink worden bespaard op de benodigde hoeveelheid tekst (het regeerakkoord voorziet immers in een vermindering van de hoeveelheid regelgeving met 25%). Bovendien laat dit toe om de relatie met het departement te verhelderen en te verzekeren dat de lat gelijk wordt gelegd voor alle IVA's van het beleidsdomein.

Hierna wordt dieper ingegaan op de wijze waarop de verschillende soorten bepalingen werden uitgewerkt.

Omschrijving van de missie

De missie geeft aan wat de bestaansreden (vergeleek met het begrip "maatschappelijk doel") is van het agentschap. Deze missie wordt geconcretiseerd met een opsomming van taken in een volgend artikel.

In de missie van de agentschappen wordt steeds vermeld voor welke beleidsitems ze actief zijn.

Verder wordt geschetst welke doelstellingen ze moeten nastreven. Het betreft steeds de doelstellingen van het decreet algemene bepalingen milieubeleid. Voor zover er specifieke decreten bestaan die betrekking hebben op de beleidsitems waarop de agentschappen actief zijn, wordt ook naar de doelstellingen van deze decreten verwezen.

De doelstellingen en beginselen van het milieubeleid zijn bepaald in artikel 1.2.1. DABM :

"§ 1. Ten behoeve van de huidige en toekomstige generaties heeft het milieubeleid tot doel :

1° het beheer van het milieu door de duurzame aanwending van de grondstoffen en de natuur ;

2° de bescherming, tegen verontreiniging en onttrekking, van mens en milieu, en in het bijzonder van de ecosystemen die van belang zijn voor de werking van de biosfeer en die betrekking hebben op de voedselvoorziening, de gezondheid en de andere aspecten van het menselijk leven ;

3° het natuurbehoud en de bevordering van de biologische en landschappelijke diversiteit, met name door de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke habitats, ecosystemen en landschappen met ecologische waarde en het behoud van de wilde soorten, in het bijzonder van die welke bedreigd, kwetsbaar, zeldzaam of endemisch zijn.

§ 2. Op basis van een afweging van de verschillende maatschappelijke activiteiten streeft het milieubeleid naar een hoog beschermingsniveau. Het berust onder meer op het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden, het standstill-beginsel en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

§ 3. De in § 1 en § 2 bepaalde doelstellingen en beginselen moeten in het bepalen en uitvoeren van het beleid van het Vlaamse Gewest op andere gebieden worden geïntegreerd. Bij de uitvoering van het beleid wordt rekening gehouden met de sociaal-economische aspecten, de internationale dimensie en de beschikbare wetenschappelijke en technische gegevens. "

Omschrijving van het takenpakket

De totale takenpakketten van de agentschappen werden, omwille van de overzichtelijkheid, uiteengetrokken in een takenpakket per beleidsitem dat wordt bestreken door een agentschap.

Per beleidsitem bestaat het takenpakket doorgaans uit twee luiken : een algemene omschrijving van het pakket (omschrijven op een hoger abstractieniveau) en een meer concrete omschrijving van het pakket die de algemene omschrijving verder invult.

Deze splitsing biedt belangrijke voordelen. De algemene omschrijving van het pakket laat meer ruimte open om nieuwe activiteiten te ontwikkelen of bestaande activiteiten te optimaliseren, zonder dat hiervoor het decreet moet worden aangepast.

De algemene omschrijving betreft een limitatieve opsomming van de taken die toch voldoende ruimte biedt voor een soepele werking van de agentschappen.

De meer concrete omschrijving van het pakket, hoeft aldus niet meer te worden opgevat als een limitatieve opsomming van taken. Zo wordt vermeden dat de – onvermijdelijke – vergetelheden in een gedetailleerde opsomming de agentschappen in een strak keurslijf dwingen. Tezelfdertijd blijft duidelijk wat de relatie is met het takenpakket dat de bestaande VOI's momenteel hebben.

De concrete taken zijn meer gerelateerd aan opdrachten die in de bestaande regelgeving aan de (rechts)voorgangers van de agentschappen worden toevertrouwd.

De concrete taken zijn zoveel als mogelijk gerangschikt in overeenstemming met de beleidscyclus (informatievergaring, beleidsformulering, beleidsbepaling, beleidsuitvoering, handhaving, evaluatie,...). Dit verhoogt de overzichtelijkheid en onderlinge vergelijkbaarheid van de takenpakketten van de agentschappen.

Uit het loutere feit dat een taak in dit ontwerp is opgenomen als een algemene of een concrete taak, kan niet worden afgeleid dat het dus gaat om een taak van beleidsuitvoering in de zin van artikel 4, § 2 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid. § 3 van hetzelfde artikel bepaalt immers dat de agentschappen vanuit hun taakstelling inzake beleidsuitvoering beleidsgerichte input leveren. De taakomschrijvingen omvatten ook het aspect beleidsgerichte input. Dit ontwerp regelt via de omschrijving van de respectievelijke takenpakketten van de IVA's een werkverdeling tussen de IVA's van het beleidsdomein. De taakomschrijving per IVA is niet bedoeld om de relaties tussen de respectievelijke IVA's en het departement te regelen. Deze relatie wordt in eerste instantie bepaald door het kaderdecreet en in tweede instantie door de artikelen X.6.1, X.6.3 en X.6.4.

Omschrijving van de bevoegdheden

Telkens werd een afzonderlijk artikel opgenomen dat de bevoegdheden opsomt waarvan de agentschappen kunnen gebruik maken bij de uitvoering van hun missie en taken. Het gebruik maken van deze bevoegdheden is geen doel op zich, maar slechts een middel om de opgedragen missie en taken te vervullen.

Omschrijving van de financiële middelen

Voor de omschrijving van de bronnen waaruit werkmiddelen kunnen worden geput, werden zoveel als mogelijk geharmoniseerde bepalingen gebruikt.

Gemeenschappelijke bepalingen

Deze bepalingen konden identiek worden verwoord voor alle agentschappen. Ze betreffen volgende onderwerpen :

1° formeel-juridische elementen :

- relatie tussen dit dochterdecreet en het kaderdecreet ;
- machtigingsbepaling voor aanpassing van de regelgeving aan het kaderdecreet en het dochterdecreet.

2° relatie tussen allerlei betrokken actoren :

- tussen het departement en de agentschappen ;
- met andere bestuursniveaus (zowel buiten- en bovengewestelijke als lokale overheden) ;
- met andere beleidsdomeinen op het niveau van het Vlaamse Gewest ;
- met het maatschappelijk middenveld ;
- mogelijkheid om een raadgevend comité op te richten ;

3° inhoudelijke elementen :

- opbouw van een maatschappelijk draagvlak voor het milieubeleid ;
- gemeenschappelijke elementen inzake communicatie (in de brede zin van het woord) en doelgroepenoverleg ;

- respect voor het internationaal en het Europees (milieu)recht ;

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Het decreet regelt enkel gewestaangelegenheden, geen gemeenschapsaangelegenheden. Vele bevoegdheden op het vlak van milieuverontreiniging raken ook aan aspecten van volksgezondheid. Het zijn en blijven evenwel gewestaangelegenheden. Zo is de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht bijvoorbeeld bevoegd om de kwaliteit van strandwater, recreatievijvers en dergelijke te bewaken.. Deze bevoegdheid wordt uitgeoefend in uitvoering van Europese milieurichtlijnen. Het feit dat deze bevoegdheid ook een aspect van bescherming van de menselijke gezondheid inhoudt, belet niet dat ze een bevoegdheid is van milieubeleid.

HOOFDSTUK I

Wijzigingen aan het decreet van 5 april houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Artikelen 2 tot 4

Deze bepalingen betreffen de overheveling van de taken inzake het milieuraapport van de huidige Vlaamse Milieumaatschappij naar het INBO.

Het betreft tevens de aanpassing van de omschrijving van deze taken aan de taakverdeling tussen departement en agentschappen, zoals vastgesteld in het kaderdecreet. Meer bepaald moet met betrekking tot de evaluatie van het beleid rekening worden gehouden met de principes die in het kader van het proces Beter Bestuurlijk Beleid werden afgesproken. Die komen er op neer dat er een taakverdeling is tussen het departement en het INBO. Het departement is bevoegd voor de meeste aspecten van beleidsevaluatie. Het INBO is verantwoordelijk voor "distance to target"-evaluatie. Deze evaluaties kunnen naar het beleid toe een signaalfunctie vervullen, door het geven van duiding over de afstand tussen geplande en vastgestelde milieu- en natuurontwikkelingen, of over vastgestelde informatielacunes ter zake.

Artikel 5

Dit artikel bevat de volledige nieuwe titel die aan het DABM wordt toegevoegd.

TITEL X

Agentschappen

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

Artikel X.1.1

§ 1. Deze bepaling behoeft geen toelichting.

§ 2. De lijst met definities omvat korte omschrijvingen voor de regelgeving waarnaar in dit decreet wordt verwezen. Hij omvat ook afkortingen van de benamingen van de agentschappen die bij dit decreet worden opgericht.

HOOFDSTUK II

De Vlaamse Milieumaatschappij voor
Water en Lucht

AFDELING 1

Oprichting

Artikel X.2.1

§ 1. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht is uiteraard rechtsopvolger van de Vlaamse Milieumaatschappij, bedoeld in artikel 32ter, § 1 van de Oppervlaktewaterenwet. Dit wordt expliciet bepaald en blijkt eveneens uit de bepalingen inzake de missie, taken en de bevoegdheden van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht enerzijds en de wijzigingsbepalingen anderzijds. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht neemt bovendien een reeks taken over van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, meer bepaald van de afdeling Water (voor sommige taken inzake water) en de afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid (voor taken inzake luchtverontreiniging en milieuhinder) van AMINAL. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht is hiervan

geen rechtsopvolger in de juridische zin van het woord. AMINAL beschikt immers niet over een afzonderlijke rechtspersoonlijkheid.

Een expliciete bepaling inzake rechtsopvolging is noodzakelijk, o.m. om volgende redenen :

- In de lopende rechtsgedingen waarin de huidige Vlaamse Milieumaatschappij optreedt als eiser of verweerder, zal alleszins steeds een gedinghervatting moeten gebeuren. In het kader van de opvolging van deze rechtsgedingen, is het daarom belangrijk dat kan teruggegrepen worden naar dit artikel dat nadrukkelijk deze rechtsopvolging heeft geregeld.
- Ook in het kader van de heffing op de waterverontreiniging verwijzen de artikelen betreffende de vestiging en de invordering (Artikel 35octies e.v. van de Oppervlaktewaterenwet) naar de vroegere Vlaamse Milieumaatschappij. Proceduremoeilijkheden dreigen daardoor te ontstaan bij de inning en de invordering van deze waterverontreinigingsheffing zo de rechtsopvolging niet expliciet geregeld is.

§ 2. Deze bepaling bouwt verder op artikel 2 en artikel 3 van het kaderdecreet. Zo voorziet artikel 3 dat per homogeen beleidsdomein verzelfstandigde agentschappen kunnen worden opgericht.

AFDELING 2

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel X.2.2

Het begrip "bijdragen tot" houdt onder meer in dat de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht zijn missie nastreeft (en zijn taken vervuld) onder coördinatie van het departement en in samenwerking binnen het beleidsdomein (in het bijzonder in samenwerking met het departement). De artikelen X.6.1, X.6.3 en X.6.4 omschrijven in algemene termen de relaties binnen het beleidsdomein. Meer in detail betreft het "bijdragen tot het beleid" :

- informatie aanreiken in verband met de gedane vaststellingen op het terrein ;
- in samenwerking met en onder coördinatie van het departement voorstellen formuleren met betrekking tot wenselijke maatregelen en instrumenten. Hierbij wordt tevens ingespeeld op

de bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen ;

- in samenwerking met het departement uitvoering geven aan het beleid, en dit voor alle facetten van de beleids- en beheercyclus.

In deze missieomschrijving worden enkele begrippen gebruikt die dienen te worden verstaan in de betekenis die het DABM en/of het decreet integraal waterbeleid er aan geeft.

De formulering "voorkomen, beperken en ongedaan" wordt overgenomen van het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid voor wat betreft de milieuaudit en tot aanvulling ervan met een titel milieuvorwaarden (hierna "ontwerpdecreet milieuvorwaarden").

"Verstoring van watersystemen" is een combinatie van het begrip "verstoring" en het begrip "watersystemen".

"Milieuverstoring" wordt in het ontwerpdecreet milieuvorwaarden gedefinieerd als een verzamelbegrip voor "verontreiniging, onttrekking en aantasting". "Verontreiniging" en "onttrekking" werden decretaal reeds gedefinieerd in het DABM in 1995 (artikel 1.1.2., § 1, respectievelijk 5° en 6°).

De definitie van "verontreiniging" luidt als volgt : *de door de mens veroorzaakte aanwezigheid van verontreinigingsfactoren in de atmosfeer, de bodem of het water die mens of milieu op rechtstreekse of onrechtstreekse wijze nadelig beïnvloedt of kan beïnvloeden.*

De omschrijving van "onttrekking" luidt : *de wegname door de mens van bodem, water, lucht of licht, die mens of milieu op rechtstreekse of onrechtstreekse wijze nadelig beïnvloedt of kan beïnvloeden.*

Het decreet milieuvorwaarden voegt een definitie toe van het begrip "aantasting" die luidt als volgt : *ingreep van de mens die gevolgen heeft voor de kaderfunctie van het milieu en die mens of milieu op rechtstreekse of onrechtstreekse wijze nadelig beïnvloedt of kan beïnvloeden. De kaderfunctie van het milieu biedt de milieuvorraden en de diensten die het socio-economisch systeem kan gebruiken om naar behoren te functioneren.*

Het begrip "watersysteem" is in het decreet integraal waterbeleid (artikel 3, § 2, 16°) gedefinieerd als : *een samenhangend en functioneel geheel van oppervlaktewater, grondwater, waterbodems en oe-*

vers, met inbegrip van de daarin voorkomende levensgemeenschappen en alle bijbehorende fysische, chemische en biologische processen, en de daarbij behorende technische infrastructuur.

Het begrip "verontreiniging van de atmosfeer" dient te worden begrepen in de zin van het DABM.

De hiervoor geciteerde definitie van het begrip "verontreiniging" verwijst naar de aanwezigheid van verontreinigingsfactoren in de verschillende milieucompartimenten.

Volgens artikel 1.1.2., § 1, 2° DABM zijn "verontreinigingsfactoren" : *vaste stoffen, vloeistoffen, gasen, micro-organismen, energievormen zoals warmte, stralingen, licht geluid en andere trillingen.*

Uit de combinatie van deze begrippen volgt dat verontreiniging van de atmosfeer een verzamelterm is die de problemen omvat die het gevolg zijn van verontreiniging van het milieucompartiment atmosfeer, zoals de verdunning van de stratosferische ozonlaag, het broeikaseffect, de fotochemische verontreiniging, de verzuring en de verspreiding in de atmosfeer van milieugevaarlijke stoffen. Als deze milieuproblemen worden immers veroorzaakt door de door de mens veroorzaakte aanwezigheid van verontreinigingsfactoren in de atmosfeer, zoals ozonaantastende stoffen, broeikasgasen zoals CO₂, enzovoort

In de memorie van toelichting bij het DABM (gedrukte stukken Vlaams Parlement, 1994-1995, nr. 718/1, p. 13) wordt uitgelegd waarom het begrip "atmosfeer" de voorkeur verdient boven het begrip "lucht".

Milieuhinder kan worden begrepen zoals in het normaal spraakgebruik. Het betreft vormen van milieuverstoring (vooral vormen van verontreiniging) die een rechtstreekse impact hebben op mens of milieu in de nabijheid van de verstoringbron. Milieuhinder omvat milieuproblemen zoals geluidshinder, geurhinder, lichthinder, trillingen en niet-ioniserende stralingen. Die problemen worden veroorzaakt door enkele van de verontreinigingsfactoren die zijn opgesomd in Artikel 1.1.2, § 1, 2° DABM, met name door verspreiding van bepaalde stoffen (geurstoffen) of energievormen (geluid, licht, stralingen en trillingen).

Artikel X.2.3

In dit artikel worden de taken opgesomd waarmee het agentschap wordt belast. De verdere invulling van dit takenpakket gebeurt via een beheersovereenkomst. Artikel 9, § 1, van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid bepaalt immers :

§ 1. De beheersovereenkomst regelt de volgende aangelegenheden :

1° de concretisering van de kwalitatieve en kwantitatieve wijze waarop het agentschap zijn taken moet vervullen, met strategische en operationele doelstellingen, beschreven aan de hand van meetbare criteria ; [...]

§ 1, eerste lid. Deze bepaling verwijst naar artikel 4 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid (hierna "decreet IWB"). Samenvattend komt het erop neer dat het integraal waterbeleid gericht is op het gecoördineerd en geïntegreerd ontwikkelen, beheren en herstellen van watersystemen met het oog op het bereiken van de randvoorwaarden die nodig zijn voor het behoud van dit watersysteem als zodanig, en met het oog op het multifunctionele gebruik, waarbij de behoeften van de huidige en komende generaties in rekening wordt gebracht. Aldus vormt de bepaling een algemene omschrijving van het takenpakket van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht met betrekking tot water. Het betreft een limitatieve omschrijving.

Het begrip "bijdragen tot" wijst hier niet alleen op de relaties binnen het beleidsdomein, maar ook op de relatie met (en de nodige samenwerking met) andere betrokken beleidsdomeinen zoals Mobiliteit en Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerende erfgoed.

§ 1, tweede lid. Deze bepaling bevat een meer gedetailleerde omschrijving van het takenpakket van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht met betrekking tot het integraal waterbeleid. In tegenstelling tot het eerste lid is deze opsomming niet limitatief bedoeld, wel richtinggevend.

Het takenpakket houdt onder meer verband met volgende regelgeving

- de wetten van 5 juli 1956 betreffende de wateringen en van 3 juni 1957 betreffende de polders ;
- de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen ;

- de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging ;
- de wet van 2 april 1971 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen (rattenbestrijding) ;
- het decreet van 28 juni 1983 houdende de oprichting van Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) ;
- het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer ;
- het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen ;
- de BENELUX beschikking M 96 van 26/4/96 inzake vismigratie ;
- het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending ;
- het decreet van 21 december 2001 houdende vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten in het Vlaamse Gewest.

1° Deze taak omvat onder meer het opzetten en beheren van meetnetten en databeheersystemen. Meer concreet gaat het over :

- een geïntegreerd meetnet van de watersystemen, minstens bestaand uit :
 - een meetnet voor de bekkengerichte monitoring van de toestand van de oppervlaktewaterlichamen, waarin minstens wordt opgenomen :
 - de ecologische en chemische toestand ;
 - de limnimetrie en de debieten voor wat betreft de waterlopen onder beheer van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht ;
 - het sedimenttransport en de kwaliteit van de waterbodem ;
- een meetnet voor de monitoring van de toestand van de grondwaterlichamen, waarin minstens wordt opgenomen :
 - de grondwaterkwaliteit ;

- de grondwaterstand ;
- de gegevens met betrekking tot grondwateronttrekkingen, de kunstmatige aanvulling van grondwater en de boringen ;
- een meetnet van de impact van de waterketen, meerbepaald voor de monitoring van :
 - de vuilvrachten van de in collectoren, riolen, kunstmatige afvoerwegen voor regenwater, en in de gewone oppervlaktewateren geloosde afvalwaters of effluentwaters van afvalwaterzuiveringsinstallaties ;
 - de via overstorten geloosde vuilvrachten ;
- controleprogramma's op de zwemwaterkwaliteit van het strandwater en van het water van zwem- en recreatievijvers, evenals het analyseren of laten analyseren van de zwembadwaters en van de putwaters ;
- de participatie in het samenwerkingsverband Databank Ondergrond Vlaanderen en het aansturen en beheren van het hydrogeologisch luik hierin ;

Het begrip "meten" (1°, a) wordt hier ruim opgevat. Het kan ook inhouden dat gegevens over sommige vormen van verstoring worden berekend met behulp van gemeten gegevens.

Het begrip "toestand" (1°, a) wordt hier gebruikt als verzamelterm voor de begrippen "toestand van het oppervlaktewater", "goede toestand van het oppervlaktewater", "toestand van het grondwater", "chemische toestand", "goede chemische toestand", "ecologische toestand van het oppervlaktewater", "goede ecologische toestand van het oppervlaktewater", "zeer goede ecologische toestand van het oppervlaktewater", "ecologisch potentieel", "matig ecologisch potentieel", "goed ecologisch potentieel", "maximaal ecologisch potentieel", "goede eco-hydrologische toestand van het grondwater", "kwantitatieve toestand van het grondwater", "goede kwantitatieve toestand van het grondwater", zoals die nader zijn omschreven in het decreet IWB.

Het begrip "gegevens" heeft een andere inhoud dan het begrip "informatie". Het is hier bedoeld in de zin van "data". "Data" worden gebruikt in individuele processen (handhaving, vergunningen, ...). Er is statistiek of data processing voor nodig om deze data om te zetten in algemene informatie, indicatoren, geschikt voor globale processen (be-

leidsevaluatie, planning, beleidsondersteuning, ...). Via formulieren of registers worden data verzameld en opgeslagen in databanken. Ze worden bewerkt tot informatie, die na assessment of aanvulling met metadata en interpretatie kunnen geaggregeerd of omgevormd worden tot indicatoren nuttig voor het beleid.

Het begrip "beoordelen" verwijst naar een inhoudelijke activiteit. De term "verwerken (met het oog op het rapporteren en informeren)" betreft eerder een vormelijke activiteit. Ook het departement heeft uiteraard een rol te spelen bij het beoordelen van informatie.

De scenario's waarvan sprake in d) zijn van een ander detailniveau dan de scenario's die door het milieu- en natuurrapport (MIRA) worden ontwikkeld. Waar bij MIRA wordt getracht om de belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen te vatten die van invloed kunnen zijn op mens en milieu, betreft het hier bijvoorbeeld een scenario voor de evolutie van de waterkwaliteit in een bepaald bekken.

Bepaling f) inzake het rapporteren en informeren, moet worden samen gelezen met Artikel X.6.3 en met Artikel X.6.4.

Het rapporteren en informeren omvat ook het (meewerken aan) de periodieke verslagen betreffende de toepassing van de Europese richtlijnen en het verstrekken van andere inlichtingen aan de Europese Commissie.

Hoewel dit niet specifiek is bepaald, spreekt het vanzelf dat voor het uitvoeren van deze taak overleg en samenwerking nodig is binnen het beleidsdomein. Het beleidsdomein moet immers komen tot één informatiebeheersysteem. Het departement heeft hier dan ook een coördinerende rol.

3° In de geest van het decreet integraal waterbeleid (Artikel 24) krijgt de minister bevoegd voor het leefmilieu de opdracht om de organisatie en de planning van het integraal waterbeleid te coördineren. Het betreft hier de coördinatie van een beleid dat verspreid zit over drie verschillende beleidsdomeinen, namelijk Leefmilieu en Natuur, Mobiliteit en Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend erfgoed. Verreweg de meeste bevoegdheden inzake integraal waterbeleid behoren tot de bevoegdheden van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur.

Binnen het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur gelden, ook voor de coördinatie en de or-

ganisatie van de planning van het integraal waterbeleid, dezelfde spelregels als voor andere takenpakketten van het beleidsdomein. De relatie tussen de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht enerzijds en het departement anderzijds, wordt bepaald door onder meer de artikelen X.6.1, X.6.3 en X.6.4. Dit wil zeggen dat de aansturing van de beleids- en beheerscyclus berust bij de minister en de beleidsraad op aangeven van het departement.

Op deze wijze moet binnen het beleidsdomein worden samengewerkt met betrekking tot de planning van het integraal waterbeleid. Het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur moet ervoor zorgen dat het vanuit één gemeenschappelijke visie met één stem spreekt naar de andere beleidsdomeinen toe. Dit is belangrijk om efficiëntieredenen. Bovendien loopt men anders het risico dat men niet komt tot een goede inhoudelijke afstemming tussen belangrijke planningsinstrumenten zoals de milieuplanning, de planning van de ruimtelijke ordening en de planning van het integraal waterbeleid.

- 4° Voor een commentaar met betrekking tot de planning van het integraal waterbeleid, zie het vorige punt.
- 5° Een waterschap (zonder rechtspersoonlijkheid) is een samenwerkingsverband tussen polders en wateringen, gemeenten, provincie(s) en Vlaams Gewest. Vermits de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht bevoegdheden heeft inzake het beheer van het watersysteem, waaronder beheer van waterlopen van eerste categorie, grondwaterbeheer, waterkwaliteit en dergelijke is het in vele gevallen aangewezen dat de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht actief participeert in de waterschappen, omdat daar de planvorming op het laagste abstractieniveau verloopt (deelbekkenbeheerplannen). Vooral op het vlak van afstemming van het waterbeheer van de waterlopen van de verschillende categorieën is samenwerking noodzakelijk.

Wanneer in de toekomst waterschappen met rechtspersoonlijkheid gecreëerd worden is ook daarin de deelname van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht aangewezen. Een deel van de beheerstaken van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht (ruimen, maaien van bermen, ...) kan dan overgedragen worden aan het waterschap, waarin het Vlaams Gewest participeert.

- 8° De in dit decreet gebruikte begrippen "controleren en opvolgen" omvatten niet het administratief toezicht (zie gemeente- en provinciewet) en niet het toezicht met het oog op administratiefrechtelijke of strafrechtelijke handhaving van de regelgeving. Ze houden de opdracht in om toe te zien op de vraag of het beleid inhoudelijk op gepaste wijze wordt uitgevoerd. Dit zowel voor wat betreft de eigen entiteit als voor wat betreft andere betrokken actoren. Het begrip "opvolgen" legt daarbij het accent op het feit dat het agentschap stipt moet "naleven" wat is afgesproken en de voortgang ervan (volgens de afgesproken timing) moet bewaken. Het begrip "controleren" verwijst meer naar het actief nagaan of alles klopt, het opsporen van mogelijke, al dan niet moedwillige, fouten in de uitvoering.

Wanneer men als taak heeft om subsidies te verlenen, spreekt het vanzelf dat men ook onrechtmatig toegekende subsidies kan terugvorderen.

- 10° Krachtens Artikel 57, § 2 van de Bijzondere Financieringswet van 16 januari 1989 werd het Gewest met ingang van 1 januari 1989 van rechtswege eigenaar van de onbevaarbare waterlopen, voor zover deze eigendom waren van de Belgische Staat.

Met betrekking tot 10°, c) wordt er vanuit gegaan dat het Vlaams Gewest haar patrimonium overdraagt aan de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht. Dit gelet op de nota van de bijzondere commissarissen inzake de overdracht van onroerend patrimonium aan IVA's met rechtspersoonlijkheid en EVA's die door de stuurgroep BBB werd goedgekeurd op 1 juli 2003. Volgens deze nota is de overdracht van het patrimonium, gelet op het feit dat er op het vlak van het departement geen beheersentiteit meer aanwezig is, het logische gevolg van het verlenen van rechtspersoonlijkheid.

Recentelijk werd tevens beslist dat de eigendom van de beddingen van niet-gerangschikte onbevaarbare waterlopen die na 1 januari 1989 verlaten en/of gedempt werden, toekomt aan het Vlaams Gewest (Vlaams Parlement, vragen en antwoorden, Nr. 6, 15 december 1997).

Immers, enkel dergelijke beddingen kunnen aan de Staat zijn toegewezen, vermits artikel 16 van de wet op de onbevaarbare waterlopen de eigendom van de verlaten beddingen van ingedeelde onbevaarbare waterlopen toekent aan de beheerder. Verlaten beddingen van waterlopen tweede en

derde categorie kunnen dus niet door de federale overheid worden overgedragen aan het Gewest.

Voor zover relevant dient het beheer van deze eigendommen wederzijds te worden afgestemd op het beheer van nabijgelegen terreinen in beheer van andere agentschappen zoals ANB.

11° Opstellen van normering dient uiteraard te gebeuren in samenwerking met en onder coördinatie van het departement. Voor dit specifieke punt kan worden aangestipt dat ook de OVAM een bijdrage moet leveren, onder andere met betrekking tot baggerspecie.

12°, 14° en 15° Voor verduidelijking van de begrippen "controleren en opvolgen" zie de toelichting bij 8°.

15° Zowel het Vlaams Gewest, de provincies als de gemeenten hebben bevoegdheden inzake rattenbestrijding. Omwille van de efficiëntie van de bestrijding moet er een samenwerking zijn tussen de verschillende bestuursniveaus. Deze samenwerking moet worden georganiseerd door het Vlaams Gewest. Het Vlaams Gewest moet ook instaan voor de globale opvolging van de resultaten van de rattenbestrijding, er voor zorgen dat de bestrijding wordt bijgestuurd waar nodig en desnoods ambtshalve optreden. De bestrijding betreft de bruine rat, de muskusrat en de beverrat.

Het begrip oppervlaktewaterlichamen is een begrip uit het decreet integraal waterbeleid. Het is gedefinieerd als : *een onderscheiden oppervlaktewater, zoals een meer, een wachtbekken, een spaarbekken, een stroom, een rivier, een kanaal, een overgangswater of een deel van een stroom, rivier, kanaal of overgangswater*. Het begrip omvat dus onder meer de waterwegen en onbevaarbare waterlopen.

16° De bestemming van de opbrengst van de heffing op de waterverontreiniging voor het MINA-Fonds is geregeld door het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer (Belgisch Staatsblad, 2 november 1991). Dit decreet regelt trouwens ook de ontvangst van de opbrengst van de andere milieuheffingen.

Artikel 3 van het MINA-decreet bepaalt o.m. het volgende :

"Artikel 3. De begroting van het MINA-fonds wordt gestijfd door :

1° de ontvangsten uit de milieuheffingen in uitvoering van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen ;

2° de ontvangsten verkregen door toepassing van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging ;

(...)

5° de ontvangsten, verkregen door toepassing van wetten, decreten en reglementen inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen ;

(...)

14° de ontvangsten uit de grondwaterwinning in uitvoering van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer".

In de wijzigingsbepalingen van het oprichtingsdecreet komt het MINA-decreet niet voor. Bijgevolg wordt niet geraakt aan de opbrengst van de bestemming van de heffingen inzake oppervlaktewater en grondwater ten voordele van het MINA-Fonds.

17° Het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen dient te gebeuren overeenkomstig het bepaalde in de artikelen X.6.1, X.6.3 en X.6.4 (relatie tussen agentschap en departement). Zo spreekt het vanzelf dat bij het ontwikkelen van instrumenten intensief moet worden samengewerkt met de specialisten inzake het instrumentarium van het milieubeleid die worden voorzien in de deelentiteit "optimalisatie instrumentarium en regelgeving" van het departement.

§ 2. Deze paragraaf omschrijft de taken van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht met betrekking tot de verontreiniging van de atmosfeer.

De MiNa-Raad merkt in zijn advies op dat de coördinatie en de eindafstemming inzake het beleidsveld lucht en klimaatbeleidsplannen ondubbelzinnig een opdracht moet zijn voor het departement.

Dat dit inderdaad zo is, volgt uit het algemene artikel X.6.1, tweede lid dat de sturing van alle beleid

legt bij de Vlaamse regering (de minister) en het departement.

1° De opbouw van deze bepaling is gelijkaardig aan die van § 1, tweede lid, 1°. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting bij die bepaling.

In dit verband zal een meetnet voor de monitoring van de kwaliteit van de omgevingslucht worden geëxploiteerd. De emissie-inventaris lucht wordt verder uitgebouwd zodat die voldoet aan de internationale verplichtingen en afgestemd is op de noden van de verschillende klanten.

2° Zie de toelichting bij § 1, tweede lid, 17°.

Het instrumentarium en mogelijke maatregelen betreft onder meer :

- het voorstellen van emissienormen en kwaliteitsnormen voor luchtverontreiniging ;
- het opmaken, permanent actualiseren en uitvoeren van geïntegreerde emissiereductieprogramma's, met bijbehorend instrumentarium, voor het terugdringen van de luchtverontreiniging afkomstig van de verschillende doelgroepen ;
- het voorstellen en beheren van een economisch instrumentarium voor het emissiereductiebeleid (o.a ; heffingen, verhandelbare emissierechten,...)
- het opstellen van saneringsplannen voor zones waar bestaande of toekomstige luchtkwaliteitsdoelstellingen worden of mogelijk zullen worden overschreden.

3° Zo vertegenwoordigt de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht Vlaanderen in de nationale klimaatscommissie.

De Vlaamse Task Force Klimaatbeleid werd opgericht bij de beslissing van de Vlaamse regering van 20 april 2001.

Inzake de flexibele mechanismen wordt onder andere verstaan : verhandelbare emissierechten, en de gezamenlijke uitvoering.

§ 3. Deze paragraaf omschrijft de taken van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht met betrekking tot de milieuhinder.

1° De opbouw van deze bepaling is gelijkaardig aan die van § 1, tweede lid, 1°. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting bij die bepaling.

In uitvoering van deze taak zullen er meetnetten zijn voor de monitoring van milieuhinder, en meer in het bijzonder voor omgevingslawaaï, licht en straling.

2° Zie de toelichting bij § 1, tweede lid, 17°.

§ 4. De bijdrage van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht aan het beleid inzake de ingedeelde inrichtingen en activiteiten betreft onder meer het verlenen van advies inzake milieuvergunningaanvragen, het deelnemen aan de provinciale en gewestelijke vergunningscommissies, de participatie aan het Technisch Overleg Milieu-uitvoeringsreglementering en het leveren van een bijdrage aan het opstellen van milieuvoorwaarden zoals algemene en sectorale bepalingen.

Artikel X.2.4

Deze bepaling omschrijft de bevoegdheden van het agentschap. In het kader van dit decreet is er geen behoefte aan een regeling die het agentschap de bevoegdheid geeft tot het oprichten van of deelnemen aan instellingen, verenigingen en ondernemingen.

Artikel 32 van het kaderdecreet machtigt de agentschappen immers reeds om, op basis van het privaatrecht (vennootschaps- of verenigingsrecht), instellingen, verenigingen en ondernemingen op te richten of eraan deel te nemen. Dit voor zover de aan het agentschap toevertrouwde bevoegdheden niet worden overgedragen.

Uit de memorie van toelichting bij dat artikel blijkt dat participaties, die geschieden met het oog op het toevertrouwen van een beleidsuitvoerende taak of die gepaard gaan met enige andere vorm van bevoegdheidsoverdracht, enkel kunnen mits specifieke decretale machtiging.

§ 1. In de beheersovereenkomst kunnen geen nieuwe taken worden opgedragen. Enkel het parlement kan taken toevertrouwen aan afzonderlijke rechtspersonen. Wel kunnen de taken die aan het agentschap zijn opgedragen in het decreet worden geconcretiseerd in die overeenkomst (artikel 9, § 1, 1° kaderdecreet).

Deze paragraaf wijst erop dat het takenpakket van het agentschap niet te eng mag worden geïnterpreteerd, om een soepele en efficiënte werken van het agentschap toe te laten.

Zie in dit verband ook de bijzondere opdrachten die, overeenkomstig artikel 9, § 1, 8° van het kaderdecreet, in de beheersovereenkomst kunnen worden opgenomen. De memorie van toelichting bij die bepaling luidt : *Die bijzondere opdrachten moeten aansluiten bij de algemene doelstellingen van het IVA en kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op bijzondere (studie)opdrachten waarvan het programma is afgesproken in de beheersovereenkomst.*

§ 2. De machtiging om onroerende goederen te vervreemden is onder meer noodzakelijk om overtoollige waterzuiveringsinfrastructuur, in eigendom van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht, te kunnen verkopen.

Voor de verwerving van onroerende goederen kan door de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht een beroep worden gedaan op de wet van 26 juli 1962 betreffende de onteigening ten algemene nutte voor de bouw van de autosnelwegen. Op die wet wordt beroep gedaan waar deze de procedure bij hoogdringendheid regelt. De onteigeningsbevoegdheid zelf moet worden ontleend aan de sectorale regelgeving

§ 3. Deze bepaling betreft de bevoegdheid om door derden wetenschappelijk onderzoek te laten uitvoeren. Zoals nu reeds het geval is (via het programma Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu of TWOL, de werkprogramma's van de wetenschappelijke instituten en de overlegstructuur voor de voorbereiding van deze programma's), moeten onder meer de onderzoeksprioriteiten worden bepaald onder coördinatie van en in samenspraak met de minister en het departement. Dat vloeit voort uit het kaderdecreet bestuurlijk beleid en uit Artikel X.6.4, 7°. Er dient immers te worden vermeden dat verschillende entiteiten van het beleidsdomein gelijkaardig of overlappend onderzoek uitvoeren of uitbesteden. Ook moet het beleidsdomein als geheel bepalen waar de prioriteiten inzake wetenschappelijk onderzoek liggen.

Deze bepaling kan uiteraard niet beletten dat de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht de haar opgedragen taken (bijvoorbeeld exploitatie van meetnetten) op een wetenschappelijk verantwoorde wijze uitvoert.

§ 4. De zinsnede "voor zover aangewezen" slaat op het feit dat de exploitatie van een laboratorium

enkel kan in functie van de missie en taken van het agentschap. Tevens dient een afweging te worden gemaakt van de kosten en de baten van de exploitatie van een eigen laboratorium, versus de uitbesteding van laboratoriumtaken aan derden.

Analyses moeten gebeuren in laboratoria waarop een kwaliteitscontrole van toepassing is. Dit is nodig omdat de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht belast is met beleidsuitvoerende taken zoals de vaststelling van heffingen. Dit kan enkel gebeuren op basis van volledig betrouwbare gegevens.

AFDELING 3

Financiële middelen

Artikel X.2.5

Dit artikel betreft de middelen voor de werking van het agentschap en de middelen voor de uitvoering van de opdrachten (de missie en taken) van het agentschap. De invulling van artikel X.2.5, en dit geldt eveneens voor de artikelen X.3.5, X.4.5 en X.5.5, geschiedde aan de hand van een nota opgesteld door de bijzondere commissarissen met betrekking tot de financiële middelen die door de stuurgroep BBB op 1 juli 2003 werd goedgekeurd en die inhoudt, dat, behalve voor de specifieke middelen die in deze memorie moeten worden omschreven, dit generiek diende te geschieden. Aldus werden door deze nota bepaalde financiële middelen integraal overgenomen. De verdere uitwerking van de financiële bepalingen zal geschieden in de af te sluiten beheersovereenkomst.

§ 1, 1°. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht krijgt momenteel dotaties uit de begroting van de Vlaamse Gemeenschap om volgende redenen :

- een dotatie voor de terugbetalingen in toepassing van artikel 35 ter, § 6, van de Oppervlaktewaterwet en voor de betaling van de moratoriuminteressen inzake de heffing op de waterverontreiniging en de heffing op de winning van grondwater in toepassing van artikel 418 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen ;
- een dotatie voor de uitvoering van de controleprogramma's op de zwemwaterkwaliteit van het strandwater en van het water van

zwem- en recreatievijvers evenals het analyseren of laten analyseren van de zwembadwaters en van de putwaters ;

- een dotatie voor de uitvoering van analyses op waterbodemmonsters van de Westerschelde en de Beneden-Zeeschelde ;
- een algemene investeringsdotatie ;
- een specifieke investeringsdotatie voor de uitbouw van de meetnetten water en lucht en de uitbouw van de milieudatabank ;
- een specifieke dotatie voor het beheer van het oppervlaktewater, het grondwater en het water bestemd voor menselijke aanwending ;
- een specifieke dotatie voor het opstellen van bekkenbeheerplannen en voor het uitvoeren van ecologische studies voor de onderbouwing van de inrichting van waterlopen en hun valleien ;
- een specifieke investeringsdotatie voor de uitgaven voor veiligheid en de versterking van de ecologische functie van de onbevaarbare waterlopen ;
- een specifieke dotatie voor het subsidiëren van de werken door polders en wateringen en de aanleg van gemeentelijke rioleringen en grijswatercircuits ;
- een specifieke dotatie voor uitgaven voor de realisatie van de noodzakelijke infrastructuur voor waterzuivering voor de sanering van het bekken van de Zenne en de Woluwe met inbegrip van de werkings- en slibbehandelingskosten ;
- een specifieke dotatie voor de betaling van de lopende uitgaven en de investeringsuitgaven in toepassing van de overeenkomst met de NV Aquafin ;
- dotaties uit het Financieringsfonds voor de schuldafbouw en Eenmalige Uitgaven ;
- andere dotaties voor specifieke opdrachten.

2° De mogelijkheid bestaat dat sommen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap te laat worden doorgestort terwijl het agentschap zijn vaste of andere kosten tijdig moet betalen. Een dergelijke situatie maakt geld lenen onvermijdelijk. Daarom krijgt het agentschap de be-

voegdheid om leningen aan te gaan of uit te schrijven na goedkeuring door de Vlaamse regering, die aan deze leningen gewestwaarborg kan verlenen.

Inzake de bevoegdheid tot het aangaan van leningen en het verzorgen van de financiële dienst met betrekking tot deze leningen, wordt verwezen naar het voorontwerp van decreet houdende bepalingen inzake het kas-, schuld- en waarborgbeheer.

3° Indien de decreetgever dit zo beslist, kunnen de inkomsten van fiscale heffingen toegewezen worden aan een bepaald verzelfstandigd agentschap. De beslissing om de inkomsten van fiscale heffingen toe te wijzen aan een bepaald verzelfstandigd agentschap is een afwijking van de algemene regel dat belastingen ingesteld worden om de algemene uitgaven te financieren. Dergelijke beslissing dient uiteraard steeds bij decreet genomen te worden.

4° Retributies zijn vergoedingen die het agentschap volgens een door de overheid bepaald tarief van een economisch subject verkrijgt voor een aan dit subject bewezen en uit de specifieke aan het agentschap toevertrouwde overheids-taak voortvloeiende dienst.

Retributies zijn vergoedingen die de overheid verkrijgt voor het verstrekken van een dienst aan de burgers wanneer zij daarbij over een juridisch monopolie beschikt. Het gaat om taken die de overheid voor zich heeft voorbehouden of waarvan ze de realisatie ten exclusieve titel heeft toegewezen aan particuliere ondernemingen. Bij een retributie staat de vergoeding die wordt gevraagd tegenover een geïndividualiseerde tegenprestatie en waarvan de opbrengst niet wordt bestemd ter financiering van de algemene uitgaven van de overheid. Retributies dienen steeds bij decreet ingesteld te worden en worden geïnd door het verzelfstandigd agentschap, tenzij de Vlaamse Regering beslist de retributie te laten innen door de IVA Vlaamse Belastingdienst. Hiervoor wordt verwezen naar de functionele regelgeving, die de ontvangst van de retributie toewijst aan een bepaald agentschap. De retributie onderscheidt zich van een prijs die door een agentschap wordt gevraagd voor leveringen of prestaties, die voortvloeien uit een contract en dus eigenlijk thuishoren in het privaatrecht. Deze worden gevat door § 1, 11°. Bij een retributie ontbreekt het privaatrechtelijk en contractueel verband, maar het is de wet of het decreet die de vergoeding van de dienst regelt, waarbij het in een aantal gevallen zo is dat het bedrag van de retributie niet overeenstemt met de werkelijke prijs van de dienst.

Nadere regelingen met betrekking tot tarieven en dergelijke worden uiteraard geregeld in de beheersovereenkomst.

- 6° Hiermee worden bedoeld geldsommen voortvloeiend uit aanvaarde schenkingen onder de levenden (giften) of uit aanvaarde legaten bij testament. Zie ook de toelichting bij artikel X.2.5. § 3. Waar de begunstigde van de schenking of het legaat een afzonderlijk rechtspersoon is, behoort de beslissing tot het al dan niet aanvaarden –en bijgevolg het inschatten van de consequenties van eventueel aan de schenking of het legaat gekoppelde voorwaarden- tot de verantwoordelijkheid van het daartoe gemandateerd orgaan.
- 11° Vergoedingen voor prestaties aan derden omvat onder meer de levering van goederen (bijvoorbeeld de opbrengsten van de verkoop van publicaties), vergoedingen voor de levering van diensten (bijvoorbeeld vergoedingen die worden ontvangen voor prestaties verricht in opdracht van andere agentschappen, administraties en van derden. Het kan gaan om uitvoering van of deelname aan (studie)opdrachten, met inbegrip van opdrachten in internationaal of Europees verband, om het inschrijvingsgeld voor studiedagen), ...
- 12° De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan ook inkomsten verwerven uit intellectuele (eigendoms)rechten op producten die door hun personeelsleden werden ontwikkeld in uitvoering van hun functie of met de middelen die door de werkgever aan het personeelslid ter beschikking werden gesteld. Het spreekt voor zich dat deze vermogenrechten geheel of gedeeltelijk aan het agentschap toebehooren. Deze intellectuele rechten kunnen onder meer betrekking hebben op auteursrechten, kwekersrechten, octrooien, patenten...
- 13° Het fonds voor de waterhuishouding werd opgericht in 1995 door het invoegen van een decreetbepaling in een decreet van 1990. Het wordt voornamelijk gespijsd met algemene inkomsten (concessies, verkoop van gronden,...) en met inkomsten uit projecten met Europese steun (bijvoorbeeld Interreg).
- 14° Het grondwaterschadefonds is opgericht door het grondwaterdecreet (1984). Het fonds is op dit moment nog niet operationeel, al wordt hieraan gewerkt. Er is ongeveer 590.000 euro in het Fonds aanwezig, afkomstig van de mid-

delen van een in de jaren negentig opgesplitst Federaal fonds.

Deze fondsen zijn specifiek en worden hier vermeld omdat ze niet vallen onder de voormelde generieke bepalingen.

§ 2, tweede lid. In deze alinea wordt verwezen naar het Fonds voor de waterhuishouding bedoeld in het decreet van 21 december 1990 meer bepaald artikel 23 § 2. Dit artikel luidt :

“Er wordt een Fonds voor de waterhuishouding opgericht.

Aan het Fonds voor de waterhuishouding worden rechtstreeks toegewezen de inkomsten voortvloeiend uit :

- a) de bijstand van het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw en van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling in verband met programma's die betrekking hebben op de waterhuishouding ;*
- b) de vrijwillige, contractuele, reglementaire of decretale bijdragen van natuurlijke personen, rechtspersonen, openbare besturen en instellingen ter verwezenlijking van de doelstellingen vermeld in artikel 5, 8, 9 en 13 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, van Titel V van de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringen en van Titel V van de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders ;*
- c) de opbrengst van administratieve geldboeten en alle bedragen welke door de diensten van het Vlaamse Gewest worden geïnd lastens de overtreders van de wetgeving en reglementering inzake waterhuishouding, polders en wateringen ;*
- d) de opbrengsten van concessies verhuur en van vervreemdingen van eigendommen, installaties en aanhorigheden, die verworven werden met het oog op de verwezenlijking van de doelstellingen inzake waterhuishouding, polders en wateringen.*

De Vlaamse regering beschikt over de kredieten van het Fonds voor de waterhuishouding voor al wat kan dienen in het raam van het beleid inzake waterhuishouding, voor de polders en de wateringen, met uitzonderingen evenwel van de loon- en werkingskosten van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap.”

Met dien verstande dat de Vlaamse Milieumaatschappij voor Lucht en Water in de plaats treedt van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap.

§ 2 derde lid. In deze alinea wordt verwezen naar het Schadefonds grondwaterwinning bedoeld in het grondwaterdecreet van 24 januari 1984, meer bepaald artikel 20 § 2. Dit artikel luidt :

“Het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt ermee belast lastens het Fonds onder de voorwaarden en binnen de perken van dit decreet :

1. voorschotten te verlenen in de gevallen van schade bedoeld in artikel 14 van dit decreet, met inbegrip van voorschotten ter financiering van studies en expertises die noodzakelijk zijn voor het vaststellen van deze schade ;

2. algemene maatregelen en studies te financieren die deze schade kunnen voorkomen en beperken met inbegrip van studies die worden uitgevoerd binnen het kader van belangrijke geplande of bestaande grondwaterwinningen en die kunnen worden gebruikt als objectieve basis bij elk deskundig onderzoek, binnen het kader van een vordering tot vergoeding van schade, veroorzaakt door grondwaterwinning.”

Met dien verstande dat de Vlaamse Milieumaatschappij voor Lucht en Water in de plaats treedt van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

§ 3. Hiermee worden onder meer bedoeld geldsommen voortvloeiend uit aanvaarde schenkingen onder de levenden (giften) of uit aanvaarde legaten bij testament. Naast schenkingen of legaten van speciën bestaat ook de mogelijkheid dat andere goederen, bijvoorbeeld onroerende goederen, of rechten onder deze vorm in het patrimonium van een agentschap terechtkomen. Waar de begunstigde van de schenking of het legaat een afzonderlijk rechtspersoon is behoort de beslissing tot het al dan niet aanvaarden –en bijgevolg het inschatten van de consequenties van eventueel aan de schenking of het legaat gekoppelde voorwaarden tot de verantwoordelijkheid van het daartoe gemandateerd orgaan, i.c. het hoofd van het agentschap.

HOOFDSTUK III

De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

AFDELING 1

Oprichting

Artikel X.3.1

§ 1. De OVAM is uiteraard de rechtsopvolger van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest, bedoeld in artikel 38 van afvalstoffendecreet. Dit blijkt uit de bepalingen inzake de missie, taken en de bevoegdheden van de OVAM enerzijds en de wijzigingsbepalingen anderzijds, maar wordt ook expliciet bepaald.

Voor een motivering inzake de expliciete bepaling inzake de rechtsopvolging wordt verwezen naar de toelichting bij de parallelle bepaling voor de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht (Artikel X.2.1, § 1).

§ 2. Zie de toelichting bij artikel X.2.1, § 2.

AFDELING 2

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel X.3.2

Dit artikel omschrijft de taken van de OVAM met betrekking tot het duurzaam beheer van stofstromen, het afvalstoffenbeleid en het bodemsaneringsbeleid. Omdat voor het afvalstoffenbeleid en het bodemsaneringsbeleid telkens een apart decreet bestaat, wordt naar deze decreten verwezen om verdere invulling te geven aan deze begrippen

Het begrip "bijdragen tot" houdt in dat de OVAM zijn missie vervult (en zijn taken uitvoert) onder coördinatie van het departement en in samenwerking binnen het beleidsdomein (in het bijzonder samenwerking met het departement). De artikelen X.6.1, X.6.3 en X.6.4 omschrijven in algemene termen de relaties binnen het beleidsdomein.

Met "stofstromen" worden materiaalstromen bedoeld. Een materiaalstroom is de hoeveelheid primaire en secundaire grondstoffen, halffabrikaten, producten en/of afvalstoffen.

Het materialenbeleid is erop gericht om de milieudruk gerelateerd aan de productie, het gebruik en de afvalfase van materialen te verminderen. Deze aanpak kadert in een overgang van een themabebakening naar een systeembepaling, waarin subsystemen zoals ruimte, energie, water en materialen vervat zijn.

Artikel X.3.3

In dit artikel worden de taken opgesomd waarmee het agentschap wordt belast. De verdere invulling van dit takenpakket gebeurt via een beheersovereenkomst. Artikel 9, § 1, van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid bepaalt immers :

§ 1. De beheersovereenkomst regelt de volgende aangelegenheden :

1° de concretisering van de kwalitatieve en kwantitatieve wijze waarop het agentschap zijn taken moet vervullen, met strategische en operationele doelstellingen, beschreven aan de hand van meetbare criteria ; [...]

§ 1, eerste lid. Deze bepaling houdt een algemene omschrijving in van het takenpakket van de OVAM voor wat betreft de taken met betrekking tot de stofstromen en het afval. Het betreft een limitatieve opsomming.

Het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen dient te gebeuren overeenkomstig het bepaalde in de artikelen X.6.1, X.6.3 en X.6.4 (relatie tussen agentschap en departement). Zo spreekt het vanzelf dat bij het ontwikkelen van instrumenten intensief moet worden samengewerkt met de specialisten inzake het instrumentarium van het milieubeleid die worden voorzien in de deelentiteit "optimalisatie instrumentarium en regelgeving" van het departement.

5° De inzameling van huishoudelijke afvalstoffen gebeurt door of in opdracht van de gemeenten (Artikel 15 Afvalstoffendecreet). De Vlaams regering en OVAM staan in voor een sturing ter zake (Artikel 16).

De provincies zijn belast met de coördinatie van de uitvoering van plannen voor huishoudelijke afvalstoffen (Artikel 16, § 6). Dit deelaspect van de coördinatie, blijft onverminderd van toepassing.

Ovam heeft ook een reeks taken met betrekking tot bedrijfsafvalstoffen (Artikel 17, e.v.).

6° De correcte werking van de afvalstoffenmarkt kan onder meer omvatten dat het agentschap een afvalstoffenbeurs opricht. Dit is een netwerk waarbij informatie wordt uitgewisseld over vraag en aanbod van afvalstoffen. Deze taak omvat ook de functie van economische regulator.

§ 2. Deze bepaling bevat een meer gedetailleerde omschrijving van het takenpakket van de OVAM met betrekking tot stofstromen en afval. In tegenstelling tot het eerste lid is deze opsomming niet limitatief bedoeld, wel richtinggevend.

1° Het betreft onder meer het beheer van de meldingsplicht, als instrument voor de verzameling van gegevens, en de uitbouw van een databank voor afvalstoffen. Nadere regels kunnen worden vastgelegd in de beheersovereenkomst.

De opbouw van deze bepaling is gelijkaardig aan die van Artikel X.2.3, § 1, tweede lid, 1°. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting bij die bepaling.

2° Voor verduidelijking van de begrippen "controleren en opvolgen" zie de toelichting bij artikel X.2.3, § 1, tweede lid, 8°.

6° Het betreft hier onder meer verlenen van advies, het deelnemen aan de provinciale en gewestelijke vergunningscommissies, de participatie aan het Technisch Overleg Milieu-uitvoeringsreglementering en het leveren van een bijdrage aan het opstellen van milieuvoorwaarden zoals algemene en sectorale bepalingen.

8° Voor een toelichting bij deze bepaling, zie de toelichting bij artikel X.2.3, § 1, tweede lid, 16°.

9° Wanneer men als taak heeft om subsidies te verlenen, spreekt het vanzelf dat men ook onrechtmatig toegekende subsidies kan terugvorderen.

10° De termen opvolging en controle zijn te onderscheiden van handhaving. Voor verduidelijking : zie toelichting bij artikel X.2.3, § 1, 8.

De opvolging en controle van afvalstromen kadert onder meer in de Ovam-taak met betrekking tot het beheer van afval en heeft in het bijzonder betrekking op het optreden als bevoegde autoriteit voor het Vlaamse Gewest, in het kader van de verordening (EEG) nr.259/93 van de Raad van 1 februari 1993 betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Gemeenschap, wat de in- en uitvoer betreft.

§ 3. Deze bepaling betreft de taken van de OVAM met betrekking tot de bodemsanering. Ze valt opnieuw uiteen in een eerste lid dat een algemene (limitatieve) omschrijving inhoudt van het takenpakket van de OVAM en een tweede lid dat een meer gedetailleerde, maar niet limitatieve, omschrijving bevat van het takenpakket van de OVAM.

Eerste lid, 3° De verlaten terreinen waarvan sprake betreffen de zogenaamde *brownfields*.

4° Deze bepaling is vergelijkbaar met § 1, eerste lid, 6°.

§ 4 De opbouw van deze bepaling is gelijkaardig aan die van Artikel X.2.3, § 2, 1°. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting bij die bepaling.

Modellering en scenario-ontwikkeling kunnen van belang zijn, bijvoorbeeld voor de aanpak inzake *brownfields*.

2° Bij het uitvoeren van deze taak kunnen ook socio-economische aspecten een rol spelen. Dit volgt onder meer uit Artikel 1.2.1, § 3 van het DABM dat onder meer bepaalt dat bij de uitvoering van het beleid rekening moet worden gehouden met de sociaal-economische aspecten. Met betrekking tot de uitvoering van het bodemsaneringsbeleid betekent dit bij voorbeeld dat de OVAM oog moet hebben voor de moeilijke positie van onder meer natuurlijke personen en rechtspersonen die geen commercieel doel hebben, die met bodemsanering worden geconfronteerd. Deze personen behoeven een zekere ondersteuning bij de afwikkeling van een bodemsaneringsoperatie.

3° Met betrekking tot de handhaving van de regelgeving inzake bodemsanering is ook voor de deelentiteit handhaving van het departement

een rol weggelegd. De deelentiteit handhaving en de OVAM moeten elkaar dan ook wederzijds informeren over de handhavingsactiviteiten met betrekking tot bodemsanering.

Artikel X.3.4

De eerste vier paragrafen van deze bepaling zijn dezelfde als die van Artikel X.2.4. Voor bijkomende toelichting wordt dan ook verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

§ 3. De bevoegdheid om wetenschappelijk onderzoek uit te voeren omvat onder meer de bevoegdheid die werd bedoeld in Artikel 40, § 1 en § 2 afvalstoffendecreet. Daaruit volgt dat het onderzoek onder meer kan betreffen : het onderzoek naar en de ontwikkeling van technieken, werkwijzen en leefwijzen ter voorkoming van het ontstaan van afvalstoffen, naar de nuttige toepassing en de veilige verwijdering van afvalstoffen en naar de beste beschikbare technieken (die geen overmatig hoge kosten met zich meebrengen) voor bodemsanering. Ook hier volgt uit het kaderdecreet bestuurlijk beleid en uit Artikel X.6.4, 7° dat onder meer de onderzoeksprioriteiten worden bepaald onder coördinatie van en in samenspraak met de minister en het departement.

§ 4. Een gelijkaardige bepaling was reeds vervat in Artikel 40, § 3 van het Afvalstoffendecreet.

§ 5. Een gelijkaardige bepaling was reeds vervat in Artikel 41 van het Afvalstoffendecreet.

AFDELING 3

Financiële middelen

Artikel X.3.5

§ 1 Dit artikel betreft de middelen voor de werking van het agentschap en de middelen voor de uitvoering van de opdrachten (de missie en taken) van het agentschap. Voor algemene informatie, zie de toelichting bij artikel X.2.5, § 1, 2°. Specifiek voor de OVAM kan verder gewezen worden op de vergoedingen voor in- en uitvoerdocumenten, dagboeken. Ook de inkomsten uit de aflevering van bodemattesten zijn hier relevant.

13° Het betreft een bepaling die gelijklopend is met het opheffen Artikel 41 van het Afvalstoffendecreet. De bevoegdheid voor deze verkoop is verwoord in artikel X.3.4., § 5.

§ 3. Deze bepaling is identiek aan artikel X.2.5, § 3.

HOOFDSTUK IV

Het Agentschap voor Natuur en Bos

AFDELING 1

Oprichting

Artikel X.4.1

§ 1. Dit agentschap wordt nieuw opgericht. Als voorlopers kunnen worden beschouwd, de afdelingen Natuur en Bos & Groen van AMINAL.

§ 2. Zie de toelichting bij artikel X.2.1, § 2.

AFDELING 2

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel X.4.2

Het ANB is actief binnen de beleidsitems natuur, bos, groen en faunabeheer. Onder de beleidsitems natuur en bos worden zowel biotische als abiotische ("natuurlijk milieu") componenten begrepen. Met het beleidsitem "groen" wordt onder meer bedoeld op parken, dreven, straatbomen, gevelbegroening, groendaken, enzovoort.

Het agentschap moet niet alleen de doelstellingen nastreven van het DABM, maar ook die van de gespecialiseerde regelgeving, zoals die van het decreet natuurbehoud, het Bosdecreet en het Jachtdecreet. Ook de achterliggende doelstelling van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij zijn doelstellingen van faunabeheer. Deze wet bevat evenwel geen bepaling waarin de doelstellingen van de wet worden omschreven.

Het begrip "bijdragen tot" houdt in dat het ANB zijn missie vervult (en zijn taken uitvoert) onder coördinatie van het departement en in samenwerking binnen het beleidsdomein (in het bijzonder in

samenwerking met het departement). De artikelen X.6.1, X.6.3 en X.6.4 omschrijven in algemene termen de relaties binnen het beleidsdomein.

Onder "faunabeheer" wordt verstaan de riviervisserij, de jacht, het wildbeheer en het beheer van beschermde diersoorten (waaronder vogels). Rattenbestrijding valt hier niet onder. Het behoort tot het takenpakket van het agentschap Vlaamse Milieu-maatschappij voor Water en Lucht.

Artikel X.4.3

In dit artikel worden de taken opgesomd waarmee het agentschap wordt belast. De verdere invulling van dit takenpakket gebeurt via een beheersovereenkomst overeenkomstig Artikel 9, § 1, 1° van het decreet Bestuurlijk Beleid.

De bepaling valt opnieuw uiteen in een eerste lid dat een algemene (limitatieve) omschrijving inhoudt van het takenpakket en een tweede lid dat een meer gedetailleerde, maar niet limitatieve, omschrijving bevat.

Eerste lid, 1° De bedoelde onroerende goederen in beheer zijn de eigen domeinen van het agentschap, alsook de overgedragen domeinen van het Vlaamse Gewest (cf. toelichting bij artikel 34) en van andere (vooral publiekrechtelijke) eigenaars die in beheer zijn gegeven van het agentschap ten behoeve van natuur, bos en groen.

"Duurzaam beheer" houdt onder meer in :

- het uitwerken van beheervisies en bijhorende beheerplannen en technieken, gericht op instandhouding – of herstel waar nodig – en verdere ontwikkeling ;
- het multifunctioneel beheer van de bossen ;
- het stimuleren en ondersteunen van de realisatie van een professioneel beheer door de andere beheerders (lokale besturen, verenigingen, privé-eigenaars) ;
- het uitvoeren van de beheeropdrachten, opgelegd door de Vlaamse overheid, mede in het licht van de naleving van de bovengewestelijke verplichtingen en engagementen ;
- het bevorderen van lokale, regionale en internationale samenwerking ;

- dat rekening gehouden wordt met de sociale en culturele belangen van de bevolking, zowel lokaal als algemeen en onder meer dat de overheid oog heeft voor het recreatief medegebruik ;
- dat de betrokkenheid van alle relevante groepen wordt erkend en rekening gehouden wordt met onderbouwde en verantwoorde standpunten van deze groepen.

Onder duurzaam beheer valt onder meer het natuurbeheer, bedoeld in artikel 2, 13° van het decreet Natuurbehoud, en het duurzaam bosbeheer, bedoeld in de artikelen 41 en 41bis van het Bosdecreet.

- 2° Deze onroerende goederen betreffen de domeinen die worden beheerd door privé-personen of door andere publiekrechtelijke rechtspersonen.

Voor een toelichting bij het begrip "duurzaam beheer", zie 1°.

Voor wat betreft groenvoorzieningen is niet het eigen beheer door het gewest, maar wel het stimuleren van de aanleg en het beheer door anderen (privé, lokale besturen) het voornaamste actiepunt.

- 3° Onder "versterken" wordt verstaan :

- het bevorderen van de biodiversiteit ;
- het verbeteren van de leefbaarheid, onder meer door de ontwikkeling van groenvoorziening ;
- het uitbreiden van het areaal ;
- het realiseren van een aaneengesloten netwerk ;
- het realiseren van verweving van functies.

- 4° Het nastreven van deze doelstelling heeft minder zin wanneer het beperkt wordt tot initiatieven binnen de eigen gewestgrenzen. Het betreft hier immers een problematiek die op geen enkele wijze aan grenzen gebonden is. De biodiversiteit dient te worden beschouwd als een werelderfgoed waarvoor iedereen een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid draagt. Dit is meteen het motief voor het ondersteunen van initiatieven buiten de gewestgrenzen, zoals bijvoorbeeld acties rond het tropisch regenwoud.

- 5° Gelet op het feit dat deze taak ook belangrijke beleidsvoorbereidende aspecten omvat, levert ANB hier "een bijdrage".

Tweede lid, 1° De opbouw van deze bepaling is gelijkwaardig aan die van Artikel X.2.3, § 1, tweede lid, 1°. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting bij die bepaling.

Hoewel dit niet specifiek is bepaald, spreekt het vanzelf dat voor het uitvoeren van deze taak overleg en samenwerking nodig is binnen het beleidsdomein. Het beleidsdomein moet immers komen tot één informatiebeheersysteem. Het departement heeft hier dan ook een coördinerende rol. Ook de samenwerking met het INBO is hier cruciaal. Vooral met betrekking tot de beleidsitems waarop het ANB actief is, ontwikkelt het INBO immers wetenschappelijke kennis.

2° De MiNa-Raad stelt in zijn advies (punt [12] en voetnota 7) dat voor ANB, als nieuw agentschap dat niet doorstart vanuit een bestaande VOI, gegarandeerd moet worden dat de eindverantwoordelijkheid inzake planning en visievorming in het departement terechtkomt i.p.v. in ANB. Ook moet de complementariteit in de werking van ANB en VLM bewaakt worden.

De Raad stelt hier verkeerdelijk dat planning en visievorming volgens het voorontwerp van decreet een opdracht is voor ANB. De hier besproken bepaling ("*het ontwikkelen van een doelgerichte en doelmatige beheervisie voor de natuur in de stad, de natuur in het buitengebied, het bos-, groen- en faunabeheer,*") moet immers anders worden geïnterpreteerd. De beheervisie waarvan sprake is operationeel gericht, vergelijkbaar met codes van goede praktijk, geeft bijvoorbeeld aan hoe inspraak kan georganiseerd worden, voor wat bij wijze van uitzondering het gebruik van pesticiden verantwoord kan zijn, op welke functies in welke omstandigheden in de domeinen in beheer een accent kan worden gelegd, etc.

4° Wanneer men als taak heeft om subsidies te verlenen, spreekt het vanzelf dat men ook onrechtmatig toegekende subsidies kan terugvorderen. Zie ook de toelichting bij artikel X.2.3, § 1, tweede lid, 17°.

7° Het betreft hier onder meer verlenen van advies inzake milieuvergunningaanvragen, de participatie aan het Technisch Overleg Milieu-uitvoeringsreglementering, het leveren van een bijdrage aan het opstellen van milieuvoorwaarden zoals algemene

en sectorale bepalingen, met het oog op de realisatie van een natuurgerichte milieukwaliteit

9° Het ANB heeft het duurzaam beheer van natuur, bos en park als kerntaak. Daarbij horen o.m. sensibiliserende taken naar het ruime publiek, advisering en subsidiëring ten behoeve van de privé-boseigenaars en beheerders van natuurreservaten, ondersteuning van openbare besturen die zelf ook eigenaar zijn van parken, natuurterreinen en bossen. De repressieve rol die ambtenaren van het ANB als toezichthoudend ambtenaar zouden kunnen spelen is contraproductief voor die kerntaak. Repressief en planmatig politieel optreden vraagt daarbij een andere aanpak en een andere interne organisatie. Beheer enerzijds en handhaving anderzijds vereisen een als maar verdergaande doorgedreven kennis die niet meer door eenzelfde organisatie is op te vangen. Het ANB zal zich inzake toezicht en handhavingstaken daarom beperken tot de bewaking van domeinen in eigen beheer (vb. toegankelijkheid, brandpreventie) en de naleving van de contractuele voorwaarden waaronder houtwinning in haar domeinen dient te verlopen.

De ambtenaren van het ANB kunnen wel, gezien hun directe aanwezigheid in het buitengebied, als signaalgever naar de handhavingsdiensten fungeren, vooral met betrekking tot inbreuken op de wetgeving inzake natuurbescherming, jacht, vogelbescherming en riviervisserij. Het departement Leefmilieu en Natuur, waar de handhavingsentiteit inzake milieuhygiëne en milieubeheer in wordt ondergebracht, heeft o.m. als taak een netwerk uit te bouwen met alle diensten die terzake een politieke en signaalfunctie kunnen vervullen. Het ANB zal één van die diensten zijn.

Deze taakverdeling tussen het departement en het ANB zal nog niet mogelijk zijn de dag dat het ANB

zal opgericht zijn. Daarom voorziet het decreet dat het ANB 'in eerste instantie' aandacht zal geven aan toezicht en handhaving in de eigen domeinen. De handhaving inzake bijvoorbeeld de vogelbescherming en de jacht buiten de eigen domeinen zal, in afwachting dat het departement zich hierop heeft kunnen organiseren en hiervoor de nodige mensen en middelen heeft gekregen, tijdelijk door het ANB worden verdergezet.

Uit Artikel X.6.3, 3° volgt tevens dat, ook voor handhaving, samenwerkingsverbanden kunnen worden aangegaan met de gemeenten en de poli-

tiezone. Het agentschap moet ook een bijdrage leveren aan dit ruimere handhavingsnetwerk.

Artikel X.4.4

De drie paragrafen van dit artikel zijn gelijkaardig aan de eerste drie paragrafen van Artikel X.2.4. In de toelichting bij dat artikel is bijkomende informatie te vinden.

Ook hier volgt uit het kaderdecreet bestuurlijk beleid en uit Artikel X.6.4, 7° dat onder meer de onderzoeksprioriteiten worden bepaald onder coördinatie van en in samenspraak met de minister en het departement.

Voor het ANB wordt niet voorzien in de bevoegdheid om laboratoria op te richten, gelet op de taken van het INBO.

AFDELING 3

Financiële middelen

Artikel X.4.5

§ 1. 1° Het ANB put in de eerste plaats uit een algemene dotatie vanuit de algemene begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

2° Inzake de bevoegdheid tot het aangaan van leningen en het verzorgen van de financiële dienst met betrekking tot deze leningen, wordt verwezen naar het voorontwerp van decreet houdende bepalingen inzake het kas-, schuld- en waarborgbeheer.

3° en 4° : Indien de decreetgever dit zo beslist, kunnen de inkomsten van fiscale heffingen toegewezen worden aan een bepaald verzelfstandigd agentschap. De beslissing om de inkomsten van fiscale heffingen toe te wijzen aan een bepaald verzelfstandigd agentschap is een afwijking van de algemene regel dat belastingen ingesteld worden om de algemene uitgaven te financieren. Dergelijke beslissing dient uiteraard steeds bij decreet genomen te worden.

Retributies zijn vergoedingen die het agentschap volgens een door de overheid bepaald tarief van een economisch subject verkrijgt voor een aan dit subject bewezen en uit de specifieke aan het agent-

schap toevertrouwde overheidstaak voortvloeiende dienst.

Retributies zijn vergoedingen die de overheid verkrijgt voor het verstrekken van een dienst aan de burgers wanneer zij daarbij over een juridisch monopolie beschikt. Het gaat om taken die de overheid voor zich heeft voorbehouden of waarvan ze de realisatie ten exclusieve titel heeft toegewezen aan particuliere ondernemingen. Bij een retributie staat de vergoeding die wordt gevraagd tegenover een geïndividualiseerde tegenprestatie en waarvan de opbrengst niet wordt bestemd ter financiering van de algemene uitgaven van de overheid. Retributies dienen steeds bij decreet ingesteld te worden en worden geïnd door het verzelfstandigd agentschap, tenzij de Vlaamse Regering beslist de retributie te laten innen door de IVA Vlaamse Belastingdienst. Hiervoor wordt verwezen naar de functionele regelgeving, die de ontvangst van de retributie toewijst aan een bepaald agentschap. De retributie onderscheidt zich van een prijs die door een agentschap wordt gevraagd voor leveringen of prestaties, die voortvloeien uit een contract en dus eigenlijk thuishoren in het privaatrecht. Deze worden gevat door § 1, 11°. Bij een retributie ontbreekt het privaatrechtelijk en contractueel verband, maar het is de wet of het decreet die de vergoeding van de dienst regelt, waarbij het in een aantal gevallen zo is dat het bedrag van de retributie niet overeenstemt met de werkelijke prijs van de dienst.

Concreet gaat het bijvoorbeeld om de opbrengsten uit de belastingen op de vis- en de jachtverloven en de opbrengsten die voortkomen uit de toepassing van Artikel 90 bis van het Bosdecreet (bosbehoudsbijdrage als compensatie voor ontbossing). Voormelde opbrengsten kwamen tot nu toe voornamelijk in het MINA-fonds terecht. Deze heroriëntatie van middelen noopt bijgevolg tot een aanpassing van de bestaande regelgeving (zie ook toelichting bij de artikelen 20, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31 en 32).

5°. Onder de ontvangsten met betrekking tot eigen domeingoederen worden zowel de roerende als de onroerende goederen bedoeld. De ontvangsten uit daden van beheer betreffen onder meer alle opbrengsten voortvloeiend uit het terreinbeheer, onder andere houtverkopen en verpachting van jacht- en visrechten. Vergelijk ook met de toelichting bij artikel X.3.5, § 1, 3°.

6° Hiermee worden bedoeld geldsommen voortvloeiend uit aanvaarde schenkingen onder de levenden (giften) of uit aanvaarde legaten bij testament. Zie ook de toelichting bij artikel X.4.5. § 3.

Waar de begunstigde van de schenking of het legaat een afzonderlijk rechtspersoon is, behoort de beslissing tot het al dan niet aanvaarden –en bijgevolg het inschatten van de consequenties van eventueel aan de schenking of het legaat gekoppelde voorwaarden tot de verantwoordelijkheid van het daartoe gemandateerd orgaan.

10° Het kan bijvoorbeeld gaan om onterecht uitbetaalde subsidies.

11° Vergoedingen voor prestaties aan derden omvatten bijvoorbeeld de opbrengsten van de verkoop van publicaties, informatiebrochures tegen een bepaalde verkoopprijs enzovoort, maar ook bv. vergoedingen die worden ontvangen voor prestaties verricht in opdracht van andere agentschappen, administraties en van derden. Het kan gaan om uitvoering van of deelname aan (studie)opdrachten, met inbegrip van opdrachten in internationaal of Europees verband, om het inschrijvingsgeld voor studiedagen, ...

Ook de vergoeding van de kosten voor opmaak van een bosinventaris of van een bosbeheersplan op grond van artikelen 41quater en 43 van het Bosdecreet vallen hier onder. Deze bepaling zou het bijvoorbeeld ook mogelijk maken dat bedrijven in de toekomst het ANB betalen voor het recht om de CO2-opslag in door het ANB aangeplante bossen in rekening te brengen in hun CO2-balans.

12°. Het spreekt voor zich dat deze vermogenrechten geheel of gedeeltelijk aan het agentschap toebehoren. Deze intellectuele rechten kunnen onder meer betrekking hebben op auteursrechten, kwerkersrechten, octrooien, patenten...

13° Het betreft hier potentiële inkomsten die aan het ANB wordt toegewezen op grond van de sectorale regelgeving voorzover zij niet onder één van de vorige bepalingen kunnen worden gevat.

§ 2. Volgens het basisprincipe zijn de ontvangsten "algemeen" en de uitgavenkredieten "vast". Dit wil zeggen dat de ontvangsten in een globale kas komen (principe van de kaseenheid of algemeenheid) van waaruit de uitgaven gefinancierd worden waarvoor het Parlement in de jaarlijkse begrotingsdecreten een machtiging heeft gegeven onder de vorm van een limitatief (of vast) krediet, waarvan het niet gebruikte deel op het einde van het begrotingsjaar komt te vervallen. Dit principe ligt vervat in Artikel 9, § 3 van het ontwerp van comptabiliteitsdecreet.

In afwijking van deze algemene regel kunnen bepaalde ontvangsten "toegewezen" worden, hetgeen betekent dat ze een specifieke bestemming krijgen (Artikel 12 van het comptabiliteitsdecreet). Naarmate die toegewezen ontvangsten effectief gerealiseerd worden geven ze aanleiding tot de vorming van een "variabel" uitgavenkrediet waardoor bijkomende budgettaire mogelijkheden gecreëerd worden die, als ze niet in de loop van het begrotingsjaar aangewend worden, kunnen overgedragen worden naar het volgend jaar.

Toegewezen ontvangsten met variabele kredieten zijn interessant voor het ANB dat een zekere "marktactiviteit" uitoefent en wiens budgettaire behoeften fluctueren precies in functie van die activiteit. Het gaat concreet om ontvangsten voortvloeiend uit het beheer van eigen domeingoederen, schenkingen en legaten in speciën, subsidies (bv. het uitvoeren van door de Europese Unie gesubsidieerde projecten in kader van LIFE en INTERREG), en vergoedingen voor prestaties aan derden, die aangewend mogen worden voor het duurzame beheer van de onroerende goederen in eigen beheer van het ANB, om inkomsten uit intellectuele rechten (bv. auteursrechten op cursussen) die aangewend mogen worden voor sensibilisering en informatieverstrekking, en om de opbrengsten uit de bosbehoudsbijdrage die aangewend mogen worden voor het uitvoeren van compenserende bebosingen.

§ 3. Vergelijk met artikel X.2.5, § 3. Hiermee worden onder meer bedoeld geldsommen voortvloeiend uit aanvaarde schenkingen onder de levenden (giften) of uit aanvaarde legaten bij testament. Naast schenkingen of legaten van speciën bestaat ook de mogelijkheid dat andere goederen, bijvoorbeeld onroerende goederen, of rechten onder deze vorm in het patrimonium van een agentschap terecht komen. Waar de begunstigde van de schenking of het legaat een afzonderlijk rechtspersoon is, behoort de beslissing tot het al dan niet aanvaarden –en bijgevolg het inschatten van de consequenties van eventueel aan de schenking of het legaat gekoppelde voorwaarden – tot de verantwoordelijkheid van het daartoe gemandateerd orgaan, i.c. het hoofd van het agentschap.

HOOFDSTUK V

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

Afdeling 1

Oprichting

Artikel X.5.1

§ 1. Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek is uiteraard rechtsopvolger van het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuurbehoud en het Eigen Vermogen van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer opgericht bij decreet van 21 december 1990 houdende de begrotingstechnische bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991. Dit blijkt uit de bepalingen inzake de missie, taken en de bevoegdheden enerzijds en de wijzigingsbepalingen anderzijds en wordt, zoals voor de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht en de OVAM, ook expliciet bepaald.

Het INBO neemt bovendien een taak over van de vroegere Vlaamse Milieumaatschappij, namelijk het opstellen van het milieuraapport.

§ 2. Zie de toelichting bij artikel X.2.1, § 2.

AFDELING 2

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel X.5.2

Het INBO wordt gedefinieerd als "Vlaamse Wetenschappelijke Instelling".

De Vlaamse Wetenschappelijke instellingen worden momenteel verankerd in het besluit van de Vlaamse Regering van 28 januari 1997 houdende statuut en organisatie van de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en de regeling van de rechtspositie van het personeel.

Het is aangewezen dat agentschappen met in hoofdzaak beleidsgericht, wetenschappelijk onderzoek als missie en taken en die de Vlaamse overheid in het kader van het kaderdecreet BB daartoe opricht, ook als dusdanig, namelijk als Vlaams onderzoeksagentschap namelijk Vlaamse Wetenschappelijke Instelling, herkenbaar zijn. Wil men daarenboven dat het overheidsonderzoek van hoge kwaliteit is en dat de betreffende agentschappen hooggekwalificeerd wetenschappelijk personeel kunnen aantrekken, dan is het van belang dat zij zich kunnen inpassen in nationale en internationale onderzoeksnetwerken en dat zij ook kunnen deelnemen aan (inter)nationale onderzoeksprogramma's. Het specificeren van een agentschap als Vlaamse Wetenschappelijke Instelling is daarbij een eerste vereiste om de visibiliteit als zodanig te bewerkstellingen en zal tevens de herkenbaarheid van het agentschap als volwaardige wetenschappelijke partner verhogen. Deze specificering maakt het bovendien mogelijk om vanuit het beleid inzake wetenschappen en technologische innovatie, deze groep van agentschappen als een afzonderlijke doelgroep te benaderen wanneer bepaalde beleidsmaatregelen worden getroffen.

Een erkenning van agentschappen als Vlaamse Wetenschappelijke Instelling is dan ook overeenkomstig het advies van de Administratie Wetenschap en Innovatie belangrijk en verantwoord. De Administratie Wetenschap en Innovatie voert momenteel een onderzoek naar de haalbaarheid en wenselijkheid voor de opmaak van een basisdecreet voor het domein Wetenschap en Innovatie, waarin ook de decretale verankering van bepaalde gehanteerde begrippen en definities aan bod zouden komen. Hieronder valt ook het onderzoek naar de nood aan een definiëring van en het uitwerken van erkenningscriteria voor 'Vlaamse onderzoekscentra', waar Vlaamse Wetenschappelijke Instellingen zoals hoger omschreven, slechts een onderdeel van zullen uitmaken.

In dit verband dient duidelijk gesteld dat deze specificering als 'Vlaamse Wetenschappelijke Instelling' geen bijkomende categorie van verzelfstandigde agentschappen inhoudt. Het aantal mogelijke vormen van verzelfstandiging in het nieuwe organisatiemodel blijft, conform het kaderdecreet BB, beperkt tot vier generieke basisvormen IVA, IVA met rechtspersoonlijkheid, publiekrechtelijk vormgegeven EVA en privaatrechtelijk vormgegeven EVA.

In het vooruitzicht van een toekomstige politieke goedkeuring van een dergelijke decretale regelgeving inzake erkenning van onderzoeksagentschap-

pen is ook binnen de mogelijkheden van het kaderdecreet BB een specificering van agentschappen als Vlaamse Wetenschappelijke Instelling op basis van een aantal criteria een opportuniteit. Deze criteria kunnen later geïntegreerd worden binnen een toekomstig basisdecreet voor het domein Wetenschap en Innovatie.

De Vlaamse overheid kan beslissen om in het kader van BBB aan een agentschap in de betreffende oprichtings-, omvormings- of machtigingsdecreten of -besluiten de specificering van Vlaamse Wetenschappelijke Instelling toe te voegen, mits op cumulatieve wijze wordt beantwoord aan de hiernavolgende criteria. Dit kan betrekking hebben op IVA's en EVA's.

1° De missie en de taken van een Vlaamse Wetenschappelijke Instelling betreffen in hoofdzaak het verrichten van beleidsgericht, wetenschappelijk onderzoek, al dan niet m.i.v. wetenschappelijke dienstverlening.

Onder wetenschappelijk onderzoek wordt hier verstaan alle wetenschappelijke en technologische activiteiten met als doel kennis te genereren of kennis aan te wenden voor de ontwikkeling van nieuwe producten, processen of diensten.

Onder wetenschappelijke diensten wordt hier verstaan activiteiten die betrekking hebben op de valorisatie of bekendmaking van de resultaten van het onderzoek met inbegrip van de bekendmaking aan het grote publiek, het beheer en de valorisatie van wetenschappelijk patrimonium, het optreden als onafhankelijk referentielaboratorium, het uitvoeren van routineanalyses, studies, en dergelijke m.i.v. het formuleren van conclusies.

2° De uitgevoerde onderzoeksactiviteiten en de geleverde wetenschappelijke diensten zijn relevant voor beleidsthema's van de Vlaamse overheid, behartigd door het betrokken beleidsdomein en worden bij voorkeur door eigen diensten uitgevoerd.

De toetsing van de beleidsrelevantie is een zaak van zowel de functioneel bevoegde minister als van de collega bevoegd voor wetenschapsbeleid. Bij de argumentatie aangaande de beleidsrelevantie behoort eveneens de argumentatie waaruit blijkt dat het te voeren, onderzoek en c.q. afgeleide dienstverlening best door de diensten van de Vlaamse overheid zelf kan worden uitgevoerd.

De argumenten voor het organiseren van onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening door de overheid zelf en waar tevens op cumulatieve wijze aan dient te worden beantwoord zijn : de uitgevoerde onderzoeksactiviteiten en de geleverde wetenschappelijke diensten :

- moeten permanent beschikbaar zijn voor de overheid en hebben dus nood aan een structurele organisatie, mede met het oog op lange termijn kennisontwikkeling (opbouw wetenschappelijk patrimonium) ;
- moeten uitgevoerd worden in de grootst mogelijke onafhankelijkheid wat onderzoeksmethodiek betreft, buiten de beïnvloeding van politieke aard of van belanghebbende actoren uit de markt ;
- dragen bij tot de opbouw van voor Vlaanderen unieke expertise, onderzoeksinfrastructuur of wetenschappelijk patrimonium.

3° *De bepaling, de aansturing, opvolging en controle van het onderzoek (het onderzoeksprogramma) gebeurt door de functioneel bevoegde minister.*

Het politieke niveau bepaalt het onderzoeksprogramma en de modaliteiten waaraan het onderzoek dient te voldoen. Het politieke niveau komt echter niet tussen in de hantering van de onderzoeksmethoden en in de onderzoeksresultaten. Op dit vlak is het eigen aan wetenschappelijk onderzoek dat dit in de grootst mogelijke onafhankelijkheid t.o.v. het politieke niveau en belanghebbende actoren kan uitgevoerd worden.

In het kader van het kaderdecreet BB zijn de agentschappen onderworpen aan alle algemene criteria en gebeurt de (aan)sturing, opvolging en toezicht door de functioneel bevoegde minister. De bepaling van de output (met zowel kwantiteits- als kwaliteitsaspecten) die een organisatie dient te realiseren en de (financiële en personele) middelen (input) die hiervoor worden ter beschikking gesteld, maakt het voorwerp uit van de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse regering en het agentschap. De onderzoeksprogramma's vormen bijgevolg een integraal onderdeel van de beheersovereenkomsten.

Dit artikel omschrijft verder de missie van het INBO namelijk bij te dragen tot de beleidsvoorbereiding en -uitvoering inzake leefmilieu en natuur door het uitvoeren van wetenschappelijk onder-

zoek en wetenschappelijke dienstverlening en het rapporteren over de toestand van milieu en natuur.

Het begrip "bijdragen tot" houdt onder meer in dat het INBO zijn missie vervult (en zijn taken uitvoert) onder coördinatie van het departement en in samenwerking binnen het beleidsdomein (in het bijzonder samenwerking met het departement). De artikelen X.6.1, X.6.3 en X.6.4 omschrijven in algemene termen de relaties binnen het beleidsdomein. Voor specifieke onderzoeksopdrachten is uiteraard ook samenwerking mogelijk met agentschappen van andere beleidsdomeinen. Vooral samenwerking met VITO ligt voor de hand.

De missie bepaalt dat het INBO actief is op het vlak van het wetenschappelijk onderzoek inzake leefmilieu. Gelet op zijn tot hiertoe ontwikkelde expertise betreft het in eerste instantie het wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot het natuurlijk milieu en de biodiversiteit. Traditioneel verricht ook VITO (dat zal behoren tot een ander beleidsdomein) veel onderzoek voor het beleidsdomein leefmilieu, meer bepaald op het vlak van milieuhygiëne. Daarnaast besteedt het beleidsdomein zeer veel onderzoek uit via overheidsopdrachten, en dit zowel met betrekking tot milieuhygiëne als milieubeheer (natuur, bos, groen, faunabeheer). Dit onderzoek wordt dan uitgevoerd door onder meer universiteiten (al dan niet in het kader van een steunpunt zoals het steunpunt Milieubeleidswetenschappen), studiebureau's en wetenschappelijke instellingen. Het is niet de bedoeling om met dit ontwerpdecreet per definitie de bestaande taakverdeling te wijzigen. Actoren die in het verleden een bijzondere competentie ontwikkelden op bepaalde deelterreinen, en het door het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur gevraagde wetenschappelijk onderzoek op kwalitatieve wijze (blijven) uitvoeren, kunnen verder hun rol blijven spelen. Het kan niet de bedoeling zijn van het proces Beter Bestuurlijk Beleid om opgebouwde competenties ergens anders opnieuw te laten opbouwen als dat leidt tot verwatering van die competenties en daling van de geleverde kwaliteit. Wel komt in eerste orde aan het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur toe om te bepalen waar haar wetenschappelijk onderzoek inzake milieuhygiëne en milieubeheer best wordt uitgevoerd. Dit houdt in dat, wanneer nieuwe onderzoeksbehoeften ontstaan, het beleidsdomein de vrijheid moet hebben om voor de invulling van deze behoeften met de actor scheep te gaan die de beste garanties biedt op competentie-ontwikkeling ter zake en op de aflevering van kwalitatief onderzoek. Het houdt verder in dat, wanneer een bepaalde actor niet langer kwalitatief onderzoek verricht (ondanks de in het verleden opgebouwde compe-

tenties), het beleidsdomein de vrijheid moet hebben om met een andere actor scheep te gaan die wel kwalitatief onderzoek aflevert.

Artikel X.5.3

In dit artikel worden de taken opgesomd waarmee het agentschap wordt belast. De verdere invulling van dit takenpakket gebeurt via een beheersovereenkomst overeenkomstig Artikel 9, § 1, 1° van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid.

Gelet op de soms tijdelijke aard van wetenschappelijke opdrachten, is de beheersovereenkomst een goed instrument om het INBO belasten met tijdelijke opdrachten van wetenschappelijk onderzoek, wetenschappelijke dienstverlening en beleidsgericht onderzoek.

De opgesomde taken hebben in eerste instantie betrekking op de onderzoeksopdrachten toegekend aan de (rechts)voorgangers van het INBO.

Deze zijn voor het IBW bepaald bij Besluit van de Vlaamse regering van 13 maart 1991 betreffende de oprichting en de organisatie van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer, te weten :

"Alle passende wetenschappelijke studies, onderzoeken en werkzaamheden uit te voeren in verband met de bossen, het wildbeheer en de zoetwatervisserij. Het onderzoek zal meer bepaald betrekking hebben op :

- *de bosontwikkeling en de boscologie, het bosbehoud, de bosuitbreiding en de bosbescherming, het standplaatsonderzoek, de bosboomveredeling en –selectie, het genetisch onderzoek, de houtkwaliteit en de houtproductie, de houttechnologie, de lucht-, water-, bodemverontreiniging in functie van het bos, de natuurontwikkeling in bossen.*
- *het wildbeheer en de jacht, het populatieonderzoek van wildsoorten, ziekteproblemen bij wild en vis, zoetwatervisteelt en onderzoek, de visstanden en het visstandbeheer, wild- en visstandbeheer in functie van het natuurbehoud, landchapsontwikkeling in functie van wildbeheer, natuurtechnische maatregelen aan waterlopen in functie van visstand en natuurontwikkeling."*

Voor het IN werd de opdracht bij besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 1985 betreffende in-

stelling en organisatie van het Instituut voor Natuurbehoud als volgt bepaald :

Alle passende wetenschappelijke studies, onderzoeken en werkzaamheden uit te voeren in verband met het natuurbehoud, inzonderheid met het oog op het uitwerken van actiemiddelen en wetenschappelijke criteria tot het voeren van het beleid inzake natuurbehoud, inzonderheid aangaande :

- de criteria voor de instelling van natuurreservaten en voor de gebieden met een bijzonder statuut bedoeld in de reglementering inzake het natuurbehoud, het natuurbeheer in het algemeen en het beheer van gebieden met een bijzonder statuut ;
- het natuurbeheer in het algemeen en het beheer van gebieden met een bijzonder statuut ;
- de bescherming en het behoud van soorten en levensgemeenschappen ;
- de natuurbehoudaspecten in de planning en inzonderheid de effecten van sociale en economische activiteiten op de natuur ;
- het verzamelen van ecologische informatie en onderzoeksresultaten en het toepasbaar maken van deze gegevens en wetenschappelijke inzichten voor beleid en beheerspraktijk ;
- de aangelegenheden die behandeld worden door de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud.

Deze opdracht werd bij besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 1985 betreffende de instelling en organisatie van het Instituut voor Natuurbehoud aangevuld met :

- onderzoek naar de effecten van natuurbeheer en andere menselijke activiteiten ;
- onderzoek en uitwerking van de mogelijkheden voor herstel van natuurwaarden en ontwikkeling van ecosystemen ;
- onderzoek naar verspreiding en dynamiek van soorten, populaties en gemeenschappen in relatie tot omgevingsfactoren en naar het functioneren van landschappen en hun componenten ;
- actualiseren en uitwerken van de Biologische Waarderingskaart als referentiekader.

Het besluit van de Vlaamse regering van 13 maart 1991 herneemt deze taken en voorziet in de organisatie van het IN in twee afdelingen.

Het Decreet op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21 oktober 1997 vult deze opdracht aan met :

- alle passende, wetenschappelijke studies en onderzoeken te verrichten in verband met het natuurbehoud en het natuurlijk milieu ;
- de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud bij te staan in haar opdracht ;
- ondersteuning verlenen bij het opstellen van het natuurbeleidsplan ;
- opstellen van het natuurrapport.

Het besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 23/07/1998 verduidelijkt verder dat het IN zorgt voor :

- adviesverlening in verband met de definitieve vaststelling van een afbakeningsplan van het VEN en IVON ;
- adviesverlening aan de Gouverneurs van de (betrokken) provincies in verband met de definitieve vaststelling van een afbakeningsplan van het VEN en IVON.

Verder wordt de opdracht van het IN uitgebreid bij Besluit van de Vlaamse regering houdende de vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van natuurreservaten en van terreinbeherende natuurverenigingen en houdende toekenning van subsidies van 29 juli 1999 met :

- adviesverlening aan de Afdeling Natuur bij de beoordeling van monitoringrapporten van erkende natuurreservaten bij betwisting vanwege de aanvrager van de initiële beoordeling van het monitoringrapport door de Afdeling ;
- ontvangen (en beheren) van de jaarlijkse monitoringgegevens verzameld in het kader van het door de subsidieaanvrager opgestelde monitoringrapport betreffende de op te volgen aandachtsoorten en de te monitoren grondwatersstanden.

Tenslotte dient het IN advies te verlenen over de ontwerpen van provinciale ruimtelijke structuur-

plannen bij Besluit van de Vlaamse regering van 28 april 2000 tot aanwijzing van de gewestelijke administraties en instellingen die advies uitbrengen over een provinciaal ruimtelijk structuurplan.

De opdracht van het Milieuraapport (MIRA) wordt als volgt omschreven in het Decreet Algemene Bepalingen inzake het Milieubeleid van 5 april 1995 :

- een beschrijving, analyse en evaluatie van de bestaande toestand van het milieu ;
- een beschrijving, analyse en evaluatie van het tot dan gevoerde milieubeleid ;
- een beschrijving van de verwachte ontwikkeling van het milieu bij ongewijzigd beleid en bij gewijzigd beleid volgens een aantal relevant geachte scenario's ;

De opdracht van het Natuurrapport (NARA) wordt gedefinieerd in het Decreet op het Natuurbehoud en het Natuurlijk Milieu van 21 oktober 1997 :

- een beschrijving en evaluatie van de bestaande natuur in het Vlaamse Gewest ;
- de te verwachten evolutie van de natuur bij ongewijzigd en bij het door de Vlaamse Regering voorgenomen beleid ;
- de evaluatie van het voorbije beleid, waarbij expliciet gerapporteerd wordt over de afbakening van het VEN en IVON – de voortgang van de natuurrichtplannen zoals bedoeld in artikel 17 en 27 van voornoemd decreet.

Beide opdrachtoomschrijvingen inzake beleidsevaluatie worden in dit decreet aangepast aan de taakverdeling tussen departement en agentschappen overeenkomstig het kaderdecreet (zie de artikelen 2, 3, 4 en 16, 2°).

De SERV vraagt in zijn advies om het takenpakket van het INBO uit te zuiveren, meer concreet wordt gesteld dat onderzoek inzake leefmilieu niet thuishoort bij het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur, maar wel bij het VITO. Ook vindt de raad dat de opmaak van milieuraapporten niet thuishoort in het takenpakket van het INBO. (punt 3.4)

Een van de belangrijkste uitgangspunten van het BBB-proces was de één op één relatie tussen een minister en een beleidsdomein. Het is volstrekt logisch dat de aansturing van het wetenschappelijk onderzoek dat nodig is voor een bepaald beleids-

domein en de uitvoering van dit onderzoek (voor zover dit op gewestelijk niveau gebeurd) gebeurd binnen het betrokken beleidsdomein en niet binnen een ander beleidsdomein. VITO vormt reeds een gedeeltelijke uitzondering op dit principe. Hoewel het agentschap zich bevindt binnen het beleidsdomein Wetenschap en technologische innovatie, verricht het toch veel taken voor het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur en voor andere beleidsdomeinen (energie, gezondheid). Hoewel dit niet strookt met de BBB-principes, werd deze uitzondering gemaakt om redenen van continuïteit en efficiëntie van het onderzoek. Maar een uitzondering moet een uitzondering blijven en mag niet de algemene regel worden. Het komt in eerste orde aan het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur toe om te bepalen hoe haar wetenschappelijk onderzoek best wordt gestuurd en uitgevoerd.

Wat het MIRA betreft stelde de SERV in zijn advies van 30 september 1992 (naar aanleiding van de goedkeuring van het voorontwerp DABM, zie Gedr. St., 1994-1195, nr. 718/1, p. 91) : "*Voor de Raad is het milieurapport een wetenschappelijk objectief document, opgesteld door en onder de eindverantwoordelijkheid van een wetenschappelijke instelling binnen de administratie*". Ook de MiNa-Raad gaf toen een gelijklopend advies. Van de hervorming van het beleidsdomein werd gebruik gemaakt om niets meer of niets minder te doen dan de SERV toen aanbevoel.

In zijn advies over het voorontwerp van decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 18 september 1996 (punt 4) stelde de SERV dat het niet nodig was om in het bedoelde decreet bepalingen op te nemen inzake een natuurrapport en een natuurbeleidsplan. De SERV redeneerde toen "*De bekommernissen van het voorontwerp [natuurbehoud] kunnen volgens de Raad immers volledig worden opgevangen binnen het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid. Dit decreet streeft bovendien naar interne samenhang en integratie (ook van milieu en natuur) bij de voorbereiding, vaststelling en uitvoering van beleidsbeslissingen. Het natuurbeleid wordt dus ook zonder de bepalingen van het voorontwerp van decreet opgenomen in het milieurapport en het milieubeleidsplan. Het voorontwerp maakt naar het oordeel van de Raad de totstandkomingsprocedure en de inhoud van het milieurapport en het milieubeleidsplan alleen maar complexer.*"

Het is precies vanuit die door de SERV vertolkte bezorgdheid voor een betere integratie van MIRA en NARA dat de twee nu samen worden gevoegd bij het INBO.

De SERV meent verder dat het MIRA-team de nodige input moet kunnen krijgen vanuit de beleidsuitvoering en vanuit andere beleidsdomeinen. De SERV meent dat deze input nu verzekert is door inbedding van het MIRA-team binnen de VMM.

Er valt moeilijk te begrijpen dat de input wel kan verzekerd worden door één van de vier IVA's van het beleidsdomein leefmilieu (nl VMM) terwijl deze input blijkbaar niet zou kunnen worden verzekerd door een andere van die vier IVA's van het beleidsdomein (nl INBO). En dat terwijl de input moet komen van het departement, de drie overige IVA's, de EVA en van andere beleidsdomeinen. Overigens zijn er een hele reeks punten waarop informatieuitwisseling en samenwerking nodig is binnen het beleidsdomein (zie bijvoorbeeld de algemene toelichting, punt 2, onderdeel "Interne afstemming tussen de entiteiten die voorzien zijn in het beleidsdomein". Daarvoor worden een hele reeks afstemmingsorganen voorzien. Er valt moeilijk te begrijpen dat die informatie-uitwisseling en samenwerking wel zou kunnen op al die punten, maar niet voor wat betreft het MIRA als dat bij INBO wordt ondergebracht.

De MiNa-Raad is het wel eens in het kader van de integratie van MiRa en NaRa, dat deze geïntegreerde rapportering wordt toegewezen aan het INBO, mits aan enkele voorwaarden voldaan wordt (punt g en [15]). Deze voorwaarden zijn :

- de geïntegreerde rapportering moet sterk procesgericht opgezet worden ; de huidige netwerking voor het MIRA-rapport moet model staan.
- grote interne autonomie van de rapportering-sentiteit ;
- een sterke wisselwerking tussen de rapportering en het departement ;
- het volledig pakket aan beleidsevaluatie zoveel als mogelijk samen houden.

De opdracht van de rapporteringsentiteit van het INBO moet vooral ingaan op de evaluatie van de effecten van het beleid en de voorafgaandelijke evaluatie van beleidsscenario's. De opdracht van het departement zal bestaan in de beleidsproces-evaluatie ([18])

Het is niet omdat MiRa wordt overgedragen naar een wetenschappelijke instelling en wordt geïntegreerd met NaRa dat daarom de praktische werking zou veranderen voor wat betreft netwerking

en autonomie. Het is integendeel de bedoeling dat, door de onderbrenging in een wetenschappelijke instelling, de wetenschappelijke onafhankelijkheid nog beter wordt verzekerd. Ook instellingen zoals de stuurgroep kunnen blijven bestaan, onder andere om de autonomie van MiRa mee te verzekeren.

In het departement wordt een sterke entiteit planning voorzien. Dit moet de wisselwerking tussen rapportering en departement meer kansen geven. Al blijft dit een belangrijk aandachtspunt voor de praktijk. Het punt verdient daarom aandacht bij de verdere uitwerking van de structuren en de afstemingsmechanismen.

Wat de beleidsevaluatie betreft kan aangesloten worden bij de visie van de MINA-Raad. Distance to target-evaluatie en scenario-analyse zijn inderdaad taken voor de rapportering. Proces-evaluatie is een taak voor het departement. Een deel van de ex ante-evaluatie is evenwel onlosmakelijk verbonden met de beleidsvoorbereiding. Dat deel van de ex ante-evaluatie hoort thuis bij het departement. Ook de strategische adviesraad speelt ter zake een belangrijke rol. Artikel X.5.3, 7° weerspiegelde deze visie reeds maar werd nog iets verder uitgewerkt.

1° De zinsnede dat wetenschappelijk onderzoek moet worden geconceptualiseerd en geïnitieerd "in functie van de beleidsnoden en vragen", verwijst zowel naar een organisatorische als naar een inhoudelijke component. Zoals nu reeds het geval is (via het TWOL-programma, de werkprogramma's van de instituten en de overlegstructuur voor de voorbereiding van deze programma's), moeten onderzoeksprioriteiten worden bepaald onder coördinatie van en in samenspraak met het departement. Er dient immers te worden vermeden dat verschillende entiteiten van het beleidsdomein gelijkaardig of overlappend onderzoek uitvoeren of uitbesteden. Om ervoor te zorgen dat het onderzoek inderdaad tegemoet komt aan de "beleidsnoden en vragen" van de andere entiteiten van het beleidsdomein, moeten ook inhoudelijke gesprekken mogelijk zijn over de wijze waarop onderzoek wordt aangepakt en waarop het onderzoek evolueert.

2° Het betreft hier de organisatie en uitvoering, eventueel in samenwerking met derden, van onderzoeksopdrachten kaderend in dit decreet en in de beheersovereenkomst.

3° Het is evident dat het INBO de resultaten van het onderzoek in die mate vertaalt dat zij kun-

nen aangewend worden ter beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie. Dit sluit niet uit dat andere instellingen kunnen ingeschakeld worden voor de vertaalslag. Meer nog, als het gaat om de vertaling naar de terreinbeheerders en een breed publiek kunnen andere instellingen beter gewapend zijn om de

resultaten van het wetenschappelijk onderzoek te verwoorden naar de doelgroep.

4° Het INBO dient ook pro-actief te kunnen bijdragen, niet alleen aan de strategische beleids-ondersteuning, maar ook aan de beleidsvoorbereiding door wetenschappelijk onderzoek. Dit sluit aan bij het rapport Stroomlijning Wetenschappelijk Onderzoek Natuur, waarin wordt gewezen op een tot op heden te geringe inspanning wat betreft strategisch onderzoek.

6° De formulering van deze taak houdt geen exclusiviteit in van monitoring voor het INBO. Ook samenwerking met de andere Agentschappen van het beleidsdomein, of in voorkomend geval van andere beleidsdomeinen, behoort tot de mogelijkheden.

Het gaat hier niet om monitoring van de beleidsuitvoering maar om de monitoring van aspecten van de toestand van het milieu. Meer bepaald wordt onder monitoring verstaan : de opvolging van de toestand en evolutie van de biodiversiteit op soort-, gemeenschaps- en ecosystemenniveau, van het milieu en het beheer van de natuur en de opvolging van het duurzaam gebruik ervan.

7° Het betreft hier de uitvoering van de milieu- en natuurrapportage, bedoeld in Artikel 2.1.3 tot en met 2.1.6 van het DABM.

Qua periodiciteit dient deze rapportering aan te sluiten bij de beleids- en beheerscyclus van het beleidsdomein.

Wat inhoud betreft omvat zij een situatie-onderzoek van de bestaande toestand, de prognose ervan via scenariorapporten en "distance to target"- evaluaties.

Met betrekking tot de evaluatie van het beleid moet meer bepaald rekening worden gehouden met de principes die in het kader van het proces Beter Bestuurlijk Beleid werd afgesproken voor wat betreft beleidsevaluatie. Die komen er op neer dat er een taakverdeling is tussen het departement en het INBO. Het departement is bevoegd voor de

meeste aspecten van beleidsevaluatie. Het INBO is verantwoordelijk voor "distance to target"-evaluatie. Deze evaluaties kunnen naar het beleid toe een signaalfunctie vervullen, door het geven van duiding over de afstand tussen geplande en vastgestelde milieu- en natuurontwikkelingen, of over vastgestelde informatielacunes ter zake.

Vergelijkbaar met de wijze waarop het departement aan anderen overheidsopdrachten kan uitbesteden om evaluatie-onderzoek uit te voeren, kan het ter zake ook opdrachten geven aan het INBO.

Artikel 10, § 1 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu bepaalt "*Het natuurrapport wordt opgesteld als een wetenschappelijk rapport in het kader van het milieurapport, bedoeld in artikel 2.1.3 van het decreet van 5 april houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid. Het maakt er een herkenbaar maar integraal deel van uit.*". Het spreekt bijgevolg vanzelf dat het opstellen van een natuurrapport ook tot het takenpakket behoort van het INBO.

Artikel X.5.4

§ 1. Vergelijk met artikel X.2.4, § 1.

§ 2. Vergelijk met artikel X.2.4, § 2, eerste lid. Het INBO heeft geen behoefte aan een onteigeningsmogelijkheid.

§ 3. Deze bepaling is vergelijkbaar met artikel X.2.4, § 4.

De SERV stelt in zijn advies voor dat de laboratoria van het INBO zouden erkend worden volgens internationaal geldende normen (punt 3.4).

Momenteel wordt de beleidslijn gevolgd dat, voor zover analyses van overheidslaboratoria een rol spelen bij de uitvoering van beleid (bijvoorbeeld heffingen), deze laboratoria een erkenning moeten hebben. Voor zover de analyses van overheidslaboratoria enkel worden gebruikt bij de voorbereiding van beleid, zijn ze minder kritisch van aard. De gegevens die worden verkregen via vele analyses, worden geaggregeerd. De geaggregeerde informatie maakt het mogelijk om te sturen op grootteordes. De kosten en baten van een regelgeving moeten met elkaar in verhouding staan. Dit belet geenszins dat kwaliteitscontrole een belangrijk aandachtspunt is.

AFDELING 3

Financiële middelen

Artikel X.5.5

§ 1,1° De dotatie voorziet in de nodige middelen ter uitvoering van de beheersovereenkomst.

§ 1,2° Zie de toelichting bij artikel X.2.5, § 1,2°.

§ 1,3° Vergelijk met de toelichting bij de artikelen X.2.5, § 1,3° en X.4.5, § 1,3°.

§ 1,4° Zie toelichting bij artikel X.2.5, § 1,4°.

§ 1,5°. De huidige middelen waarover het Eigen Vermogen van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer en het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuurbehoud beschikken evenals de lopende tegoeden dienen te worden toegevoegd aan de toegewezen ontvangsten, zoals bepaald in artikel 12 van het comptabiliteitsdecreet.

§ 1,7°. Zie ook toelichting bij artikel X.2.5., § 1,6°. Het INBO kan bovendien ook, zoals momenteel voorzien via de Eigenvermogens van het IN en IBW, giften, prijzen, maar eveneens beurzen, meer in het bijzonder onderzoeksbeurzen, ontvangen. Vooral dit laatste is belangrijk voor een wetenschappelijke instelling, hiermee wordt immers de mogelijkheid gecreëerd dat aan het INBO ondermeer de zgn. "Dehousse-bursalen" tewerkgesteld kunnen worden.

§ 1,12°. Vergoedingen voor prestaties aan derden omvatten voor het INBO vooral de vergoedingen voor het uitvoeren van studies en analyses voor derden. Deze derden kunnen andere agentschappen, departementen, administraties zijn, maar eveneens private instellingen of particulieren. Het kan onder meer gaan om uitvoering van of deelname aan onderzoeksopdrachten, met inbegrip van opdrachten in internationaal of Europees verband, om het inschrijvingsgeld voor studiedagen, Hierdoor wordt de mogelijkheid gecreëerd om bovenop de dotatie een toegevoegd potentieel voor onderzoek te scheppen door deelname aan externe programma's en opdrachten, wat de dienstverlening aan de overheid alleen maar ten goede kan komen. Ook de inkomsten uit de verkoop van producten door het INBO gekweekt, geoogst, verhandeld of vervaardigd, vallen hier onder.

§ 1,13° Het INBO kan ook inkomsten verwerven uit intellectuele (eigendoms)rechten op producten

die door hun personeelsleden werden ontwikkeld in uitvoering van hun functie of met de middelen die door de werkgever aan het personeelslid ter beschikking werden gesteld. Het spreekt voor zich dat deze vermogenrechten geheel of gedeeltelijk aan het agentschap toebehoren. Deze intellectuele rechten kunnen onder meer betrekking hebben op auteursrechten, kwekersrechten, octrooien, patenten, enzovoort.

§ 1, 14°. Het INBO kan eveneens occasionele inkomsten genereren uit onder meer de verkoop producten die zij voortbrengt in het kader van haar onderzoekstaken. Deze mogelijk werd eveneens voorzien bij de oprichting van de Eigen Vermogens IN en IBW.

§ 2. Hier wordt een onderscheid gemaakt tussen de inkomsten die nodig zijn om de taken zoals vastgelegd in de beheersovereenkomst uit voeren (dotatie) en deze die voor derden worden uitgevoerd (toegewezen ontvangsten), mits deze aansluiten bij de taken vastgelegd in de beheersovereenkomst. Deze inkomsten zijn gekoppeld aan uitgaven zoals overeengekomen met de externe financierende instanties. Verder geven zij de mogelijkheid om acute noden op te vangen en personeel tewerk te stellen voor het beheer van deze toegewezen ontvangsten.

§ 3. Vergelijk met artikel X.2.5, § 3.

HOOFDSTUK VI

Gemeenschappelijke bepalingen

AFDELING 1

Bestuur en werking

Artikel X.6.1

Tweede lid. Het gaat hier om het beleid inzake milieu en natuur zoals dat vastgesteld wordt bij middel van decreten, uitvoeringsplannen en maatregelen. De aansturing van de beleids- en beheerscyclus inzake het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur wordt door de Vlaamse regering gedelegeerd aan de Vlaamse minister bevoegd voor het Leefmilieu. De coördinatie en de procesmatige aansturing van deze beleids- en beheerscyclus berusten bij de minister en de beleidsraad op aangeven het departement Leefmilieu en Natuur.

De zinsnede inzake de bijdrage aan de beleidsvoorbereiding slaat ook op de rol van het wetenschappelijk onderzoek.

AFDELING 2

Raadgevend Comité

Artikel X.6.2

Eerste lid. Volgens de memorie van toelichting bij het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden bestaat een raadgevend comité bij een IVA uit ‘betrokken maatschappelijke actoren, met onder meer een opdracht van algemene kwaliteitsbewaking en begeleiding op het vlak van de uitvoeringsgerichte taakstellingen van het intern verzelfstandigd agentschap en een stimulerende functie wat betreft de rol die het agentschap speelt op het vlak van operationele beleidsvoorbereiding”. Het raadgevend comité is dus bedoeld om de leiding van het agentschap bij te staan.

Deze bepaling laat toe om, voor de gevallen waarin men op dit moment geen behoefte voelt aan een raadgevend comité, later – als de inzichten of omstandigheden wijzigen – toch een comité op te richten, zonder dat hiervoor een wijziging van het decreet nodig is.

Artikel 10, § 2, tweede lid bepaalt dat bij IVA's met rechtspersoonlijkheid een raadgevend comité kan worden opgericht. In de lijn met de filosofie van het kaderdecreet en met artikel X.6.1 van dit decreet, dat aan de Vlaamse regering de bevoegdheid geeft om nadere regelen vast te stellen met betrekking tot het bestuur en de werking van de agentschappen, wordt ook dit aspect van de werking hier gedelegeerd aan de Vlaamse regering. De Vlaamse regering (de bevoegde minister) kan op voorstel van het hoofd van het agentschap beslissen om een raadgevend comité op te richten. Een en ander zal moeten worden ingepast in de visie van het beleidsdomein inzake het doelgroepenoverleg.

De Vlaamse regering kan de nadere regels vaststellen met betrekking tot de taakstelling, de samenstelling en de werking van het raadgevend comité, evenals een vergoeding bepalen voor de leden van het raadgevend comité.

AFDELING 3

Relatie met andere bestuursniveaus, beleidsdomeinen en actoren, inhoudelijke samenwerking en coördinatie

Artikel X.6.3

Een goede samenwerking met alle onderdelen van het beleidsdomein, onder coördinatie van de minister en het departement, is onontbeerlijk om te komen tot een vruchtbare samenwerking met alle andere relevante actoren voor het milieubeleid en tot een efficiënt milieubeleid. Het betreft meer bepaald de multilaterale en bilaterale internationale samenwerking, de Europese Unie als bijzondere en belangrijkste vorm van multilaterale samenwerking, de samenwerking met de federale overheid en de andere gewesten, de samenwerking met lokale overheden zoals de provincies en de gemeenten, en de samenwerking met het maatschappelijke middenveld. Een dergelijke samenwerking kan enkel efficiënt worden georganiseerd als binnen het beleidsdomein duidelijke afspraken kunnen worden gemaakt en worden gerespecteerd en wanneer de minister en het departement ten allen tijde een duidelijk en volledig overzicht hebben over alle vormen van samenwerking dat toelaat om de relatie met de bedoelde actoren éénduidig aan te sturen en te ontwikkelen. Dit wil evenwel niet zeggen dat het departement steeds met dezelfde intensiteit moet participeren aan en/of verslaggeving ontvangen van de werking van deze samenwerkingsverbanden. Deze elementen kunnen, overeenkomstig de gemaakte afspraken, verschillen van samenwerkingsverband tot samenwerkingsverband.

1° Deze bepaling biedt, samen met Artikel X.6.4, 1° het antwoord op de vraag van de MiNa-Raad om maximaal rekening houden te met het internationale milieubeleid ([23]).

Wanneer men beide bepalingen samen leest, komt met tot de aandacht die de Raad vraag voor zowel *top-down* als *bottom-up* bewegingen en tot de pro-actieve rol van de agentschappen t.o.v. internationale beleidsontwikkelingen.

Deze bepaling verhindert niet dat een personeelslid van een agentschap, al dan niet samen met een personeelslid van het departement, als vertegenwoordiger van België of van het Vlaamse Gewest zou kunnen deelnemen aan onderhandelingen ten behoeve van de besluitvorming op internationaal of Europees niveau. Ze houdt vooral in dat binnen het beleidsdo-

mein Leefmilieu en Natuur en in voorkomend geval met andere bevoegde beleidsdomeinen duidelijke afspraken moeten worden gemaakt over de aanduiding van de vertegenwoordigers, de bepaling van hun mandaat en de verslaggeving over de uitoefening van hun mandaat.

2° Deze bepaling betreft de horizontale integratie van het milieubeleid.

3° Onder "lokale overheden" worden onder meer de provincies en de gemeenten verstaan, maar ook bijvoorbeeld de polders en wateringen (of in de toekomst de waterschappen). Het is evenwel niet de bedoeling om met deze algemene bepaling af te wijken van de specifieke decretale bepalingen die bijvoorbeeld worden uitgewerkt met betrekking tot de waterschappen. Deze bepaling is aanvullend van aard.

Artikel X.6.4

Tussen het departement en de agentschappen van het beleidsdomein dient, onder de coördinatie en aansturing van minister en departement, te worden samengewerkt rond een hele reeks onderwerpen. De algemene spelregels inzake aansturing van de beleids- en beheerscyclus worden bepaald in Artikel X.6.1. In dit artikel worden een reeks specifieke inhoudelijke aandachtspunten opgesomd die een loyale samenwerking vergen ten behoeve van een effectief, efficiënt en waar nuttig geïntegreerd milieubeleid.

Zo is de realisatie van een breed maatschappelijk draagvlak bij voorbeeld van groot belang voor het natuurbehoud en het duurzaam bosbeheer. Daarbij moet de overheid oog hebben voor de realisatie van recreatief medegebruik van onroerende goederen in eigen beheer, maar ook van onroerende goederen die niet in eigen beheer zijn.

Zo biedt deze bepaling onder meer het antwoord op de vraag van de MiNa-Raad om de aansturing van het INBO te verzekeren via een geïntegreerd en planmatig procesmanagement onder coördinatie van het departement (punt f en [14]). Punt 7° van de hier besproken bepaling heeft het immers expliciet over de geïntegreerde aansturing van het wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast zal een stuurgroep wetenschappelijk onderzoek en kennisbeheer opgericht worden (zie ook hoger) die onder de supervisie van de beleidsraad zal instaan voor een planmatig procesmanagement.

HOOFDSTUK II

Wijzigingen aan diverse wetten en decreten

De te wijzigen artikelen werden in 6 afdelingen ondergebracht, achtereenvolgens voor wijzigingen aan de Oppervlaktewaterwet, het Afvalstoffendecreet, het Grondwaterdecreet, het decreet tot oprichting van het Minafonds, het Bosdecreet, het Jachtdecreet en het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

In de Oppervlaktewaterwet, het Afvalstoffendecreet en het Grondwaterdecreet wordt de benaming leidend ambtenaar en adjunct-leidend ambtenaar conform het kaderdecreet gewijzigd in de benaming hoofd van het agentschap en algemeen directeur. Deze aanpassing is nodig om de continuïteit te waarborgen in de werking van de heffing op de waterverontreiniging en de inning van de heffing op de winning van grondwater. Zo is de wijziging noodzakelijk om toe te laten dat de algemeen directeur van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht als administratieve overheid uitspraak kan doen over de bezwaarschriften die zijn ingediend in het kader van de grondwaterheffing..

Specifieke wijzigingen worden in de navolgende artikelen behandeld.

Artikel 6

Het huidige Artikel 32septies, § 1 van de Oppervlaktewaterenwet bepaalt :

"§ 1. In afwijking van de artikelen 8 t.e.m. 32 quater, § 1, 6°, wordt de uitvoering van de in § 2 hierna vermelde taken vanaf 1 januari 1991 voor het hele Vlaamse Gewest uitsluitend toevertrouwd aan een vennootschap die de rechtsvorm heeft van een naamloze vennootschap en opgericht is door de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen of een dochtermaatschappij hiervan. Het Vlaamse Gewest dient steeds direct of indirect te beschikken over ten minste de helft plus één van de aandelen in het kapitaal van de vennootschap."

Aangezien de artikelen 8 tot 32 niet langer zijn opgenomen in de Oppervlaktewaterenwet en door het oprichtingsdecreet nu ook de artikelen 32bis, 32ter, 32quater, 32quinquies, 32decies en 32undecies worden opgeheven, is het logisch dat de tekst van Artikel 32septies § 1 aan deze wijzigingen wordt aangepast. De basis voor het bestaan van de NV

Aquafin moet uiteraard worden behouden. In de vervangende paragraaf wordt enkel de tekst aangepast aan de toekomstige situatie/oprichtingsdecreet. Namelijk : "§ 1. In uitvoering van de in § 2 hierna vermelde taken wordt ...". Voor het overige werd deze paragraaf niet gewijzigd.

Artikel 9

Vermits de administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL) ingevolge de herstructureringen conform het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid zal ophouden te bestaan, moet de verwijzing naar de directeur-generaal van AMINAL geschrapt worden.

Artikel 35octies, § 2 gaat over de verplichte bezorging van de gegevens van de melding van ingebruikname van een grondwaterwinning aan de gemeente alsook aan de directeur-generaal van AMINAL.

Artikel 10

Artikel 35novies, § 4 geeft aan het hoofd van het agentschap de bevoegdheid om legitimatiebewijzen te tekenen ten behoeve van ambtenaren van de maatschappij die worden belast met controle of onderzoek in verband met de toepassing van de heffing. Het verleent die ambtenaren eveneens een toegangsrecht.

Artikel 11

De terminologie "adjunct-leidend ambtenaar", in Artikel 35quinquiesdecies, § 1 en § 2 en in Artikel 35noviesdecies, wordt vervangen door de nieuwe terminologie na de hervorming.

Artikel 12

In dit artikel worden diverse artikelen uit het Oppervlaktewaterenwet opgeheven. Het gaat om artikelen waarbij de VOI Vlaamse Milieumaatschappij werd opgericht en haar taken en financiering vastgelegd.

Artikel 13

Met dit artikel wordt het volledige hoofdstuk VIII De Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest, uit het Afvalstoffendecreet opgeheven. De betrokken artikelen 38 t/m 45 handelen over de oprichting, taken, bevoegdheden en financiering van de OVAM.

Artikel 17

De vervanging van § 4 in artikel 28sexies van het decreet houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer, komt er op neer dat de medewerking door AMINAL aan OVAM voor het verstrekken van gegevens en inlichtingen geschrapt wordt, vermits AMINAL zal ophouden te bestaan. Dit schept evenwel geen hiaat. Er is een algemene medewerkingsverplichting voor de vergunningverlenende overheden.

Artikel 18

In artikel 28duodecies § 2 wordt bepaald dat de directeur-generaal van AMINAL uitspraak doet over bezwaarschriften tegen heffingen op grondwaterwinning.

Deze taak zal worden overgenomen door de algemeen directeur van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht.

Momenteel vervult de adjunct-administrateur-generaal van de huidige Vlaamse Milieumaatschappij deze taak voor oppervlaktewaterheffingen.

Artikel 19

Dit artikel betreft een wijziging van het Bosdecreet waardoor de Vlaamse regering niet alleen de diensten aanwijst die instaan voor het beheer van de bossen (m.n. het ANB) maar ook de diensten die bevoegd worden om bosmisdrijven vast te stellen en te vervolgen (m.n. de nieuwe entiteit Handhaving Milieu en Natuur binnen het departement).

Door het begrip “Bosbeheer” aldus te definiëren kan de entiteit handhaving van het departement niet alleen belast worden met taken inzake de handhaving van het Bosdecreet, maar ook van het natuurdecreet, het Jachtdecreet en de visserijwet,

aangezien in die decreten/wetten voor handhaving verwezen wordt naar het Bosbeheer, m.n. in artikel 24 van de Jachtwet van 28 februari 1882, artikel 60 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en artikel 29 van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij.

Artikelen 20, 21, 22, 24, 25, 26, 29, 30, 31 en 32

Deze artikelen houden vooral verband met de heroriëntering van sommige opbrengsten vanuit het Fonds voor preventie en sanering inzake Leefmilieu en Natuur (MINA-fonds) naar het ANB. Dit vergt een wijziging van het Bosdecreet, het Jachtdecreet en het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Artikel 23

Ten gevolge van het feit dat artikel 4, tweede lid van het decreet tot oprichting van het MINA-fonds wordt opgeheven, betaalt het MINA-fonds niet langer :

- de vergoeding van wildschade in de gevallen bedoeld in artikel 25 van het Jachtdecreet

de subsidiëring van de beheerseenheden zoals bedoeld in artikel 12 van het Jachtdecreet.

Wie deze uitgaven voortaan op zich neemt, wordt bepaald in Artikel 25 van dit decreet. Deze bepaling wijzigt met name artikel 25 van het Jachtdecreet ; en wel zo dat niet langer het MINA-Fonds betaalt, maar ANB.

Een gelijkaardige wijziging wordt aangebracht aan artikel 12 van het jachtdecreet.

Artikel 25

Artikel 17 van het Jachtdecreet luidt als volgt : “De vastgestelde belasting wordt betaald door storting of overschrijving van het verschuldigde bedrag op het daartoe bestemde rekeningnummer van de bevoegde dienst van de Vlaamse regering. De opbrengsten hiervan worden rechtstreeks en integraal toegewezen aan de gewestdienst met afzonderlijk beheer Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur.”

Het 1e lid van artikel 25 van het Jachtdecreet luidt : “De schade veroorzaakt door wild waarop de jacht sinds meer dan vijf jaar niet meer geopend is of dat afkomstig is uit een bosreservaat of een natuurreservaat waarin de jacht door de overheid volledig verboden is, wordt vergoed door de gewestdienst met afzonderlijk beheer Fonds voor Preventie en sanering inzake Leefmilieu en Natuur”.

Artikel 26

Vervangt de woorden “voormeld Fonds”, waarmee het Minafonds bedoeld wordt, door de woorden “het agentschap voor Natuur en Bos” in art 25, 2de lid van het Jachtdecreet.

Artikel 28

Artikel 10 § 2, 3° van het decreet Natuurbehoud bepaalt dat het natuurrapport o.m. in het bijzonder omvat “de evaluatie van het voorbije beleid, waarbij expliciet gerapporteerd wordt over de afbakening van het VEN en IVON – de voortgang van de natuurrichtplannen zoals bedoeld in artikel 17 en artikel 27 van dit decreet”.

De toevoeging zorgt er voor coherentie tussen de taken van het INBO in het oprichtingsdecreet.

HOOFDSTUK III

Machtigingsbepaling

Artikel 33

Dit artikel houdt een algemene machtiging in aan de Vlaamse regering om de bestaande decreten betreffende de voorgangers en rechtsvoorgangers van de bij dit decreet opgerichte agentschappen aan te passen aan. Dit houdt onder meer de bevoegdheid in om de bepalingen betreffende de agentschappen

die deel uitmaken van onderscheiden regelgevingen, te coördineren.

HOOFDSTUK IV

Overdracht van onroerende goederen

Artikel 34

Deze bepaling regelt principieel de eigendoms-overdracht van de bossen, natuur- en groengebieden van het Vlaamse Gewest naar het ANB. De Vlaamse regering bepaalt de nadere voorwaarden.

Het betreft hier vnaemelijk de domeinbossen, de Vlaamse natuurreservaten en die parken die op gewestelijk niveau worden beheerd, maar ook gronden die in het verleden namens het Gewest zijn verworven met het oog op bosuitbreiding en natuurbehoud.

Bij dit artikel wordt de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht toegevoegd aan het eerste lid om de onroerende goederen die worden beheerd door de afdeling Water van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap over te dragen aan de nieuwe Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht. Dit is conform de beslissing van de stuurgroep BBB van 1 juli 2003 waarin de nota van de bijzondere commissarissen met betrekking tot de overdracht van het onroerend patrimonium werd goedgekeurd.

Conform deze nota moeten de onroerende goederen in eigendom van het Vlaamse Gewest die verband houden met de missie in bevoegdheden van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht worden overgedragen aan dit agentschap.

Artikel 35

Deze bepaling regelt principieel de overdracht van het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuurbehoud en het Eigen Vermogen van het Instituut voor Bosbouw- en Wildbeheer naar het INBO.

HOOFDSTUK V

Slotbepalingen

Artikel 36

In deze overgangsbepaling wordt voorzien in 1 functie van algemeen directeur bij de rechtsopvolger van de Vlaamse Milieumaatschappij, zijnde de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht, en 1 functie van algemeen directeur bij de rechtsopvolger van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest, zijnde de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij. In toepassing van artikel 39, § 3 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid dient de Vlaamse regering de mogelijkheid te hebben deze functies toe te wijzen aan de huidige titularissen van rang A2L binnen de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij.

Artikel 37

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en
Ontwikkelingssamenwerking,*

Ludo SANNEN

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en tot wijziging van diverse andere wetten en decreten

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

HOOFDSTUK I

Wijzigingen aan het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Artikel 2

Aan artikel 2.1.3, 2°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid worden de volgende woorden toegevoegd : "voor zover dit relevant is voor de toetsing van de resultaten van het gevoerde milieubeleid aan de in de milieuregelgeving of de milieuplanning vastgestelde beleidsdoelstellingen".

Artikel 3

In artikel 2.1.4 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid worden de woorden ", het eerste uiterlijk op 31 december 1996" geschrapt ;

2° het tweede lid wordt opgeheven.

Artikel 4

In artikel 2.1.5 van hetzelfde decreet worden de woorden "de Vlaamse Milieumaatschappij" vervangen door de woorden "het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek".

Artikel 5

Aan hetzelfde decreet wordt een titel X, bestaande uit artikel X.1.1 tot en met X.6.4 toegevoegd, dat luidt als volgt :

“TITEL X

Agentschappen

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

Artikel X.1.1

Voor de toepassing van deze titel wordt verstaan onder :

- 1° Kaderdecreet : kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 ;
- 2° Comptabiliteitsdecreet : decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof van [datum] ;
- 3° Afvalstoffendecreet : decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen ;
- 4° samenwerkingsakkoord verpakkingsafval : samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval ;
- 5° Bodemsaneringsdecreet : decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering ;
- 6° Oppervlaktewaterenwet : wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging ;
- 7° decreet integraal waterbeleid : het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid ;
- 8° OVAM : Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij ;
- 9° ANB : Agentschap voor Natuur en Bos ;
- 10° INBO : Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek.

HOOFDSTUK II

De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht

AFDELING 1

Oprichting

Artikel X.2.1

§ 1. Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht zoals bedoeld in artikel 10 van het Kaderdecreet. Dat agentschap heeft als naam Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht. Het is de rechtsopvolger van de Vlaamse Milieumaatschappij, bedoeld in artikel 32*ter*, § 1, van de Oppervlaktewaterenwet.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het agentschap behoort.

AFDELING 2

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel X.2.2

De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht heeft als missie bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen van het milieubeleid, bedoeld in artikel 1.2.1, § 1, door het voorkomen, beperken en ongedaan maken van verstoring van watersystemen, verontreiniging van de atmosfeer en milieuhinder, en tot de realisatie van de doelstellingen van het integraal waterbeleid, bedoeld in artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid.

Artikel X.2.3

§ 1. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht heeft als taak om bij te dragen tot het integraal waterbeleid, bedoeld in artikel 4 van het decreet integraal waterbeleid.

De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht vervult deze taak onder meer door :

1° het verzamelen, beoordelen en verwerken van gegevens en informatie door :

- a) het meten van de toestand – met name de kwantiteit, de kwaliteit en de ecologische waarde – van watersystemen ;
- b) het inventariseren van de rechtstreekse of onrechtstreekse emissies van verontreinigingsfactoren in watersystemen en van de bronnen ervan ;
- c) het inventariseren van andere vormen en bronnen van verstoring van watersystemen ;
- d) de modellering en de scenario-ontwikkeling ;
- e) het beoordelen van de hierboven bedoelde gegevens en informatie ;

- f) het verwerken van de hierboven bedoelde gegevens en informatie met het oog op het rapporteren en informeren hierover ;
- 2° het opstellen en continu bijstellen van water- en vuilvrachtbalansen per stroomgebied en bekken ;
- 3° de coördinatie en de organisatie van de planning van het integraal waterbeleid, in samenwerking met het beleidsdomein, door :
 - a) het verzorgen van het secretariaat en het ondersteunen van de planningscel van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW), bedoeld in artikel 24 van het decreet integraal waterbeleid, met het oog op :
 - b) het opmaken van de waterbeleidsnota ;
 - c) het opmaken van de stroomgebiedbeheerplannen, inclusief de maatregelenprogramma's ;
 - d) de organisatie van het openbaar onderzoek bij de stroomgebiedbeheerplannen ;
 - e) het deelnemen aan de werkzaamheden van de bekkensecretariaten, bedoeld in artikel 28 van het decreet integraal waterbeleid, door :
 - f) de coördinatie van het opmaken van de bekkenbeheerplannen en bekkenvoortgangrapporten ;
 - g) het organiseren van het openbaar onderzoek bij de bekkenbeheerplannen ;
- 4° het verzorgen van de inbreng van het beleidsdomein in de planning van het integraal waterbeleid, in samenwerking met het beleidsdomein ;
- 5° in voorkomend geval, het deelnemen aan de werking van de waterschappen, bedoeld in artikel 30 en 31 van het decreet integraal waterbeleid ;
- 6° het uitvoeren van de analyses en beoordelingen van de kenmerken van het stroomgebiedsdistrict, de effecten van de menselijke activiteiten op de toestand van het oppervlaktewater en het grondwater en van het watergebruik, bedoeld in artikel 60 van het decreet integraal waterbeleid ;
- 7° het uitbrengen van het advies bij de watertoets, bedoeld in artikel 8, § 3, van het decreet integraal waterbeleid, voor die gevallen waarin de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht door de Vlaamse regering is aangewezen als adviesverlenende instantie ;
- 8° het opstellen, controleren en opvolgen van de investeringsprogramma's en de subsidiëringsprogramma's voor de zuivering van het afvalwater dat geloosd wordt in de openbare riolen en collectoren ; de aansturing van de uitbouw van het gemeentelijke rioleringsnet en
 - a) de ecologische regulering van de uitbouw en het beheer van de zuiveringsinfrastructuur ;
- 9° het beheren van het grondwater, met uitzondering van wat daarover is bepaald in artikel 31, § 2, derde lid, van het decreet integraal waterbeleid, en de afbakening van waterwingebieden en beschermingszones ;
- 10° met betrekking tot de onbevaarbare waterlopen :
 - a) de coördinatie van de uitvoering van de wet op de onbevaarbare waterlopen ;
 - b) het bijhouden van de Vlaamse Hydrografische Atlas ;

- c) het beheren van onbevaarbare waterlopen van eerste categorie, met uitzondering van het beheer dat overeenkomstig artikel 31, § 2, derde lid, van het decreet integraal waterbeleid wordt overgedragen aan het waterschap ;
 - d) het beheren van de eigendommen van het Vlaamse Gewest van de niet-geklasseerde onbevaarbare waterlopen ;
- 11° het bijdragen aan de normering en de karakterisering van de waterbodems, en het beheer van de waterbodems van de waterlopen van de eerste categorie, voor zover dat beheer overeenkomstig artikel 31, § 2, derde lid, van het decreet integraal waterbeleid niet wordt overgedragen aan het waterschap ;
- 12° het controleren en opvolgen van de werking van de polders en wateringen en de technische ondersteuning en subsidiëring van hun waterbeheer ;
- 13° het beheer van het secretariaat van het schadefonds inzake grondwaterwinningen ;
- 14° het bijdragen aan de beleidsvoorbereiding en het controleren en opvolgen van de ecologische aspecten van water bestemd voor menselijke aanwending ;
- 15° het organiseren, controleren, opvolgen en ambtshalve optreden inzake de rattenbestrijding in het Vlaamse Gewest, het effectief bestrijden van ratten in of nabij oppervlaktewaterlichamen die onder de bevoegdheid vallen van het Vlaamse Gewest of in gebieden waarover een overeenkomst werd afgesloten ;
- 16° het vestigen, innen en invorderen van de heffing op de waterverontreiniging, bedoeld in de Oppervlaktewaterwet en de heffing op de winning van grondwater, bedoeld in het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer ;
- 17° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de verstoring van de watersystemen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

§ 2. De taken van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht met betrekking tot de verontreiniging van de atmosfeer zijn :

- 1° het verzamelen, beoordelen en verwerken van gegevens en informatie door :
- a) het meten van de verontreiniging van de atmosfeer ;
 - b) het inventariseren van de emissies van verontreinigingsfactoren in de atmosfeer en van relevante bronnen ervan ;
 - c) de modellering en de scenario-ontwikkeling ;
 - d) het beoordelen van de hierboven vermelde gegevens en informatie ;
 - e) het verwerken van de hierboven vermelde gegevens en informatie met het oog op het rapporteren en informeren hierover ;
- 2° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de verontreiniging van de atmosfeer te voorkomen en te beperken ;
- 3° het bijdragen tot het klimaatbeleid door :
- a) het verzorgen van het secretariaat van de Vlaamse Task Force Klimaatbeleid ;
 - b) het mee voorbereiden van het Vlaamse klimaatsbeleidsplan en de voortgangsrapportages daarvan ;

- c) het mee vertegenwoordigen van Vlaanderen in relevante commissies.

§ 3. De taken van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht met betrekking tot milieuhinder zijn

1° het verzamelen, beoordelen en verwerken van gegevens en informatie door :

- a) het verzamelen van gegevens over milieuhinder ;
- b) voor zover relevant, het inventariseren van de emissies van verontreinigingsfactoren en van de bronnen die hinder veroorzaken ;
- c) de modellering en de scenario-ontwikkeling ;
- d) het beoordelen van de hierboven bedoelde gegevens en informatie ;
- e) het verwerken van de hierboven bedoelde gegevens en informatie met het oog op het rapporteren en informeren hierover ;

2° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om milieuhinder te voorkomen, te beperken en in voorkomend geval ongedaan te maken.

§ 4. In het kader van haar missie en taken levert de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht een bijdrage aan het beleid inzake de ingedeelde inrichtingen en activiteiten, bedoeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning.

Artikel X.2.4

§ 1. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan alle activiteiten verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot het vervullen van haar missie of taken.

§ 2. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan de onroerende goederen verwerven die nuttig zijn voor de uitvoering van haar missie en taken. Ze kan die goederen tevens vervreemden als ze niet langer nuttig zijn.

De Vlaamse regering kan de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht machtigen tot onteigening in de gevallen waarin ze oordeelt dat het verkrijgen van de goederen in kwestie noodzakelijk is voor het algemeen belang.

§ 3. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan, in samenwerking met en gecoördineerd door de Vlaamse regering, wetenschappelijk onderzoek laten uitvoeren voor zover dat nuttig is voor de uitvoering van haar taken.

§ 4. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan, voor zover dat wenselijk is, laboratoria oprichten om analyses of metingen van lucht, water of hinder uit te voeren, maar kan deze ook laten uitvoeren in door de Vlaamse regering erkende of volgens de geldende internationale normen geaccrediteerde laboratoria. De Vlaamse regering kan een referentielaboratorium aanwijzen.

AFDELING 3

Financiële middelen

Artikel X.2.5

§ 1. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan beschikken over de volgende ontvangsten :

- 1° dotaties ;
- 2° leningen ;
- 3° fiscale heffingen voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht ;
- 4° retributies voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht ;
- 5° ontvangsten uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domeingoederen ;
- 6° schenkingen en legaten in contanten ;
- 7° inkomsten uit eigen participaties en uit door de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht verstrekte leningen aan derden ;
- 8° opbrengsten uit de verkoop van eigen participaties ;
- 9° de subsidies waarvoor de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht als begunstigde in aanmerking komt ;
- 10° terugvorderingen van ten onrechte gedane uitgaven ;
- 11° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens de voorwaarden, bepaald in de beheersovereenkomst ;
- 12° opbrengsten uit intellectuele rechten ;
- 13° inkomsten uit artikel 23, § 2, eerste lid, a) tot en met d), van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991 ;
- 14° inkomsten uit de bijdragen van de natuurlijke of rechtspersonen naar privaat of publiek recht, vermeld in artikel 24, § 1, van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer.

§ 2. Tenzij anders is bepaald worden de ontvangsten, bedoeld in § 1, beschouwd als ontvangsten die bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven als bedoeld in artikel 9, § 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

§ 3. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het agentschap beoordeelt vooraf de opportuniteit en de risico's van de aanvaarding.

§ 4. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan de kennis die ze heeft opgedaan bij de uitvoering van haar missie en taken te gelde maken in het binnen- en buitenland.

Hoofdstuk III

De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

AFDELING 1

Oprichting

Artikel X.3.1

§ 1. Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht als bedoeld in artikel 10 van het Kaderdecreet. Dat agentschap heeft als naam Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij. Het is de rechtsopvolger van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest, bedoeld in artikel 38 van Afvalstoffendecreet.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het agentschap behoort.

AFDELING 2

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel X.3.2

De OVAM heeft als missie bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen van het milieubeleid, bedoeld in artikel 1.2.1, § 1, door bij te dragen tot een duurzaam beheer van stofstromen en tot de realisatie van de doelstellingen van het afvalstoffenbeleid, bedoeld in artikel 5 van het Afvalstoffendecreet, en door de uitvoering van een bodemsaneringsbeleid, overeenkomstig het Bodemsaneringsdecreet.

Artikel X.3.3

§ 1. De taken van de OVAM met betrekking tot het duurzaam beheer van stofstromen en afvalstoffen zijn :

- 1° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen voor de bevordering van het zuinige gebruik van grondstoffen en energie, onder meer door zo veel mogelijk de kringlopen van stofstromen te sluiten ;
- 2° het bevorderen van de kwaliteit van producten en productieprocessen met aandacht voor kwalitatieve en kwantitatieve preventie voor wat betreft het gebruik van grondstoffen en energie, het verspreiden van milieugevaarlijke stoffen en het voorkomen van afval ;
- 3° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen voor de bevordering van een duurzaam consumptiegedrag, voor wat betreft het gebruik van grondstoffen en energie, het verspreiden van milieugevaarlijke stoffen en het voorkomen van afval ;
- 4° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen voor een veilig beheer van milieugevaarlijke stoffen en voor het voorkomen en zo nodig beperken van lekken van milieugevaarlijke stoffen uit stoffenkringlopen ;
- 5° ter aanvulling van de vorige taken, de organisatie van inzameling en de veilige verwijdering van afvalstoffen alsmede de ambtshalve verwijdering ervan ;

- 6° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de correcte werking van de afvalstoffenmarkt te garanderen.

§ 2. De OVAM vervult deze taken onder meer door :

- 1° het verzamelen, beoordelen en verwerken van gegevens en informatie door :
- a) het inventariseren van afvalstoffen en stoffenkringlopen, met een bijzondere aandacht voor milieu-gevaarlijke stoffen ;
 - b) het inventariseren van relevante bronnen van afvalstoffen en van processen waaruit afvalstoffen voortkomen ;
 - c) de modellering en de scenario-ontwikkeling ;
 - d) het beoordelen van de hierboven bedoelde gegevens en informatie ;
 - e) het verwerken van de hierboven bedoelde gegevens en informatie met het oog op het rapporteren en informeren hierover ;
- 2° het ontwerpen van sectorale uitvoeringsplannen, bedoeld in hoofdstuk VI van het Afvalstoffendecreet, alsook het controleren en opvolgen van de uitvoering van voormelde sectorale uitvoeringsplannen en het voorbereiden en uitwerken van programma's overeenkomstig de geldende internationale en Europese voorschriften, waarvan de uitvoering binnen het toepassingsgebied van het Afvalstoffendecreet valt ;
- 3° in samenwerking met en gecoördineerd door de Vlaamse regering, het sluiten van overeenkomsten met de gemeenten of verenigingen van gemeenten ter bevordering of begeleiding van de organisatie van de selectieve ophaling of inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, bedoeld in artikel 16, § 3, van het Afvalstoffendecreet ;
- 4° in samenwerking met en gecoördineerd door de Vlaamse regering, het voorbereiden van de onderhandelingen met het oog op het sluiten van de milieubeleidsovereenkomsten, bedoeld in het Afvalstoffendecreet ;
- 5° het behandelen van de aanvragen en het adviseren van de Vlaamse regering met betrekking tot de erkenning als bedoeld in artikel 14, § 2, van het Afvalstoffendecreet ;
- 6° het leveren van een bijdrage aan het beleid inzake de ingedeelde inrichtingen en activiteiten, bedoeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning ;
- 7° het uitvoeren van de taken in het kader van de aanvaardingsplicht, bedoeld in artikel 10 van het Afvalstoffendecreet en de terugnameplicht, bedoeld in het samenwerkingsakkoord verpakkingsafval ;
- 8° het vestigen, innen en invorderen van de milieuheffing op de verwijdering van afvalstoffen, bedoeld in artikel 47 en volgende van het Afvalstoffendecreet ;
- 9° de behandeling van subsidieaanvragen van lagere besturen, bedoeld in artikel 16, § 7, van het Afvalstoffendecreet ;
- 10° het opvolgen en controleren van afvalstromen.

§ 3. De taken van de OVAM met betrekking tot de bodemsanering zijn :

- 1° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om nieuwe bodemverontreiniging te voorkomen ;

- 2° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om individuele en collectieve saneringen te stimuleren ;
- 3° het saneren van de historische en nieuwe bodemverontreiniging, met inbegrip van de zorg om verlaten terreinen waar mogelijk opnieuw een nuttige functie te geven ;
- 4° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de correcte werking van de bodemsaneringsmarkt te garanderen.

§ 4. De OVAM vervult deze taken onder meer door :

- 1° het verzamelen, beoordelen en verwerken van gegevens en informatie door :
 - a) het verzamelen van gegevens m.b.t. bodemverontreiniging ;
 - b) het verzamelen van gegevens over de factoren, inrichtingen en activiteiten die aanleiding gaven of kunnen geven tot bodemverontreiniging ;
 - c) het inventariseren van verontreinigde bodems ;
 - d) de modellering en de scenario-ontwikkeling ;
 - e) het beoordelen van de hierboven bedoelde gegevens ;
 - f) het verwerken van de hierboven bedoelde gegevens en informatie met het oog op het rapporteren en informeren hierover ;
- 2° het in ontvangst nemen van en het uitvoeren van oriënterende bodemonderzoeken, het opleggen of uitvoeren van beschrijvende bodemonderzoeken, bodemsaneringsprojecten en bodemsaneringswerken, en het opleggen van maatregelen ter bewaking en controle na de uitvoering van de bodemsanering, het aanleggen van een databank voor identificatie en inventarisatie van verontreinigde of mogelijk verontreinigde gronden, het voorstellen van gebruiksbeperkingen en het opleggen van voorzorgsmaatregelen, het bevelen van dwangmaatregelen, het verzoeken om financiële zekerheden te stellen, het uitreiken van bodemattesten, bedoeld in het Bodemsaneringsdecreet ;
- 3° mee te zorgen voor de handhaving van de regelgeving met betrekking tot bodemsanering ;
- 4° het beheren van de regeling met betrekking tot uitgegraven bodem, bedoeld in het Bodemsaneringsdecreet.

Artikel X.3.4

§ 1. De OVAM kan alle activiteiten verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot het vervullen van haar missie of taken.

§ 2. De OVAM kan de onroerende goederen verwerven die nuttig zijn voor de uitvoering van haar missie en taken. Ze kan die goederen tevens vervreemden als ze niet langer nuttig zijn.

De Vlaamse regering kan de OVAM machtigen tot onteigening in de gevallen waarin ze oordeelt dat het verkrijgen van de goederen in kwestie noodzakelijk is voor het algemeen belang.

§ 3. De OVAM kan, in samenwerking met en gecoördineerd door de Vlaamse regering, wetenschappelijk onderzoek laten uitvoeren voor zover dit nuttig is voor het vervullen van haar missie of taken.

§ 4. De OVAM kan, voor zover wenselijk is, laboratoria oprichten om analyses op afvalstoffen en bodemstalen uit te voeren. Ze kan die ook laten uitvoeren in door de Vlaamse regering erkende of volgens de geldende internationale normen geaccrediteerde laboratoria. De Vlaamse regering kan een referentielaboratorium aanwijzen.

§ 5. De OVAM kan de producten, die door terugwinning en regeneratie verkregen zijn, en de afvalstoffen die voor hergebruik geschikt zijn, op de markt brengen en verkopen.

AFDELING 3

Financiële middelen

Artikel X.3.5

§ 1. De OVAM kan beschikken over de volgende ontvangsten :

- 1° dotaties ;
- 2° leningen ;
- 3° fiscale heffingen voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan de OVAM ;
- 4° retributies voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan de OVAM ;
- 5° ontvangsten voortvloeiend uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domeingoe-deren ;
- 6° schenkingen en legaten in contanten ;
- 7° inkomsten uit eigen participaties en uit door de OVAM verstrekte leningen aan derden ;
- 8° opbrengsten uit de verkoop van eigen participaties ;
- 9° de subsidies waarvoor de OVAM als begunstigde in aanmerking komt ;
- 10° terugvorderingen van ten onrechte gedane uitgaven ;
- 11° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens de voorwaarden, bepaald in de beheersovereenkomst ;
- 12° opbrengsten uit intellectuele rechten ;
- 13° inkomsten uit het op de markt brengen en verkopen van producten, die door terugwinning en regeneratie verkregen zijn, en de afvalstoffen die voor hergebruik geschikt zijn ;
- 14° teruggevorderde middelen uit ambtshalve verwijdering van afvalstoffen en ambtshalve bodemsaneering.

§ 2. Tenzij anders is bepaald worden de ontvangsten, bedoeld in § 1, beschouwd als ontvangsten die bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven als bedoeld in artikel 9, § 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

§ 3. De OVAM kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het agentschap beoordeelt vooraf de opportuniteit en de risico's verbonden aan de aanvaarding.

§ 4. De OVAM kan de kennis die ze heeft opgedaan bij de uitoefening van haar missie en taken te gelde maken in binnen- en buitenland.

HOOFDSTUK IV

Het Agentschap voor Natuur en Bos

AFDELING 1

Oprichting

Artikel X.4.1

§ 1. Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht als bedoeld in artikel 10 van het Kaderdecreet. Dat agentschap heeft als naam Agentschap voor Natuur en Bos.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het ANB behoort.

AFDELING 2

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel X.4.2

Het ANB heeft als missie bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen van het milieubeleid, bedoeld in artikel 1.2.1, § 1, de doelstellingen van het natuurbehoud, bedoeld in artikel 6 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, de doelstellingen van het bosbeleid, bedoeld in artikel 2 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en de doelstellingen van het faunabeheer, onder meer bedoeld in artikel 2 van het Jachtdecreet van 24 juli 1991, telkens voor wat betreft natuur, bos, groen en faunabeheer.

Artikel X.4.3

Het ANB heeft tot taak :

- 1° het duurzame beheer van onroerende goederen die in eigen beheer zijn ;
- 2° het stimuleren van het duurzame beheer van onroerende goederen die van belang zijn voor natuur, bos, groen en faunabeheer, en die niet in eigen beheer zijn ;
- 3° het kwantitatief en kwalitatief versterken van natuur, bos en groenvoorzieningen, onder meer door het realiseren van een consistente, zichtbare netwerkstructuur van natuur, bos en groen en door het realiseren van meer natuur buiten de bos- en natuurgebieden met inbegrip van de bevordering van de landschapsecologische samenhang ;
- 4° het bevorderen van de biodiversiteit, ook in buitengewestelijke context ;
- 5° het realiseren van een daadwerkelijke inbreng voor een natuurgerichte milieukwaliteit ;

6° de realisatie van een duurzaam en planmatig faunabeheer.

Het ANB vervult deze taken onder meer door :

- 1° het verzamelen, beoordelen en verwerken van gegevens en informatie door :
 - a) het verzamelen van gegevens met betrekking tot natuur, bos, groen en faunabeheer ;
 - b) het verzamelen van gegevens over de relevante factoren van milieuverstoring met betrekking tot deze materies ;
 - c) het inventariseren van waardevolle gebieden voor natuur, bos, groen en faunabeheer ;
 - d) het beoordelen van de hierboven bedoelde gegevens ;
 - e) het verwerken van de hierboven bedoelde gegevens en informatie met het oog op het rapporteren en informeren hierover ;
- 2° het ontwikkelen van een doelgerichte en doelmatige beheervisie voor de natuur in de stad, de natuur in het buitengebied, het bos-, groen- en het faunabeheer, alsook het consequent toepassen van deze visie op de onroerende goederen in eigen beheer en het aansporen van de andere beheerders om een beheer te voeren dat gebaseerd is op deze beheervisie ;
- 3° ervoor te zorgen dat het beheer van de bossen van de lokale overheden en van privé-eigenaars wordt opgewaardeerd en versterkt ;
- 4° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de taken, bedoeld in het eerste lid, uit te voeren ; het betreft onder meer het ontwikkelen en afsluiten van beheers- en gebruiksovereenkomsten en het verlenen van subsidies en erkenningen ;
- 5° op een gestructureerde en zichtbare wijze een methodiek te ontwikkelen en toe te passen inzake de soortenbescherming ; daarbij hoort tevens een verantwoord beheer van de genetische diversiteit ;
- 6° binnen een geïntegreerd stedelijk beleid, dat zich mede richt op de problematiek van de leefbaarheid van de steden, te zorgen dat ook de groenbeleving aan bod komt, door bij te dragen aan het ontwikkelen van een visie over de rol van de natuur in de ruimtelijke en functionele ontwikkeling van steden en door bij te dragen aan het scheppen van een kader waarbinnen iedere actor ten volle zijn verantwoordelijkheid ter zake kan opnemen ;
- 7° het leveren van een bijdrage aan het beleid inzake de ingedeelde inrichtingen en activiteiten, bedoeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning ;
- 8° het uitbrengen van adviezen over plannen, programma's en acties die betekenisvolle effecten kunnen hebben op natuur, bos, groen en faunabeheer ;
- 9° in samenwerking met en onder coördinatie van de Vlaamse regering instaan voor de handhaving van de regelgeving met betrekking tot haar missie en taken ; het betreft in eerste instantie de handhaving m.b.t. de eigen domeinen.

Artikel X.4.4

§ 1. Het ANB kan alle activiteiten verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot het vervullen van zijn missie of taken.

§ 2. Het ANB kan de onroerende goederen verwerven die nuttig zijn voor de uitvoering van haar missie en taken. Het kan die goederen tevens vervreemden als ze niet langer nuttig zijn.

De Vlaamse regering kan het ANB machtigen tot onteigening in de gevallen waarin ze oordeelt dat het verkrijgen van de goederen in kwestie noodzakelijk is voor het algemeen belang.

§ 3. Het ANB kan, in samenwerking met en gecoördineerd door de Vlaamse regering, wetenschappelijk onderzoek laten uitvoeren voor zover dat nuttig is voor de uitvoering van zijn taken.

AFDELING 3

Financiële middelen

Artikel X.4.5

§ 1. Het ANB kan beschikken over de volgende ontvangsten :

- 1° dotaties ;
- 2° leningen ;
- 3° fiscale heffingen voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan het ANB ;
- 4° retributies voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan het ANB ;
- 5° ontvangsten voortvloeiend uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domeingoe-
deren ;
- 6° schenkingen en legaten in contanten ;
- 7° inkomsten uit eigen participaties en uit door het ANB verstrekte leningen aan derden ;
- 8° opbrengsten uit de verkoop van eigen participaties ;
- 9° de subsidies waarvoor het ANB als begunstigde in aanmerking komt ;
- 10° terugvorderingen van ten onrechte gedane uitgaven ;
- 11° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens de voorwaarden, bepaald in de beheersovereen-
komst ;
- 12° opbrengsten uit intellectuele rechten ;
- 13° de opbrengsten van de bosbehoudsbijdrage, bedoeld in artikel 90bis, § 4, van het Bosdecreet van 13
juni 1990 ;
- 14° andere middelen voortvloeiend uit decretale of reglementaire bijdragen of kosten vastgesteld in het
Natuurdecreet van 21 oktober 1997, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het Jachtdecreet van 24 juli 1991,
de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij en de uitvoeringsbesluiten ;

§ 2. Tenzij anders is bepaald worden de ontvangsten, bedoeld in § 1, beschouwd als ontvangsten die be-
stemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven als bedoeld in artikel 9, § 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

§ 3. Het ANB kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het agentschap beoordeelt vooraf de opportuniteit en de risico's van de aanvaarding.

§ 4. Het ANB kan de kennis die het heeft opgedaan bij de uitoefening van haar missie en taken te gelde maken in binnen- en buitenland.

HOOFDSTUK V

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

AFDELING 1

Oprichting

Artikel X.5.1

§ 1. Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht zoals bedoeld in artikel 10 van het Kaderdecreet. Dat agentschap heeft als naam Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. Het is de rechtsopvolger van het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuurbehoud en het Eigen Vermogen van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer opgericht bij decreet van 21 december 1990 houdende de begrotingstechnische bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het INBO behoort.

AFDELING 2

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel X.5.2

Het INBO is een wetenschappelijke instelling die als missie heeft bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen van het milieubeleid, bedoeld in artikel 1.2.1, § 1, door te zorgen voor beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening inzake behoud, ontwikkeling, beheer en duurzaam gebruik van het leefmilieu, en in het bijzonder van de biodiversiteit, en door de uitvoering van de milieu- en natuurrapportage.

Artikel X.5.3

Het INBO heeft tot taak :

- 1° het conceptualiseren en initiëren van multidisciplinair wetenschappelijk onderzoek op basis van de beleidsnoden en –vragen ;
- 2° het zelf organiseren, verrichten van en participeren in wetenschappelijk beleidsvoorbereidend en –ondersteunend onderzoek ;
- 3° het vertalen en integreren van de verworven inzichten ter ondersteuning van beleidsvoorbereiding, –uitvoering en –evaluatie ;

- 4° het verlenen van wetenschappelijke diensten ter ondersteuning van het beleid en van de doelgroepen, o.a. door advisering, experimentele analyses, het aanreiken van producten, technieken, concepten en documentatie ;
- 5° het opbouwen van beleidsrelevante kennis en verspreiden ervan ondermeer bij middel van wetenschappelijke publicaties, onderzoeksrapportering en voordrachten ;
- 6° het zorgen voor de monitoring van de biodiversiteit, het duurzame gebruik van de natuur en van de milieuwaliteit voor zover relevant voor de natuur ;
- 7° het periodiek rapporteren over de toestand van het milieu, met inbegrip van de natuur, en over de effecten van het milieubeleid ; het opmaken van toekomstverkenningen en het evalueren van de kennis en de monitoring terzake.

Artikel X.5.4

§ 1. Het INBO kan alle activiteiten verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot het vervullen van zijn missie of taken.

§ 2. Het INBO kan de onroerende goederen verwerven die nuttig zijn voor de uitvoering van zijn missie en taken. Het kan die goederen tevens vervreemden als ze niet langer nuttig zijn.

§ 3. Het INBO kan, voor zover dat wenselijk is, laboratoria oprichten om analyses of metingen uit te voeren, maar kan die ook laten uitvoeren in andere laboratoria. De Vlaamse regering kan een referentielaboratorium aanwijzen.

AFDELING 3

Financiële middelen

Artikel X.5.5

§ 1. Het INBO kan beschikken over de volgende ontvangsten :

- 1° dotaties ;
- 2° leningen ;
- 3° fiscale heffingen voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan het INBO ;
- 4° retributies voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan het INBO ;
- 5° ontvangsten uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domeingoederen ;
- 6° schenkingen en legaten in contanten ;
- 7° inkomsten uit eigen participaties en uit door het INBO verstrekte leningen aan derden ;
- 8° opbrengsten uit de verkoop van eigen participaties ;
- 9° de subsidies waarvoor het INBO als begunstigde in aanmerking komt ;

10° terugvorderingen van ten onrechte gedane uitgaven ;

11° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens de voorwaarden, bepaald in de beheersovereenkomst ;

12° opbrengsten uit intellectuele rechten ;

§ 2. Tenzij anders is bepaald worden de ontvangsten, bedoeld in § 1, beschouwd als ontvangsten die bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven als bedoeld in artikel 9, § 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

§ 3. Het INBO kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het agentschap beoordeelt vooraf de opportuniteit en de risico's verbonden aan de aanvaarding.

§ 4. Het INBO kan de kennis die het heeft opgedaan bij de uitoefening van zijn missie en taken te gelde maken in binnen- en buitenland.

HOOFDSTUK VI

Gemeenschappelijke bepalingen

AFDELING 1

Bestuur en werking

Artikel X.6.1

De bepalingen van het Kaderdecreet zijn van toepassing op de agentschappen, bedoeld in deze titel.

De agentschappen, bedoeld in deze titel, streven hun missie na en voeren hun taken uit om een bijdrage te leveren aan de beleidsvoorbereiding, met inbegrip van de milieuplanning en de regelgeving, of om het vastgestelde beleid uit te voeren. De beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering maken het voorwerp uit van de door de Vlaamse regering aangestuurde beleids- en beheerscyclus.

De Vlaamse regering kan nadere regelen vaststellen met betrekking tot het bestuur en de werking van de agentschappen, bedoeld in deze titel.

AFDELING 2.

Raadgevend comité

Artikel X.6.2

De Vlaamse regering kan op voorstel van het hoofd van een in deze titel bedoeld agentschap een raadgevend comité oprichten.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen betreffende de taak, de samenstelling en de werking van het raadgevend comité en een vergoeding bepalen voor de leden ervan.

Afdeling 3

Relatie met andere bestuursniveaus, beleidsdomeinen en actoren, inhoudelijke samenwerking en coördinatie

Artikel X.6.3

In het kader van hun missie en taken dragen de in deze titel bedoelde agentschappen, in samenwerking met en gecoördineerd door de Vlaamse regering, bij tot :

- 1° de internationale, Europese, bovengewestelijke en intergewestelijke samenwerking en besluitvorming op milieugebied ;
- 2° het stimuleren van de realisatie van de doelstellingen van het milieubeleid door andere beleidsdomeinen en de uitbouw van vormen van samenwerking hiervoor ;
- 3° de realisatie van vormen van samenwerking met lokale overheden ;
- 4° de realisatie van vormen van samenwerking met niet-gouvernementele organisaties en belangengroepen.

Artikel X.6.4

In het kader van hun missie en taken dragen de in deze titel bedoelde agentschappen, in samenwerking met en gecoördineerd door de Vlaamse regering, bij tot :

- 1° de volledige omzetting en toepassing van het internationaal en Europees milieurecht en van de samenwerkingsakkoorden met de andere gewesten ;
- 2° de communicatiestrategie en -planning van het beleidsdomein, met inbegrip van sensibilisering en informatieverstrekking ;
- 3° de realisatie van een breed maatschappelijk draagvlak voor hun missie en het bevorderen van de maatschappelijke participatie daarin ;
- 4° het gecoördineerde doelgroepenbeleid van het beleidsdomein ;
- 5° de ontwikkeling van een zo goed mogelijk geïntegreerd instrumentarium voor het milieubeleid ;
- 6° het bepalen van de informatiebehoefte, de geïntegreerde inzameling van gegevens en informatie en het geïntegreerd informatiebeheer ;
- 7° de geïntegreerde aansturing van het wetenschappelijk onderzoek.”

HOOFDSTUK II

Wijzigingen aan diverse wetten en decreten

AFDELING I

Wijzigingen aan de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging

Artikel 6

In artikel 32septies van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, ingevoegd bij het decreet van 12 december 1990, wordt § 1 vervangen door wat volgt :

“§ 1. De uitvoering van de in § 2 hierna vermelde taken wordt vanaf 1 januari 1991 voor het hele Vlaamse Gewest uitsluitend toevertrouwd aan een vennootschap die de rechtsvorm heeft van een naamloze vennootschap en opgericht is door de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen of een dochtermaatschappij hiervan.

Het Vlaamse Gewest dient steeds direct of indirect te beschikken over ten minste de helft plus één van de aandelen in het kapitaal van de vennootschap.”

Artikel 7

In artikel 32octies, § 1, 1°, van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 12 december 1990, worden de woorden “de Maatschappij” vervangen door de woorden “de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht, hierna de Maatschappij te noemen”,

Artikel 8

In artikel 35quinquies, § 7, van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 22 december 2000 worden de woorden “de leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “het hoofd van het agentschap”.

Artikel 9

In artikel 35octies, § 2, van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 25 juni 1992 en gewijzigd bij het decreet van 20 december 1996, worden de woorden “alsook de directeur-generaal van de administratie Milieu-, Natuur, Land- en Waterbeheer of zijn gemachtigde” geschrapt.

Artikel 10

In artikel 35novies, § 4, van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 25 juni 1992, worden de woorden “de leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “het hoofd van het agentschap”.

Artikel 11

In artikel 35quinquiesdecies, § 1 en § 2, en 35noviesdecies, van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 22 december 2000, worden de woorden “adjunct-leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “algemeen directeur”.

Artikel 12

Artikel 32bis, 32ter, 32quaeter, 32 quinquies, 32decies, van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 12 december 1990, en artikel 32undecies, ingevoegd bij het decreet van 1 juli 1992 en gewijzigd bij het decreet van 15 december 1993, worden opgeheven.

AFDELING II

Wijzigingen aan het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen

Artikel 13

In het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen worden de volgende artikelen opgeheven :

- 1° artikel 38, gewijzigd bij het decreet van 7 juli 1998 ;
- 2° artikel 39, gewijzigd bij de decreten van 20 april 1994 en 5 juli 2002 ;
- 3° artikel 40, 41, 42, 44 en 45, vervangen bij het decreet van 20 april 1994 ;
- 4° artikel 43, vervangen bij het decreet van 20 april 1994 en gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2001.

AFDELING III

Wijzigingen in het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer

Artikel 14

In artikel 28ter, § 5 en § 6, 28decies, § 5, 28undecies, § 1 en 28quaterdecies, § 3, van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer, ingevoegd bij het decreet van 20 december 1996 en vervangen bij het decreet van 22 december 1999, worden de woorden “de leidend ambtenaar” telkens vervangen door de woorden “het hoofd van het agentschap”.

Artikel 15

In artikel 28ter, § 2, 7°, b), 28duodecies, § 1, en 28terdecies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 december 1996 en 22 december 1999, worden de woorden “adjunct-leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “algemeen directeur”.

Artikel 16

In artikel 28ter, § 6, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 december 1996 en vervangen bij het decreet van 22 december 1999 worden de woorden “de administratie Milieu-, Natuur, Land- en Waterbeheer” vervangen door de woorden “de Maatschappij”.

Artikel 17

In artikel 28sexies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 december 1996 en vervangen bij het decreet van 22 december 1999, wordt § 4 vervangen door wat volgt :

“§ 4. De gemeentelijke regies, intercommunales en alle andere maatschappijen die instaan voor een openbare watervoorziening en de vergunningverlenende overheden verlenen hun medewerking en verstrekken aan de Maatschappij op eenvoudig verzoek alle gegevens en inlichtingen die nodig zijn voor de vestiging en de inning van de heffing.”

Artikel 18

In artikel 28duodecies, § 2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 december 1996 en vervangen bij het decreet van 22 december 1999, worden de woorden “directeur-generaal van de administratie Milieu-, Natuur, Land- en Waterbeheer” vervangen door “algemeen directeur van de Maatschappij”.

AFDELING IV

Wijzigingen in het Bosdecreet van 13 juni 1990

Artikel 19

In artikel 4 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999 en 19 juli 2002, wordt punt 6 vervangen door wat volgt :

“6. Bosbeheer : de functionele diensten die door de Vlaamse regering worden belast met : a) het beheer van de bossen ; b) de handhaving van dit decreet, inzonderheid voor wat betreft de vaststelling van bosmisdrijven en de vervolging van bosmisdrijven overeenkomstig titel XI van het Boswetboek van 19 december 1854.”

Artikel 20

In artikel 13, derde lid en 87, derde lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 23 januari 1991, worden de woorden “Fonds voor preventie en sanering inzake Leefmilieu en Natuur” vervangen door de woorden “Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 21

In artikel 60 van hetzelfde decreet worden de woorden “Fonds voor preventie en sanering inzake Leefmilieu en Natuur” vervangen door de woorden “Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 22

In artikel 90bis, § 4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 oktober 1997 en gewijzigd bij de decreten van 17 juli 2000 en 21 december 2001, worden de woorden “Fonds voor preventie en sanering inzake Leefmilieu en Natuur” vervangen door de woorden “Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 23

In artikel 112 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 23 januari 1991, worden de woorden “gestort in het fonds voor preventie en sanering inzake Leefmilieu en Natuur dat is ingeschreven in de begroting van het Vlaamse Gewest” vervangen door de woorden “toegewezen aan het Agentschap voor Natuur en Bos”.

AFDELING IV

Wijzigingen aan het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met afzonderlijk beheer

Artikel 24

In artikel 4 van het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met afzonderlijk beheer, gewijzigd bij de decreten van 24 juli 1991 en 23 november 1994, wordt het tweede lid opgeheven.

AFDELING V

Wijzigingen aan het Jachtdecreet van 24 juli 1991

Artikel 25

Aan artikel 12, laatste zin van het Jachtdecreet van 24 juli 1991, worden de volgende woorden toegevoegd : “die wordt betaald door het Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 26

In artikel 17 en 25, eerste lid, van het Jachtdecreet van 24 juli 1991, worden de woorden “de gewestdienst met afzonderlijk beheer Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur” vervangen door de woorden “het Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 27

In artikel 25, tweede lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “voormeld Fonds” vervangen door de woorden “het Agentschap voor Natuur en Bos”.

AFDELING VI

Wijzigingen aan het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Artikel 28

In artikel 2 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002, wordt 29° opgeheven.

Artikel 29

Aan artikel 10,§ 2,3°, van hetzelfde decreet worden de volgende woorden toegevoegd : “voor zover dit relevant is voor de toetsing van de resultaten van het gevoerde beleid aan de in de milieuregelgeving of de milieuplaning vastgestelde beleidsdoelstellingen”.

Artikel 30

In artikel 41,§ 2, en 27 van hetzelfde decreet worden de woorden “gestort in het Mina-fonds” vervangen door de woorden “toegewezen aan het Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 31

In artikel 52,§ 1, van hetzelfde decreet wordt het woord “Mina-fonds” vervangen door de woorden “het Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 32

In artikel 52,§ 2, van hetzelfde decreet worden de woorden “voormeld fonds” vervangen door de woorden “het Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 33

In artikel 57 van hetzelfde decreet worden de woorden "gestort in het Mina-fonds" vervangen door de woorden "toegewezen aan het Agentschap voor Natuur en Bos".

HOOFDSTUK III

Machtigingsbepaling

Artikel 34

De Vlaamse regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetbepalingen te wijzigen, aan te vullen, te vervangen of op te heffen om ze in overeenstemming te brengen met deze titel en het Kaderdecreet.

De besluiten die krachtens deze bepaling worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben indien ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen negen maanden na de datum van hun inwerkingtreding. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum.

De in deze paragraaf aan de Vlaamse regering opgedragen bevoegdheid vervalt negen maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens deze paragraaf zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd alleen bij een decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

HOOFDSTUK IV

Overdracht van goederen

Artikel 35

De onroerende goederen die eigendom zijn van het Vlaamse Gewest omwille van een doelstelling, bedoeld in de missie van het ANB en de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht, worden zonder schade-loosstelling in volle eigendom aan deze agentschappen overgedragen.

Ter uitvoering hiervan en ter uitvoering van artikel 90 van het Bosdecreet worden de voorwaarden en nadere regelen van die overdracht bepaald door de Vlaamse regering.

Artikel 36

De middelen, roerende en onroerende goederen, evenals alle rechten en plichten die behoren tot het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuurbehoud en het Eigen Vermogen van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer, opgericht bij het decreet van 21 december 1990 houdende de begrotingstechnische bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991, worden overgedragen aan het INBO.

HOOFDSTUK V

Slotbepalingen

Artikel 37

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking,

Ludo SANNEN

ADVIES VAN DE MILIEU-EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

**MiNa-Raad
Milieu- en Natuurraad Vlaanderen**

Advies

van 6 november 2003

**over het voorontwerp van decreet tot wijziging
van het decreet van 5 april 1995 houdende
algemene bepalingen inzake milieubeleid
(toevoeging van titel X. Agentschappen) en tot
wijziging van diverse andere wetten en decreten**

en

**over het voorontwerp van decreet houdende
wijziging van het decreet van 21 december 1988
houdende oprichting van de Vlaamse
Landmaatschappij**

Samenvatting en conclusies

In dit advies beoordeelt de MiNa-Raad de voorontwerpen van decreet ter oprichting van vier intern verzelfstandigde agentschappen (IVA) en één extern verzelfstandigd agentschap (EVA) voor het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur. Het gaat om de IVA's Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht (VMM), de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en de EVA Vlaamse Landmaatschappij (VLM). De Raad beoordeelt deze voorontwerpen op basis van de principes van het proces Beter Bestuurlijk Beleid zelf en van een aantal basisprincipes voor goed milieubestuur met name a) het belang van onderbouwde beleidsvisies met aandacht voor lange termijn-aspecten, coherentie en synergie met andere beleidsdomeinen; b) maximaal rekening houden met internationale beleidsaspecten; c) uitwerking en toepassing van een gedifferentieerd spectrum van beleidsinstrumenten en d) een geharmoniseerde samenwerking tussen overheids- en niet-overheidsactoren.

Op basis van deze beoordeling stelt de Raad vast dat hij de grote lijnen van de voorontwerpen van decreet kan volgen hoewel zich z.i. toch enkele belangrijke correcties opdringen. De belangrijkste van deze correcties zijn:

- a. Vanuit een oogpunt van samenhang en vereenvoudiging pleit de Raad er voor om ook de oprichting van de VLM als een bijkomende titel in het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid op te nemen.
- b. In het organigram van het beleidsdomein ontbreekt een entiteit die zich moet inlaten met de regulering en controle van geprivatiseerde of nog te privatiseren overheidsorganisaties.
- c. Een gedetailleerde beoordeling van de taakstelling van de agentschappen is moeilijk zonder een duidelijk zicht op de taakstelling van het nieuwe departement. De Raad vraagt om de taakstelling van het departement in de memorie van toelichting op te nemen zodat een parlementaire bespreking over de taakstelling van de IVA's goed gedocumenteerd kan gebeuren.
- d. In tegenstelling tot het algemene principe van Beter Bestuurlijk Beleid krijgen de milieu-agentschappen ook inzake de beleidsvoorbereiding vaak een grote verantwoordelijkheid. Volgens de Raad kan een uitvoerend agentschap de opdracht krijgen om het voortraject van de planvorming voor een specifiek beleidsveld voor zijn rekening te nemen. De voorontwerpen moeten echter duidelijker stellen dat de verantwoordelijkheid voor coördinatie en eindafstemming van visievorming en beleidsplanning ondubbelzinnig een opdracht voor het departement is. Vooral in het geval van de VLM heeft de Raad de indruk dat dit agentschap erg veel beleidsruimte krijgt bij de uittekening van het geïntegreerd plattelandsbeleid.
- e. Ook met betrekking tot de onderlinge taakverdeling tussen de agentschappen moeten volgens de Raad nog een aantal onduidelijkheden worden weggewerkt. Daarbij aansluitend dringt de Raad aan op een correcte verwijzing naar en

consistentie met bestaande wet- en regelgeving.

- f. Voor de Raad is het evident dat de aansturing van het INBO (samen met de aansturing van het TWOL-programma) moet gebeuren via een geïntegreerd en planmatig procesmanagement voor het milieu- en natuurgericht wetenschappelijk onderzoek (waar nodig over de grenzen van het beleidsdomein heen dus inclusief het milieugericht onderzoek van het VITO) waarvan de coördinatie een opdracht is voor het departement van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur. Dit principe moet duidelijk in de beheersovereenkomst van het INBO verankerd worden.
- g. Wat betreft de milieurapportering hecht de Raad veel belang aan vier basiscriteria: de integratie tussen milieu en natuur, een optimale aanlevering van informatie via een onafhankelijke regierol en een efficiënt procesmanagement, onafhankelijkheid t.o.v. het departement en de uitvoering van zowel ex post als ex ante beleidsevaluatie binnen één rapporteringsentiteit. Alles in overweging genomen is de Raad het eens met de toewijzing van de milieurapportering aan het INBO, mits wordt voldaan aan enkele randvoorwaarden m.b.t. deze basiscriteria.
- h. Op het moment dat de oprichtingdecreten aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd, moet de Vlaamse regering tegelijk ook voorstellen voor de noodzakelijke afstemmingsmechanismen uitgewerkt hebben. De Raad vraagt dat het Parlement op dat ogenblik zou kunnen beschikken over een formele nota van de Vlaamse regering waarin zowel de interne als externe afstemmingsmechanismen (m.a.w. binnen en buiten het beleidsdomein) die men in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid wil instellen, op een heldere manier gedefinieerd worden.
- i. De Raad suggereert om wat OVAM betreft te spreken over het duurzaam beheer van grondstofstromen en wat het beheer van gevaarlijke stoffen betreft duidelijk te maken dat dit zowel een opdracht is voor VMM als voor OVAM, elk voor zover het de hun toegewezen milieucompartimenten of beleidsvelden betreft.
- j. Het grootste probleem inzake externe integratie betreft de institutionele inbedding van het beleid inzake duurzame ontwikkeling waarvoor nog geen definitieve beslissing is genomen. De Raad herhaalt dat duurzame ontwikkeling gericht is op een synergie tussen milieukundig, sociaal en economisch beleid en bijgevolg in een horizontaal beleidsdomein moet verankerd worden. De Raad heeft er vroeger reeds voor gepleit om duurzame ontwikkeling (mits in acht name van enkele belangrijke voorwaarden) onder te brengen bij de diensten van de minister-president. Dit is in overeenstemming met het principe van Beter Bestuurlijk Beleid om de bevoegdheid voor transversale beleidsafstemming inzake maatschappelijke domeinoverschrijdende beleidsinitiatieven bij de minister-president te plaatsen.
- k. De Raad vraagt om ook de pro-actieve verantwoordelijkheid van de milieuagentschappen t.o.v. internationale beleidsontwikkelingen via een uitbreiding van de gemeenschappelijke bepaling ter zake expliciet in het takkenpakket van de milieuagentschappen op te nemen.
- l. De Raad is voorstander van de oprichting van een IVA voor inspectie en handhaving dat voldoende onafhankelijk van het departement opereert maar wat betreft de prioriteiten inzake handhaving wel kan worden aangestuurd op het niveau van de beleidsraad.

- m. Ook voor de operationalisering van alle vormen van economische instrumenten voor het milieubeleid is volgens de Raad een meer geïntegreerde entiteit of zelfs een apart agentschap te overwegen. Dit biedt perspectieven voor een geïntegreerde factuur wat voor de klant (burger en bedrijf) een belangrijke vereenvoudiging is. Tegelijk biedt het ook meer garanties dat niet zozeer de financierende maar wel de regulerende dimensie van een economisch instrument zou worden benadrukt. Als de opbrengst van een regulerende heffing bij de uitvoerende entiteit terecht komt, kan immers de neiging ontstaan om het regulerend karakter ervan ondergeschikt te maken aan de opbrengst.
- n. De Raad is van oordeel dat overlegfora per beleidsdomein en raadgevende comités in de praktijk kunnen samenvallen. Hij dringt erop aan dat zowel de milieu-IVA's als het departement in elk geval raadgevende comités zouden oprichten die tegelijk ook een belangrijke overlegfunctie zouden vervullen en dus alle maatschappelijke 'klanten' van het agentschap een plaats moeten bieden. In het geval van het departement zou dit raadgevend comité een representatieve delegatie van de strategische adviesraad kunnen zijn (naar analogie met het VESOC). In het geval van de raadgevende comités van de agentschappen is het aangewezen om via een protocol de afstemming met de werking van de strategische adviesraad vast te leggen. Gezien de taakverdeling tussen het departement en de agentschappen zal het overleg over strategische beleidsdossiers vooral in het raadgevend comité van het departement plaatsvinden.

I. Inleiding

Op 24 oktober keurde de Vlaamse regering twee voorontwerpen van decreet goed met betrekking tot de oprichting van vier intern verzelfstandigde agentschappen (IVA) en één extern verzelfstandigd agentschap (EVA) voor het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur. Het gaat om de IVA's Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht (VMM), de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en de EVA Vlaamse Landmaatschappij (VLM).

De MiNa-Raad ontving de adviesvragen over deze voorontwerpen van decreet op 28 oktober 2003. De adviezen van de MiNa-Raad werd gevraagd binnen een spoedtermijn van 10 werkdagen. Gezien de sterke verbanden tussen beide dossiers heeft de Raad ervoor geopteerd om het antwoord op beide vragen in één advies te integreren. De Raad stelde voorliggend advies vast op 6 november 2003, wat tegemoet komt aan de gevraagde adviestermijn.

Voorliggend advies concentreert zich op enkele krachtlijnen die volgens de Raad vanuit een oogpunt van goed bestuur prioritair zijn bij de organisatie van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur. Het gaat daarbij achtereenvolgens om de structuur van en de taakverdeling binnen het nieuwe beleidsdomein, de beleidsonderbouwing in de context van een beleidscyclus, de interne en externe beleidsafstemming en de samenwerking met maatschappelijke actoren.

Het ABVV, de ACLVB, het ACV, de Boerenbond, de UNIZO en het VEV onthouden zich bij dit advies omdat ze over hetzelfde onderwerp in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen advies uitbrengen.

Prof. dr. R. F. Verheyen
Voorzitter

II. Situering en beleidscontext

- [1] **Het proces Beter Bestuurlijk Beleid.** Het proces Beter Bestuurlijk Beleid vloeit voort uit het engagement dat de Vlaamse regering nam in het regeerakkoord van juli 1999 om werk te maken van een grondige bestuurlijke vernieuwing. Dit voornemen werd geconcretiseerd door drie grote krachtlijnen: een optimalisering van de organisatie en werking van de Vlaamse administratie, een geharmoniseerde regeling inzake boekhouding en begroting en een stroomlijning van het adviesradenlandschap. Wat betreft de eerste (en omvangrijkste) pijler, de reorganisatie van het administratief apparaat, keurde het Vlaams parlement op 9 juli 2003 het zogenaamde Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid goed (zie volgende paragraaf).

Op dat ogenblik hadden de Vlaamse regering en de topambtenaren van de bestaande departementen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap al geruime tijd intensieve gesprekken gevoerd over hoe dat nieuwe administratieve apparaat er concreet zou uitzien. De beslissing om dit in te delen in 13 homogene beleidsdomeinen dateert al van 17 november 2000. In de periode die daarop volgde, werd per beleidsdomein overlegd over een optimale organisatiestructuur. Uitgangspunt daarbij was vooral dat de entiteiten binnen de nieuwe beleidsdomeinen zoveel mogelijk zouden moeten overeenkomen met samenhangende beleidsvelden. Wat betreft het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur stelde de Vlaamse regering de blauwdruk voor het nieuwe organigram vast op 8 februari 2002 (zie paragraaf [7]).

De discussies over de gedetailleerde invulling van de blauwdrukken zijn momenteel volop aan de gang, per beleidsdomein gecoördineerd door een veranderingsmanager. De Vlaamse regering besliste recent dat deze veranderingsmanagers hun eindrapportering tegen 15 november moeten klaar hebben en dat ze alle voorontwerpen van oprichtings- en machtigingsdecreten van agentschappen voor het einde van 2003 zou goedkeuren. De bedoeling is om de ontwerpdecreten uiterlijk in januari 2004 in het Vlaams Parlement neer te leggen zodat de parlementaire bespreking nog deze legislatuur kan worden afgerond. Om redenen van coherentie zullen deze oprichtingsdecreten door één commissie worden behandeld, met name de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken. De aanstelling van de leidende ambtenaren van de nieuwe departementen en agentschappen wordt evenwel overgelaten aan de volgende Vlaamse regering¹.

- [2] **Het Kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid.** Het op 9 juli 2003 goedgekeurde Kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid bevat de algemene bepalingen van het Vlaams overheidsapparaat en de criteria waaraan de verzelfstandigde agentschappen moeten beantwoorden. Het kaderdecreet legt het principe vast dat het volledige bevoegdheidspakket van de Vlaamse overheid wordt opgedeeld in homogene beleidsdomeinen, met een één-op-één relatie met de bevoegde minister. De bevoegdheid om het concrete aantal en de inhoudelijke taakstelling te bepalen, wordt echter aan de Vlaamse regering zelf toevertrouwd.

¹ Zie hiervoor de nieuwsbrief Beter Bestuurlijk Beleid te raadplegen op http://www2.vlaanderen.be/ned/sites/bbb/new/Ambtenaar/Nieuwsbrieven/nieuwsbrief10_BBB_wordt_o_nomkeerbaar.pdf

Binnen elk beleidsdomein komt eenzelfde basisstructuur terug: een centraal departement met intern verzelfstandigde agentschappen of IVA's (al dan niet met rechtspersoonlijkheid) en eventueel ook extern verzelfstandigde agentschappen of EVA's. De IVA's functioneren onder het hiërarchisch gezag van de minister; de EVA's onder een raad van bestuur. Per beleidsdomein komt er een beleidsraad waarin de bevoegde minister overlegt met de hoofden van het departement en de agentschappen met het oog op de aansturing van het beleidsdomein.

Het basisprincipe voor de taakverdeling tussen departement en agentschappen is dat de departementen vooral belast worden met de beleidsvoorbereiding en beleidsondersteuning, terwijl de taken van de verzelfstandigde agentschappen hoofdzakelijk gericht zijn op beleidsuitvoering. Zij moeten echter ook een beleidsgerichte inbreng doen bij de door het departement gecoördineerde beleidsvoorbereiding voor zover dit relevant is voor de eigen opdracht.

[3] Kenmerken van IVA's en EVA's. Een belangrijk deel van het Kaderdecreet gaat in op de criteria waaraan moet worden voldaan om voor een (cluster van) beleidsvelden een agentschap op te richten. Het Kaderdecreet voorziet vier types agentschappen² en een cascadesysteem van bindende voorwaarden voor verzelfstandiging. Dit afwegingskader moet garanties bieden dat voor elk verzelfstandigd agentschap wordt gekozen voor de optimale organisatievorm. Kort samengevat komt het hier op neer dat verzelfstandigde agentschappen worden opgericht:

- voor het vervullen van taken van beleidsuitvoering waarvoor voldoende kritische massa bestaat;
- waarbij de te leveren producten of diensten meetbaar moeten zijn;
- waarvoor een reële mogelijkheid tot aansturing moet zijn en
- waarvoor de beheersovereenkomst en de informatierelatie reëel invulbaar moet zijn³.

Bij de verzelfstandiging wordt de voorkeur gegeven aan IVA's omdat de zeggenschap en verantwoordingsplicht in dat geval bij de politiek gelegitimeerde bestuurders blijft. Dit beantwoordt het meest aan het principe van het primaat van de politiek. IVA's kunnen evenwel rechtspersoonlijkheid krijgen als daar functionele redenen voor zijn (zie § [9]) en als dit voor de praktische werking van het agentschap een meerwaarde oplevert. De agentschappen worden extern verzelfstandigd (en functioneren bijgevolg niet onder het direct hiërarchisch gezag van de bevoegde minister maar onder een raad van bestuur) als ze behoefte hebben aan een verregaande autonomie en onafhankelijkheid en aan structurele medezeggenschap of financiële participatie van een andere overheid of andere personen⁴. EVA's krijgen een publiekrechtelijk statuut

² Intern Verzelfstandigde Agentschappen (IVA's) zonder of met rechtspersoonlijkheid en publiek- of privaatrechtelijk vormgegeven Extern Verzelfstandigde Agentschappen (EVA's).

³ Artikel 4 van het Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid.

⁴ Artikel 11, § 3 van het Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid.

als het niet wenselijk is ze te binden aan de dwingende bepalingen van het vennootschaps- of verenigingsrecht. In dat geval worden driekwart van de beheersmandaten door de (Vlaamse) overheid ingevuld.

- [4] **Het voorontwerpdecreet inzake de milieu-IVA's.** Het voorliggende voorontwerp van decreet geeft een decretale basis voor de oprichting van de vier IVA's die voor het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur zijn voorzien. Oprichting, statuut, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht van de instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap moeten immers bij decreet geregeld worden⁵. Het voorontwerp van decreet wordt technisch opgevat als een aanvulling van een titel X. Agentschappen bij het decreet van 5 april 1995 inzake de Algemene Bepalingen voor het Milieubeleid, in lijn met het streven naar een verdergaande stroomlijning en codificering van het Vlaamse milieurecht.

Overeenkomstig de algemene principes van het proces Beter Bestuurlijk Beleid was het uitgangspunt voor de indeling in agentschappen van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur dat de beleidsuitvoerende activiteiten van een beleidsveld en de corresponderende beleidsvoorbereidende inbreng bij de opdracht van het departement zoveel mogelijk bij dezelfde entiteit worden samengebracht. Dit heeft geleid tot volgende vier IVA's:

- De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht (VMM). In deze IVA werden de beleidsuitvoerende taken samengebracht m.b.t. water, lucht en hinder.
- De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) zal zich bezig houden met beheer van afvalstoffen en stofstromen, dit in een kader van integraal ketenbeheer.
- Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) zal instaan voor alle beleidsuitvoering op het vlak van natuur en bos.
- Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) bundelt het wetenschappelijk onderzoek inzake natuur en bos dat momenteel wordt verricht door het Instituut voor Natuurbehoud en het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer. Ook het milieurapport (MIRA) wordt naar dit Instituut overgeheveld.

- [5] **Het voorontwerp van decreet inzake de VLM.** Het tweede voorliggende voorontwerp van decreet wijzigt het bestaande oprichtingsdecreet van de Vlaamse Landmaatschappij zodat de organieke bepalingen van de bestaande maatschappij in overeenstemming zijn met de bepalingen van het kaderdecreet m.b.t. een EVA. Om redenen van continuïteit en rechtszekerheid opteert men voor een wijzigingsdecreet in plaats van een nieuw oprichtingsdecreet. Het takenpakket van dit agentschap blijft immers grotendeels ongewijzigd zij het dat de beleidsvelden 'kwaliteitsvolle inrichting van de open ruimte en het buitengebied' en 'geïntegreerd plattelandsbeleid' een significante uitbreiding lijken in te houden. De vraag rijst waarom dit wijzigingsdecreet niet net als het oprichtingsdecreet voor de milieu-IVA's een aparte titel in het decreet

⁵ Dit krachtens de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Algemene Bepalingen Milieubeleid wordt. Volgens de MiNa-Raad is dit geen logische optie die bovendien niet in overeenstemming is met het streefdoel van de Vlaamse regering om de wetgeving te vereenvoudigen. Vanuit een oogpunt van samenhang en vereenvoudiging pleit hij er bijgevolg voor om ook de oprichting van de VLM in het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid op te nemen. Titel X zou in dat geval ingaan op de Intern Verzelfstandigde Agentschappen; een volgende titel zou de Extern Verzelfstandigde Agentschappen behandelen.

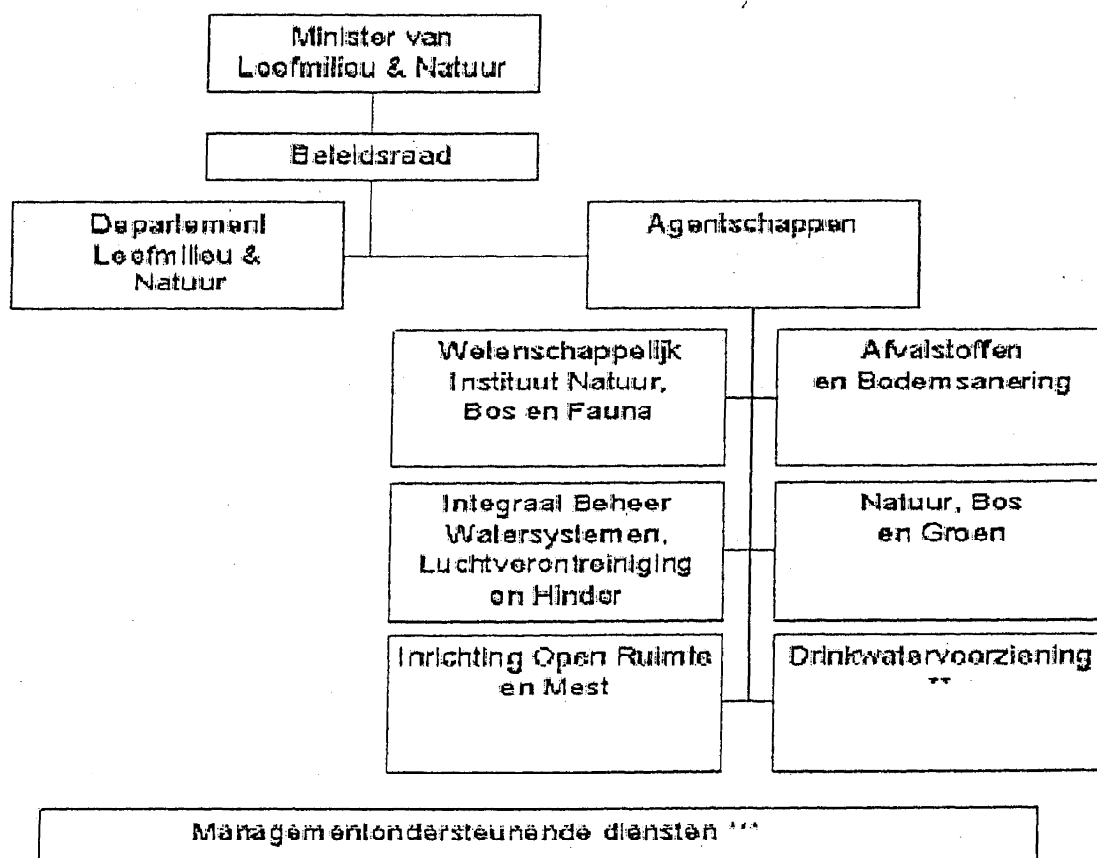
[6] **Toetsing aan principes inzake goed milieubestuur (good environmental governance).** Analyses van de actuele milieuproblemen tonen aan dat een duurzame milieukwaliteit in veel gevallen nog niet binnen handbereik ligt. Om de kloof tussen de bestaande situatie en de wenselijke milieukwaliteit te dichten, is er nood aan structurele innovaties in sleutelactiviteiten in onze samenleving zoals transport, energievoorziening en de productie en consumptie van voedsel of industriële producten (de zogenaamde transities). Goed milieubestuur kan men zien als een concept voor de manier waarop milieubeleid geformuleerd en uitgevoerd wordt en dat erop gericht is om de barrières te doorbreken die de noodzakelijke transities in de weg staan. Het project Beter Bestuurlijk Beleid zou zich wat betreft het beleidsdomein milieu aan onderstaande algemene principes voor goed milieubestuur moeten spiegelen. In dit advies fungeren deze principes daarom als een belangrijk achterliggend denk- en afwegingskader voor de beoordeling van de voorliggende voorontwerpen van decreet.

- Een geharmoniseerde samenwerking tussen overheids- en niet-overheidsactoren is noodzakelijk om het gebrek aan vertrouwen tussen beide weg te werken en zo op een vruchtbare manier te zoeken naar optimale oplossingen.
- Er is nood aan de uitwerking en toepassing van een gedifferentieerd spectrum van beleidsinstrumenten die actoren meer verantwoordelijk maakt voor hun milieugebruik en die zo veroorzakers van milieuproblemen ook stimuleert om ze mee op te lossen.
- Het milieubeleid moet stoelen op goed onderbouwde beleidsvisies met voldoende aandacht voor lange termijnaspecten en voor coherentie en waar mogelijk synergie met andere beleidsdomeinen, ook op budgettair vlak.
- Het milieubeleid moet maximaal rekening houden met internationale beleidsaspecten die in een kader van globalisering steeds belangrijker en dominanter worden.

III. Structuur van het beleidsdomein

- [7] Het organigram van de blauwdruk. Voor het beleidsdomein milieu heeft de Vlaamse regering in het kader van het proces Beter Bestuurlijk Beleid op 8 februari 2002 onderstaande structuur goedgekeurd (zie schema). Naast het departement waarin entiteiten als algemeen milieubeleid, vergunningen, handhaving en doelgroepen en communicatie worden opgenomen, voorziet men 6 agentschappen. Het gaat om 4 intern verzelfstandigde agentschappen (het wetenschappelijk instituut en agentschappen voor bos en natuur; afval en bodem; water lucht en hinder), een extern verzelfstandigd agentschap (inrichting open ruimte en mest) en een instelling die verder buiten het BBB-kader wordt gehouden (de VMW).

Naar verluidt wordt deze laatste instelling niet verder door Beter Bestuurlijk Beleid ingevuld omdat de aansturing ervan de facto door intercommunales en gemeenten zal gebeuren. De Raad merkt naar aanleiding hiervan op dat in de voorliggende blauwdruk van het beleidsdomein een entiteit ontbreekt die zich zou moeten inlaten met de regulering en controle van geprivatiseerde of nog mogelijk te privatiseren overheidsorganisaties zoals de VMW en de Vlaamse Milieuholding of dochters daarvan (zoals Aquafin en Indaver). Analooq met de VREG in het beleidsdomein Economie, Werkgelegenheid en Toerisme zou men deze milieureguleringsentiteit kunnen uitbouwen als een publiekrechtelijk vormgegeven EVA.

[8] **Beslissingsbevoegdheid over beleidsdomeinen en agentschappen.** De beslissing om de Vlaamse administratie in te delen in (voorlopig) 13 beleidsdomeinen en om er agentschappen aan toe te kennen, wordt genomen door de Vlaamse regering (via uitvoeringsbesluiten)⁶. Een eventuele wijziging van deze indeling en toekenning kan verstrekken gevolgen kan hebben. Beslissingen ter zake moeten daarom goed doordacht worden. Zo zal bv. een ondoordachte verschuiving van een agentschap naar een ander beleidsdomein door een volgende Vlaamse regering (b.v. in functie van een politiek evenwicht) in het geval van de milieu-IVA's met zich meebrengen dat een aantal gemeenschappelijke bepalingen (zoals bijdragen aan de communicatiestrategie of het doelgroepenbeleid van het beleidsdomein) niet meer op het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur van toepassing zullen zijn, terwijl dit misschien niet de bedoeling is.

[9] **Het statuut van de entiteiten.** Voortgaande op het Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid worden verzelfstandigde agentschappen opgericht voor het vervullen van taken van beleidsuitvoering waarvoor voldoende kritische massa bestaat en waarbij de te leveren producten of diensten meetbaar en aanstuurbaar moeten zijn. De agentschappen krijgen een rechtspersoonlijkheid als ze behoefte hebben aan een grote mate van autonomie zoals bepaald in artikel 7 van het Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid en als voorafgaand is onderzocht of een IVA zonder rechtspersoonlijk niet dezelfde voordelen kan opleveren. Volgens de Raad beantwoorden de activiteiten van de milieu-IVA's aan deze criteria zodat hun statuut als interne verzelfstandigde agentschappen gerechtvaardigd is. De voorziene takenpakketten beschikken immers over de nodige kritische massa en de producten en diensten zijn meetbaar en in principe aanstuurbaar. De vereiste om actief te kunnen optreden in rechtsgedingen m.b.t. de opdrachten van de agentschappen (bv. bij betwistingen op het vlak van erkenningen, subsidies of heffingen) maken ook een rechtspersoonlijkheid noodzakelijk. Wat de Vlaamse Landmaatschappij betreft lijken vooral de intensieve betrokkenheid van andere bestuurslagen en maatschappelijke actoren enerzijds en het belang van financiële partnerschappen anderzijds volgens de Raad argumenten om de extra autonomie die met een EVA-statuuut gepaard gaat, te verantwoorden.

[10] **Het statuut van wetenschappelijke instellingen.** Een opmerkelijke vaststelling is dat het project Beter Bestuurlijk Beleid geen specifiek statuut voorziet voor wetenschappelijke instellingen hoewel er toch in meerdere beleidsdomeinen entiteiten gedefinieerd worden die de facto als een wetenschappelijke instelling zullen functioneren. Deze entiteiten krijgen in de verschillende beleidsdomeinen de meest diverse organisatievormen gaande van studiediensten in departementen tot extern verzelfstandigde agentschappen. In het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur gaat het om een IVA met rechtspersoonlijkheid.

Volgens de Raad is het in eerste instantie logisch dat de Vlaamse regering voor alle entiteiten die zich bezig houden met beleidsondersteunend onderzoek een gemeenschappelijk en generiek statuut zou definiëren. Een grotere eenvormigheid en eenduidigheid zal het wetenschappelijk onderzoek binnen de Vlaamse overheid immers voor de academische wereld een meer herkenbaar karakter bezorgen. Voor een dergelijke harmonisering van het statuut van wetenschappelijke instellingen bestaan in principe verschillende mogelijkheden, afhankelijk van de klemtoon die men

⁶ Zie artikelen X.2.1., X.3.1., X.4.1. en X.5.1., telkens § 2.

wil leggen. Een keuze voor een IVA-statuuat zou het accent leggen op de aanstuurbaarheid van wetenschappelijke instellingen. Een keuze voor een EVA-statuuat legt daarentegen meer de nadruk op de onafhankelijke positie van deze instellingen en op de lange termijnbenadering in de werking ervan. Theoretisch had men in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid ook een apart en specifiek statuuat voor wetenschappelijke instellingen kunnen uitwerken die beide voordelen – voor zover dat mogelijk is – tracht te verzoenen. Gezien de huidige stand van zaken lijkt deze laatste optie echter niet meer haalbaar. De Raad betreurt dit.

Zoals hoger aangegeven heeft de Vlaamse regering in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid dus niet gekozen voor een eenvormig statuuat voor wetenschappelijke instellingen. Volgens de Raad is het inderdaad denkbaar dat er redenen kunnen bestaan om op dit vlak een zekere differentiatie te verdedigen. De Raad vraagt dan wel dat deze differentiatie zich zou baseren op een duidelijk afwegingskader. Een dergelijk kader moet de criteria voor deze differentiatie expliciteren zodat de gemaakte keuzes toetsbaar worden. Zo kan een IVA-statuuat aangewezen zijn voor een wetenschappelijke instelling die zich vooral richt op direct beleidsvoorbereidend onderzoek en waar meer garanties nodig zijn voor een goede afstemming van vraag en aanbod inzake wetenschappelijk onderzoek binnen een bepaald beleidsdomein. Voor instellingen die daarentegen hoofdzakelijk georiënteerd zijn op onderzoek in functie van maatschappelijke innovaties of op onderzoekoplossingen voor niet-overheidsactoren lijkt een EVA-statuuat beter geschikt. In dat geval kunnen maatschappelijke actoren – via opname in de raad van bestuur – immers ook rechtstreeks bij de aansturing van het agentschap betrokken worden. Op dit ogenblik is een dergelijk afwegingskader binnen het project Beter Bestuurlijk Beleid echter niet beschikbaar zodat de Raad de voorliggende keuze voor een IVA-statuuat in het geval van het INBO moeilijk kan beoordelen.

- [11] **Beleidsvoorbereiding versus beleidsuitvoering.** Een basisprincipe van Beter Bestuurlijk Beleid is de toewijzing van beleidsvoorbereidende opdrachten aan het departement en van beleidsuitvoerende opdrachten aan de verzelfstandigde agentschappen (zie § [2]). Op dit vlak heeft het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur de principes van Beter Bestuurlijk Beleid niet echt strikt gevolgd. Belangrijke beleidsvoorbereidende taken (bv. planning inzake integraal waterbeleid en afval) worden aan IVA's toevertrouwd. Het is niet echt duidelijk op basis van welk criterium deze afwijking is doorgevoerd. Omdat tot nu toe ook de corresponderende VOL's deze opdrachten hebben vervuld, geeft dit echter wel garanties voor continuïteit zodat de afwijking van het basisprincipe in het geval van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur verantwoord kan zijn. Voorwaarde daarvoor is wel dat er afdoende structuren en procedures komen die de coördinatie en aansturende rol van het departement ook in deze verankeren (zie § [19]). De concrete invulling van de voorzienen beheersovereenkomsten van de agentschappen kunnen eveneens specifieke bepalingen omvatten die afstemming met het departement garanderen.

[12] **Taakverdeling tussen departement en agentschappen.** Zoals vorige paragraaf stelt, heeft de Raad er begrip voor dat sommige beleidsvoorbereidende opdrachten om redenen van continuïteit bij agentschappen gelokaliseerd worden. Dit neemt niet weg dat de Raad algemeen van mening is dat de taakverdeling tussen het departement en de agentschappen voor sommige (soms fundamentele) aspecten nog voor discussie vatbaar is. Deze discussie gaat in essentie over de vraag hoe strikt het basisonderscheid tussen beleidsvoorbereidende en beleidsuitvoerende taken in het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur kan of moet aangehouden worden. Een gedetailleerde beoordeling van dit vraagstuk is echter moeilijk zonder een duidelijk zicht op de taakstelling van het nieuwe departement. Het voorliggende voorontwerp van decreet biedt dit overzicht niet. De Raad acht het zinvol om dit minstens in de memorie van toelichting op te nemen zodat een parlementaire bespreking over de taakstelling van de IVA's op een optimaal gedocumenteerde manier kan gebeuren. Voorbeelden van pertinente vragen over de taakverdeling tussen departement en agentschappen zijn:

- In de eerste plaats is er de onduidelijke taakstelling tussen enerzijds het departement en anderzijds het nieuwe Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij die tot nu toe een aantal uitvoerende taken op het vlak van natuur uitvoert en dat zal blijven doen. Omdat het in het geval van het ANB gaat om de oprichting van een volledig nieuw agentschap dat niet doorstart vanuit een bestaande openbare instelling, is de Raad van oordeel dat het onderscheid tussen beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering hier wel strikter zou kunnen worden toegepast. Dat betekent in elk geval dat gegarandeerd moet worden dat de eindverantwoordelijkheid inzake planning en visievorming in het departement terechtkomt en niet zoals voorzien in dit agentschap⁷. De Raad dringt er verder op aan dat de aansturing vanuit het departement in elk geval ook de complementariteit in de werking van beide agentschappen moet bewaken.
- Een gelijkaardig voorbeeld situeert zich in het thema lucht dat als beleidsveld een nieuwe opdracht is voor de VMM. Ook hier is continuïteit strikt genomen geen argument voor de toewijzing van een beleidsvoorbereidende opdracht – zoals de opmaak van klimaatbeleidsplannen – aan dit agentschap⁸. De Raad is van oordeel dat een agentschap met uitvoerende verantwoordelijkheid t.o.v. een specifiek beleidsveld inderdaad de opdracht kan krijgen om het voortraject van de planvorming voor dit beleidsveld voor zijn rekening te nemen. De coördinatie en de eindafstemming moet echter ondubbelzinnig een opdracht zijn voor het departement. Dit geldt in het bijzonder voor thema's met een duidelijk transversaal karakter zoals bv. het klimaatbeleid.
- Het EVA-statuuut van de Vlaamse landmaatschappij belet niet dat qua verhouding en taakverdeling met het departement dezelfde principes moeten gelden als bij de IVA's. Dit houdt in het concrete geval van de VLM in dat dit agentschap een substantiële inbreng moet leveren bij de beleidsvoorbereiding van het geïntegreerd plattelandsbeleid maar dat de verantwoordelijkheid voor de coördinatie en eindafstemming van dit bij uitstek transversaal beleidsthema aan het departement toekomt. De Raad heeft de indruk dat het betreffende voorontwerp van decreet dit agentschap een erg grote beleidsruimte geeft bij de uittekening van het Vlaams

⁷ Zie artikel X.4.3.

⁸ Zie artikel X.2.3., § 2.

geïntegreerd plattelandsbeleid⁹. Hij is van oordeel dat zich een correctie opdringt zodat ook hier de eindverantwoordelijkheid voor de beleidsplanning ter zake bij het departement van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur terecht komt. Wat betreft de externe integratie en afstemming die inzake het plattelandsbeleid noodzakelijk is, verwijst de raad naar § [22] van dit advies.

- [13] **De taakverdeling tussen de entiteiten.** Een ander prioritair uitgangspunt van Beter Bestuurlijk Beleid is om de takenpakketten van de diverse beleidsdomeinen, entiteiten en agentschappen zo homogeen mogelijk te maken. Dit moet de effectiviteit, de efficiëntie en de kwaliteit van de taakvervulling in de hand werken (zie § [4]). Voor het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur is dit in belangrijke mate gebeurd. In verband met de vernieuwde definities van de taakstelling van de agentschappen dringt de Raad aan op een correcte verwijzing naar en consistentie met bestaande wet- en regelgeving.

Los van de discussie over de taakverdeling met het departement, is de Raad het in grote lijnen eens met de voorgestelde taakverdeling tussen de onderscheiden IVA's. Op een aantal punten is deze verdeling echter nog vatbaar voor verbeteringen.

- De taakverdeling inzake enerzijds monitoring en dataverwerking en anderzijds verwerking van deze data tot bruikbare en beleidsgerichte informatie en de interpretatie daarvan is nog onvoldoende scherp getrokken¹⁰. De afbakening van de opdrachten in deze sfeer van VMM, ANB, VLM en INBO moet volgens de Raad duidelijker. Een voorbeeld hiervan is de aansturing en uitvoering van het MAP-meetnet en de interpretatie van de resultaten daarvan in functie van de bijstelling van de kwetsbare gebieden in het kader van de nitraatrichtlijn.
- Ondanks de toewijzing van het beleidsveld lucht aan de VMM mist de Raad in dit takenpakket enkele aspecten m.b.t. het klimaatsbeleid die daar z.i. thuishoren. Het gaat daarbij bv. om het toekennen van emissierechten in het kader van nationale allocatieplannen met het oog op de toekomstige Europese CO₂-emissiehandel of meer algemeen om de inzet van economische instrumenten ten behoeve van het beleid inzake lucht. Wat het eerste betreft dringt zich een betere taakverdeling op met het agentschap ANRE van het beleidsdomein Economie, Werkgelegenheid en Toerisme. Het principe daarbij zou moeten zijn dat ANRE zich inlaat met het zuivere energiebeleid (inputzijde) terwijl het klimaatbeleid en daarmee verband houdende emissies (outputzijde) een rol is voor de VMM. Rationeel energiegebruik en het beleid inzake de *benchmarking*-convenant is bijgevolg een opdracht voor ANRE terwijl de uitbreiding van het klimaatbeleid naar andere broeikasgassen een opdracht voor VMM moet worden.
- Wat de taakstelling van de VLM betreft, valt het de Raad op dat de bijdrage van de VLM aan het plattelandsbeleid niet formeel gekoppeld wordt aan het PDPO¹¹ als formele drager van het Vlaamse plattelandsbeleid, daar waar er bv. wel een uitdrukkelijke koppeling is tussen de opdracht van de VMM inzake integraal

⁹ Artikel 6 bis § 2 spreekt over het initiëren van programma's en het opzetten van structuren.

¹⁰ Zie artikelen X.2.3., § 1, 1°; X.4.3., tweede lid, 1° en X.5.3., 6°.

¹¹ Programmeringsdocument voor het Vlaams Programma PlattelandsOntwikkeling in uitvoering van de Europese verordening (1257/1999).

waterbeleid en het decreet terzake. De termen 'platteland' of 'plattelandsbeleid' worden in het voorontwerp van decreet niet precies gedefinieerd zodat de inhoud ervan enigszins onduidelijk en de taakomschrijving ter zake wat vaag is. Het risico op verschillen in interpretatie van de taakverdeling met andere agentschappen, in het bijzonder met het ANB, is dan ook reëel.

- [14] **Taakstelling van het wetenschappelijk instituut.** Op dit ogenblik is het wetenschappelijk onderzoek op het vlak van milieu en natuur in grote mate versnipperd. Er zijn niet alleen de bestaande wetenschappelijke instellingen inzake Natuur en Bos (IN en IBW); essentiële taken inzake milieugericht beleidsonderbouwend onderzoek vinden daarnaast vooral plaats binnen de VITO¹² dat als agentschap bij het beleidsdomein Wetenschappen en Technologisch Innovatiebeleid is ingedeeld. Verder vindt nog heel wat beleidsonderbouwend of -ondersteunend milieuonderzoek plaats in tijdelijke ad-hoc steunpunten (Milieubeleidswetenschappen en Milieu&gezondheid¹³). Het beleidsonderbouwend milieuonderzoek is dus vaak van tijdelijke aard of valt onder andere beleidsdomeinen wat in tegenspraak lijkt met de BBB-principes. Een pertinente vraag is dan ook in welke mate dit milieugericht beleidsvoorbereidend onderzoek zal gecontinueerd worden en aanstuurbaar zal blijven vanuit het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur. Om deze versnippering op te vangen en een coherente aansturing te verzekeren, is in eerste instantie behoefte aan een geïntegreerd en planmatig procesmanagement voor het milieu- en natuurgericht wetenschappelijk onderzoek, over de grenzen van het beleidsdomein heen. Het recente advies van de Raad inzake het toegepast wetenschappelijk onderzoek leefmilieu heeft daarvoor een hele reeks aanbevelingen gedaan¹⁴. Het voorliggende voorontwerp van decreet zet een stap vooruit in de richting van een structurele integratie van dit wetenschappelijk onderzoek door de bestaande wetenschappelijke instellingen voor natuur en bos te versmelten in het INBO. Voor de Raad is het evident dat de aansturing van dit instituut¹⁵ moet gebeuren via het hoger vermelde geïntegreerd en planmatig procesmanagement voor het milieu- en natuurgericht wetenschappelijk onderzoek waarvan de coördinatie een opdracht is voor het departement van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur. Dit principe moet duidelijk in de beheersovereenkomst van het Instituut verankerd worden.

¹² Zoals de BBT-kenniscel (belangrijk voor de bepaling van milieuvergunningsvoorwaarden), de ontwikkeling van het milieukostenmodel (van belang bij het uittekenen van een optimale policymix aan milieubeleidsinstrumenten), ontwikkeling van milieutechnologie, referentielaboratoria, enzovoort.

¹³ Voornamelijk gericht op biomonitoring en blootstellingsonderzoek.

¹⁴ MiNa-Raad, Briefadvies van 3 juli 2003 over het toegepast wetenschappelijk onderzoek voor leefmilieu en het Rapport van een Bijzondere Werkgroep van de MiNa-Raad van 27 juni 2003 inzake het TWOL (afl. 2003/36).

¹⁵ In punt 4. van hoger vermeld advies heeft de Raad ervoor gepleit om via de beoogde onderzoeksprogrammering alle wetenschappelijke activiteiten te vatten die stuurbaar zijn of zouden moeten zijn vanuit het milieudomein, inclusief de harmonisering van wetenschappelijke activiteiten die relevant zijn voor het milieudomein maar die niet onmiddellijk stuurbaar zijn vanuit het domein (bv. de autonome programmering van milieu- en natuurinstituten of andere instellingen, fundamenteel onderzoek m.b.t. leefmilieu, onderzoek dat op het getouw gezet wordt op andere beleidsniveaus). Meer concreet zou deze programmering naast de aansturing van het INBO zeker ook moeten slaan op de aansturing van het TWOL-programma (Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu) en van het milieugericht onderzoek van het VITO.

- [15] **Rol en plaats van de milieurapportering.** De Raad stelt vast dat het voorontwerp van decreet het milieurapport (MIRA) en het natuurrapport (NARA) integreert en deze geïntegreerde rapportering aan het INBO toevertrouwt. Een dergelijke integratie is volgens de Raad een basiscriterium voor een slagkrachtige milieurapportering. Andere basiscriteria die slagkracht moeten garanderen zijn de procesmatige en regisseursrol van de rapporteringsentiteit met het oog op de optimale aanlevering van de noodzakelijke informatie; voldoende onafhankelijkheid t.o.v. het departement en het wetenschappelijk onderzoek (in een kader van *checks and balances*) en het integreren van ex post en ex ante beleidsevaluatie binnen één rapporteringsentiteit (respectievelijk toestandsrapportering en scenarioanalyse).

De toewijzing van het milieurapport (MIRA) aan het INBO staat strikt genomen los van de nood aan meer afstemming van het milieu- en natuurgericht wetenschappelijk onderzoek. Toch leidt ook deze verschuiving alvast tot een meer geïntegreerd rapporteringsmechanisme waar de Raad steeds voorstander van geweest is. De verschuiving biedt verder mogelijkheden voor een betere doorwerking van het natuurgericht wetenschappelijk onderzoek naar de rapportering. Deze keuze heeft echter ook nadelen. Wat betreft de 'voeding' van het geïntegreerde rapport lijkt het verschil in scope tussen het luik onderzoek (enkel bos en natuur) en het luik rapportering (milieu over de hele breedte) binnen het Instituut op het eerste zicht een knelpunt. Verder is het feit dat de basismonitoring inzake milieu en natuur vooral een taak is voor de agentschappen vanuit dit oogpunt bekeken evenmin ideaal. En ook de opsplitsing van de beleidsevaluatie in een pakket voor het Instituut en een pakket voor het departement is niet van aard om de samenhang in de beleidsvoorbereiding te bevorderen.

Alternatieve locaties voor de milieurapporteringen zijn echter evenmin bevredigend. Een eerste mogelijkheid is de integratie in de cel beleidsevaluatie van het departement. Dit levert enerzijds schaal- en integratievoordelen in de beleidsvoorbereidende capaciteit van het beleidsdomein maar kan anderzijds problemen geven op het vlak van de gewenste onafhankelijkheid van de rapportering. Een tweede mogelijkheid is de splitsing van MIRA en NARA en toewijzing ervan aan de corresponderende agentschappen VMM en ANB. Dit heeft het voordeel dat de rapportering goed aansluit bij de monitoring van de milieu- en natuurkwaliteit en dat dit in het geval van het MIRA de beste garantie is op continuïteit. Bij deze optie verliest men dan weer het voordeel van een geïntegreerde rapportering en van een grotere kritische massa wat betreft de capaciteit van het rapporteringsmechanisme.

Alles in overweging genomen is de Raad het eens met de toewijzing van de milieurapportering aan het INBO, mits wordt voldaan aan volgende essentiële randvoorwaarden als antwoord op de hoger geschetste basiscriteria voor de milieurapportering:

- De knelpunten op het vlak van 'voeding' van de rapportering (onevenwicht in de scope van respectievelijk onderzoek en rapportering binnen het Instituut en scheiding tussen rapportering en monitoring) kan worden opgevangen als de geïntegreerde rapportering zeer sterk procesgericht wordt opgezet. De huidige werking van het MIRA-rapport die de noodzakelijke informatie bij elkaar brengt dankzij een uitstekende netwerking waarbij alle relevante instellingen en entiteiten (zowel binnen als buiten de overheid) betrokken worden, moet daarvoor model staan.

- Om de procesgerichte werking te verzekeren moet de entiteit die verantwoordelijk wordt voor de rapportering garanties krijgen voor een grote mate van interne onafhankelijkheid binnen de werking van het Instituut. De aansturing van de rapportering in handen leggen van een sterke stuurgroep en op autonomie gerichte bepalingen in de beheersovereenkomst van het INBO kunnen daarvoor zorgen.
- Ook een sterke wisselwerking tussen de rapportering en het departement is noodzakelijk. In de richting van de rapportering moet een betere doorwerking van het beschikbaar onderzoek (in het kader van het gecoördineerde meerjarenprogramma inzake wetenschappelijk onderzoek) de kwaliteit van de rapportering versterken. In de richting van het departement moet de kwaliteitsvolle maar onafhankelijke rapportering zorgen voor een betere onderbouwing van de planningscyclus.
- Met het oog op meer samenhang is het aangewezen om het volledige pakket aan beleidsevaluatie zoveel mogelijk samen te houden zoals nu bij MIRA het geval is. In functie van een onafhankelijke invulling van de noodzakelijke *checks and balances* wordt dit pakket beleidsevaluatie best niet door het departement uitgevoerd. Dit betekent dat de cel milieurapportering in het INBO niet alleen verantwoordelijk wordt voor de ex post toestandsevaluatie (*distance to target*) en de daarbij aansluitende verklarende productevaluatie (impact van het gevoerde beleid op de toestand van het milieu) maar ook voor de ex ante planevaluatie gericht op middellange en lange termijn. Voor het inschatten van de effecten van mogelijke toekomstige beleidsscenario's kan het departement uiteraard wel voorstellen voor scenario's leveren. Een uitzondering kan gemaakt worden voor de zuivere procesevaluatie (mate van uitvoering van gepland beleid) die inderdaad best bij het departement gesitueerd wordt.

[16] **Personeelsbeleid.** een accent op beleidsvoorbereiding in het departement houdt in dat het departement over voldoende conceptueel werkend personeel beschikt. Dat moet deels gebeuren via een verschuiving vanuit de agentschappen. Een grotere interne mobiliteit en het voorzien van een zogenaamde 'expertloopbaan' kan de aantrekkelijkheid van deze functies vergroten. Harmonisering van deze expertloopbaan met het personeelsstatuut van de wetenschappelijke instellingen kan de interne mobiliteit naar deze instellingen verruimen. De Raad vraagt om deze overweging ter harte te nemen op het ogenblik dat de tijdelijk opgeschorte discussie over het verloningsbeleid opnieuw wordt opgenomen.

IV. Een samenhangende beleidsonderbouwing

[17] **Planning in het kader van de beleidscyclus.** Planning is een essentieel onderdeel in de beleidsvoorbereiding en van de aansturing van de beleidscyclus zodat het logisch is dat deze opdracht in het takenpakket van het departement terecht komt. In het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur voorziet de structuur van het departement inderdaad een entiteit algemeen milieubeleid die zich in eerste instantie richt op de aansturing van de planningscyclus in het milieubeleid. Nochtans blijkt uit het oprichtingsdecreet van de milieu-IVA's dat ook deze agentschappen in mindere of meerdere mate planningsgerichte opdrachten meekrijgen¹⁶. In lijn met de filosofie van het Kaderdecreet ligt het voor de hand dat de uitvoering van deze opdracht in nauwe samenwerking met en coördinatie door het departement gebeurt. In een aantal gevallen wordt dat expliciet gesteld, in andere niet. Daarnaast is het ook noodzakelijk dat de inbreng van de agentschappen in de algemene planningscyclus zoals aangestuurd door het departement als een gemeenschappelijke bepaling wordt opgenomen. Deze bijdrage aan de gecoördineerde milieubeleidsplanning moet duidelijk tot uiting komen in artikel X.6.4. Deze inbreng moet niet alleen worden gezien als een inhoudelijke bijdrage aan de algemene planning inzake milieu en natuur maar ook als een actieve aandacht voor de afstemming van de specifieke planfiguren waarvoor de agentschappen zelf verantwoordelijk zijn op de algemene Vlaamse milieubeleidsplanning.

In een breder kader moet deze coördinatie en stroomlijning ook kaderen in een afstemming van de beleidsplanning met de milieuraapportering en het door de Vlaamse regering gehanteerde systeem van beleidsnota's en beleidsbrieven. Stappen in de afstemming van deze planfiguren in een kader van de beleidscyclus zijn¹⁷:

- Aanzetten van de Vlaamse regering en het departement voor te onderzoeken beleidsscenario's.
- Een ex ante beleidsevaluatie van verschillende alternatieve beleidsscenario's (ruimer dan deze ingebracht door de Vlaamse regering en het departement) op hun effecten op middellange en lange termijn.
- Een strategische keuze van de Vlaamse regering voor een beleidsscenario dat ze via een krachtlijnennota als start van de beleidsplanning aan het maatschappelijke debat voorlegt en doorwerking daarvan naar beleidsnota's.
- Uitwerking van dit scenario in een volwaardig strategisch beleidsplan met een formele besluitvormingsprocedure inclusief een openbaar onderzoek.
- Beleidsevaluatie ex post die terugkoppelt naar het beleidsplan (met bijstelling via de jaarlijkse milieuprogramma's die worden gekoppeld aan beleidsbrieven en begroting), naar een mogelijke start van een nieuwe planperiode (en dus naar een krachtlijnennota of eventueel een regeerakkoord) en naar de ex-ante evaluatie van nieuwe beleidsscenario's. Om deze evaluatie voldoende breed te onderbouwen

¹⁶ Zie bv. de artikelen X.2.3., § 1, 3°; X.3.3., § 2, 2° en X.4.3., eerste lid, 6°.

¹⁷ Zie advies 4 juli 2002 over het ontwerp Milieubeleidsplan 2003-2007 (2002/28, p. 61).

moet ze mee gebaseerd zijn op macro-economische evenwichtsmodellen.

[18] **Beleidsvaluatie.** Voorgaande paragraaf geeft aan hoe belangrijk het luik evaluatie is in een samenhangende beleidscyclus. Het oprichtingsdecreet voor de milieu-IVA's maakt duidelijk dat de beleidsvaluatie binnen het beleidsdomein milieu wordt opgesplitst in een takenpakket voor de entiteit algemeen milieubeleid binnen het departement en een takenpakket voor het wetenschappelijk instituut. Overeenkomstig de algemene principes binnen het proces Beter Bestuurlijk Beleid betekent dit dat de meeste aspecten van beleidsvaluatie bij het departement terecht komen terwijl de rapporteringsentiteit van het instituut verantwoordelijk is voor de evaluatie van de doelbereiking op het terrein (*distance to target*)¹⁸. In een vroeger advies heeft de Raad de beleidsvaluatie in drie grote types ingedeeld, met name¹⁹:

- De evaluatie van de effecten van het beleid (productevaluatie). Deze evaluatie heeft doorgaans een ex post-karakter en kan in eerste instantie ingaan op doelbereiking op het terrein (outcome). Daarnaast kunnen ook de effectiviteit, de efficiëntie en de billijkheid of mogelijk nog andere relevante aspecten van het onderzochte beleid beoordeeld worden.
- De evaluatie van het beleidsproces (procesevaluatie) die eveneens een ex post-karakter heeft of wordt opgezet in de loop van de beleidsuitvoering (ex interim). Dit type evaluatie beoordeelt de mate en de wijze van implementatie van het vooropgezette beleid. Mogelijke criteria hier zijn voortgang van uitvoering, acceptatie en efficiëntie.
- De voorafgaandelijke evaluatie (ex ante) van voorgenomen beleid (of beleidsalternatieven) vooraleer dit concreet wordt vastgesteld en uitgevoerd. Deze ex ante beleidsvaluatie moet de effecten van alternatieve beleidsscenario's op langere termijn beoordelen. De strategische planning moet zich expliciet op de resultaten daarvan baseren zodat er garanties zijn voor een langetermijnbenadering in het milieubeleid. Zoals gesteld in paragraaf [15] moet dit onafhankelijk van de regering of het departement gebeuren, hoewel het aangewezen is dat ook zij te onderzoeken beleidsscenario's aanleveren.

Voortgaande op hoger gesteld principe zou de opdracht van de rapporteringsentiteit van het instituut (MIRA/NARA) vooral ingaan op het eerste en derde type beleidsvaluatie terwijl het tweede luik een opdracht voor het departement zou zijn.

¹⁸ Memorie van toelichting, p. 12.

¹⁹ Zie hiervoor ook advies 2001/5; hoofdstuk C (p. 10-13).

V. Afstemming binnen en buiten het beleidsdomein

- [19] **Interne beleidsintegratie: aansturing en coördinatie door het departement.** Het oprichtingsdecreet vermeldt op diverse plaatsen opdrachten van de milieu-IVA's waarbij een coördinatie of afstemming met het departement noodzakelijk is²⁰. Bovendien formuleert het voorontwerp van decreet in het luik gemeenschappelijke bepalingen een aantal beleidsvelden die tot de opdracht van het departement behoren maar waarbij de agentschappen een belangrijke bijdrage moeten leveren. Hoewel de coördinatie en afstemming binnen het beleidsdomein volgens de principes van Beter Bestuurlijk Beleid een verantwoordelijkheid is van het departement, stelt het voorontwerp van decreet dit niet expliciet; er wordt immers gesproken over een coördinatie door de Vlaamse regering. De Raad ziet geen reden om hier niet uitdrukkelijk te stellen dat het departement verantwoordelijk is voor deze coördinatie. Vanuit een oogpunt van duidelijkheid en transparantie is deze explicitering aangewezen. Dat departementen niet over rechtspersoonlijkheid beschikken, heeft niet belet om hun verantwoordelijkheid in algemene termen in het Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid te omschrijven. De Raad dringt er bijgevolg op aan om ook in de voorliggende voorontwerpen van decreet waar nodig de verantwoordelijkheid van het departement uitdrukkelijk te duiden.

Gezien het groot aantal beleidsvelden waarvoor één of andere vorm van afstemming binnen het beleidsdomein (interne beleidsintegratie) noodzakelijk is, acht de Raad het zorgwekkend dat hiervoor nog geen enkele concrete regeling in zicht is. Er is daarom dringend nood aan visie op en een gedetailleerde uitwerking van de interne afstemmingsmechanismen voor het beleidsdomein milieu. Via door het departement aangestuurde coördinatiefora, protocollen tussen het departement en de agentschappen en de uitwerking van afstemmingsbepalingen in de beheersovereenkomsten van de agentschappen moeten deze mechanismen verankerd worden. Bij de uitwerking daarvan zijn effectiviteit, efficiëntie en transparantie prioritaire criteria. Op het moment dat de oprichtingsdecreten aan het Vlaams parlement worden neergelegd²¹ zou de Vlaamse regering hier tegelijk ook voorstellen voor de noodzakelijke afstemmingsmechanismen moeten uitgewerkt hebben. Het zou goed zijn mocht het parlement op dat ogenblik kunnen beschikken over een formele nota van de Vlaamse regering waarin zowel de interne als externe (zie § [22]) afstemmingsmechanismen die men in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid wil instellen, op een heldere manier gedefinieerd worden.

- [20] **Afstemming tussen de agentschappen.** Naast de interne afstemming tussen de agentschappen en het departement is er voor heel wat beleidsvelden ook nood aan directe afstemming tussen de agentschappen onderling. Gezien de talrijke dwarsverbanden die de milieukunde kenmerken, is dat onvermijdelijk. De Raad wijst in dit kader op het bijzondere aandachtspunt van de afstemming tussen OVAM en VMM inzake gevaarlijke stoffen.

²⁰ De Raad merkt daarbij op dat de vaak gebruikte formule "in samenwerking met het beleidsdomein" niet echt correct is. Wellicht bedoelt men "samenwerking binnen het beleidsdomein" of "samenwerking met het departement".

²¹ Voortgaande op de laatste nieuwsbrief Beter Bestuurlijk Beleid moet dit gebeuren uiterlijk in januari 2004.

Het voorontwerp van decreet breidt de opdracht van de OVAM uit met het duurzaam beheer van stofstromen²². Uit de memorie van toelichting blijkt dat men hiermee vooral materiaalstromen bedoelt (primaire en secundaire grondstoffen, halffabrikaten, producten en/of afvalstoffen²³). De term stofstromen kan echter verwarring scheppen omdat men er doorgaans ook elementaire chemische elementen of verbindingen kan onder verstaan. Dat zou tot taakverwarring kunnen leiden tussen de VMM die moet instaan voor de reductie van gevaarlijke stoffen en de OVAM die zich moet inlaten met grondstoffenbeheer in een kader van integraal ketenbeheer. De Raad beoordeelt deze uitbreiding als waardevol maar dringt aan op een duidelijk afstemming wat betreft het beleid inzake gevaarlijke stoffen. Ook binnen het beheer van afval en grondstoffen zijn gevaarlijke stoffen een cruciaal aandachtspunt. Technieken voor afvalverwerking vervullen immers een nierfunctie door bij nuttige toepassingen gevaarlijke stoffen uit afvalstromen af te scheiden en te isoleren. De Raad suggereert om wat OVAM betreft te spreken over het duurzaam beheer van grondstofstromen en wat het beheer van gevaarlijke stoffen betreft duidelijk te maken dat dit zowel een opdracht is voor VMM als voor OVAM, elk voor zover het de hun toegewezen milieucompartmenten of beleidsvelden betreft. Wat betreft het afval- en grondstoffenbeheer impliceert dit o.m. het op basis van BBT normeren van installaties voor afvalverwerking, het op basis van Vlareanormen certificeren van afvalstoffen als secundaire grondstoffen en het via productbeleid vergroten van de mogelijkheden voor hoogwaardige nuttige toepassingen. Intensieve onderlinge afstemming tussen de agentschappen moet vermijden dat deze taakverdeling zou leiden tot afwenteling tussen compartimenten.

Aansluitend bij § [13] is een ander aandachtspunt in deze sfeer de nood aan een nauwgezette afstemming tussen de takenpakketten van de agentschappen die zich op de open ruimte richten (ANB, VLM en INBO). Vooral een complementaire, elkaar versterkende inzet van inrichtingsinstrumenten en beheersmaatregelen is daarbij voor de Raad een belangrijk punt van zorg.

- [21] **Stroomlijning op het vlak van beleidsuitvoerende instrumenten.** Bijzondere aandacht op het vlak van interne integratie moet er zijn voor de harmonisatie van de beleidsuitvoerende instrumenten. Daarmee worden uitvoerende instrumenten bedoeld die niet typisch zijn voor één specifiek beleidsveld of -domein. Voorbeelden zijn vergunningen, heffingen, inspectie en handhaving, unieke communicatieloketten, beleidsovereenkomsten en allerlei registratie- en rapporteringsverplichtingen. Ondanks het uitgangspunt van het proces Beter Bestuurlijk Beleid om de taakstelling van entiteiten zoveel mogelijk op te bouwen als homogene pakketten, stelt de Raad vast dat dit principe wat het uitvoeringsgericht instrumentarium betreft, vaak niet is aangehouden. Op het vlak van vergunningen of communicatie lijkt de versnippering inderdaad teruggedrongen maar op het vlak van handhaving en zeker van economische instrumenten is dat veel minder het geval.

- De Raad meent dat het clusteren van inspectietaken verder zou kunnen gaan dan nu wordt voorgesteld. Dit vereist wellicht de oprichting van een specifiek agentschap voor inspectie en handhaving die voldoende onafhankelijk van het departement opereert maar wat betreft de prioriteiten terzake wel kan worden aangestuurd op het niveau van de beleidsraad. Dit is volgens de Raad in lijn met

²² Zie artikel X.3.2.

²³ Memorie van toelichting, p. 23.

het huidige voorontwerp van decreet inzake handhaving dat eveneens in belangrijke mate gericht is op het wegwerken van de versnippering op het vlak van inspectie en handhaving. Net als bij de entiteiten die zich met wetenschappelijk onderzoek inlaten, is overigens ook op het vlak van handhaving en inspectie een geharmoniseerd statuut over de grenzen van de beleidsdomeinen aangewezen. Zo zal het voor burgers en bedrijven erg verwarrend overkomen wanneer bv. de ruimtelijke inspectie een autonome IVA wordt terwijl de milieu-inspectie een minder autonoom onderdeel van het departement wordt. De Raad is bijgevolg voorstander om ook de milieu-inspectie en -handhaving in een aparte IVA op te nemen.

- Ook voor de operationalisering van alle vormen van economische instrumenten voor het milieubeleid (die nu over de verschillende agentschappen en entiteiten verspreid zitten) is volgens de Raad een meer geïntegreerde entiteit of zelfs een apart agentschap te overwegen. Integratie in één heffingsentiteit voor het milieubeleid zou op termijn perspectieven kunnen bieden voor geïntegreerde facturen – naar analogie met de geïntegreerde loketten en milieujaarverslagen rapporten – wat voor de klant (burger en bedrijf) een belangrijke vereenvoudiging zou betekenen. Tegelijk biedt het ook meer garanties dat niet zozeer de financierende maar wel de regulerende dimensie van een heffing zou worden benadrukt. De opbrengst van regulerende economische instrumenten zoals heffingen of geveilde (emissie)rechten zouden immers in een gemeenschappelijk (door de heffingsentiteit beheerd) fonds terecht komen terwijl de opbrengst van retributies aan het uitvoerende agentschap in kwestie kan worden doorgestort. Als de opbrengst van een regulerende heffing direct bij de uitvoerende entiteit terechtkomt, kan immers de neiging ontstaan om het regulerend karakter ervan ondergeschikt te maken aan de opbrengst.

[22] Structuren en procedures voor externe beleidsintegratie. Het beleidsdomein milieu is in grote mate ook afhankelijk van de samenwerking met andere beleidsdomeinen. Het begrip 'externe integratie' is al jaren een strategische krachtlijn in het milieubeleid. Dit geldt voor bijna alle beleidsniveaus en zeker ook voor het Vlaamse milieubeleid. Het recent goedgekeurd milieubeleidsplan wijdt er zelfs een uitgebreid deel aan²⁴. Externe integratie van milieubeleid impliceert strikt genomen dat ook andere beleidsdomeinen binnen hun bevoegdheid maatregelen nemen met het oog op het realiseren van milieudoelstellingen (bv. beleid inzake energie, landbouw, mobiliteit of ruimtelijke ordening).

Een bijzondere vorm van externe integratie is het uitwerken van zogenaamde transversale bevoegdheden waarbij ook niet-milieudoelstellingen een belangrijke rol spelen. Het gaat dan om beleidsconcepten zoals integraal waterbeleid, plattelandsbeleid, klimaatbeleid, integraal productbeleid en duurzame ontwikkeling. De institutionele vertaling van de nood aan afstemming die voor deze beleidsthema's cruciaal is, blijkt vrij problematisch te zijn. Ook het IVA-decreet geeft hiervoor weinig aanknopingspunten. Paragraaf 3.3. van de Beter Bestuurlijk Beleid-nota "Instrumenten en mechanismen voor afstemming van beleidsvoering" (17 december 2002) schetst in dat kader meer concrete afstemmingsmogelijkheden zoals (informele) netwerken, aangestuurd door functioneel bevoegde departementen of door specifieke projectteams; (formele) samenwerkingsovereenkomsten of -protocols en

²⁴ Zie hoofdstuk 5B van het definitief milieubeleidsplan 2003-2007, door de Vlaamse regering goedgekeurd op 19 september 2003.

managementsinformatiesystemen. Voor belangrijke transversale thema's is zelfs een decretale verankering van de structuren en procedures voor beleidsintegratie aangewezen.

Het integraal waterbeleid beschikt sinds 9 juli 2003 over een dergelijke verankering. Een belangrijke opdracht van de VMM situeert zich op het vlak van dit integraal waterbeleid²⁵. Gezien het geïntegreerd karakter van dit concept is het onvermijdelijk dat verschillende deelaspecten van het integraal waterbeleid niet tot het bevoegdheidspakket van de VMM behoren maar zich bij bv. VMW, Aquafin of AWZ situeren²⁶. Intensieve beleidsdomeinoverschrijdende afstemming met deze entiteiten dringt zich onmiskenbaar op. In principe voorziet het decreet Integraal Waterbeheer in de uitwerking van de hiervoor noodzakelijke coördinatiestructuren en –mechanismen op het niveau van (deel)bekkens van stroomgebieden. De Raad verwijst hiervoor naar zijn advies van 14 oktober 2002 over dit decreet. Een belangrijke opmerking in dit kader is dat – analoog met de taakomschrijving van de VMM – ook de oprichtingsdecreten van andere agentschappen die voor integraal waterbeleid relevant zijn, expliciet op dit kaderdecreet moeten voortbouwen. In zijn advies van 6 november 2003 inzake de voorontwerpen van decreet ter oprichting van agentschappen voor het beleidsveld Waterinfrastructuur en Zeewezen binnen het beleidsdomein Mobiliteit stelt de Raad echter vast dat dit niet steeds het geval is.

Voor het plattelandsbeleid is beleidsintegratie tot op zekere hoogte ook voorzien in het PDPO (zie § [13]). Voor de institutionele en bestuurskundige aspecten hiervan verwijst de Raad naar zijn adviezen terzake²⁷. De essentie daarvan is daar er garanties moeten zijn voor een interdepartementale afstemming en voor een afstemming met het provinciaal beleid. Voor het klimaatbeleid moet beleidsintegratie tot uiting komen in het Vlaams Klimaatbeleidsplan. In de praktijk moet hiervoor afdoende afstemming plaatsvinden tussen het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur (het departement en de VMM) enerzijds en ANRE en het beleidsdomein Mobiliteit anderzijds. Voor het productbeleid en het delfstoffenbeleid is afstemming tussen ANRE en OVAM noodzakelijk, gericht op een coherente uitwerking van beleid inzake primaire en secundaire grondstoffen, uiteraard onder het motto van een maximale sluiting van (grond)stofkringlopen. De Raad gaat ervan uit dat deze afstemming in eerste instantie tot uiting zal komen bij de opmaak van een eerste algemeen delfstoffenplan en de plan-mer die daar een integraal onderdeel van moet worden.

Het grootste probleem inzake externe integratie betreft de inbedding van duurzame ontwikkeling als overkoepelend beleidsconcept bij uitstek. Naar verluidt is binnen het proces Beter Bestuurlijk Beleid wat dit betreft nog geen definitieve beslissing genomen.

²⁵ Zie artikel X.2.3., § 1.

²⁶ Zoals het opmaken van nieuwe zoneringsplannen, het voorzien van gebieden voor infiltratie en buffering, de gemeentelijke rioleringsnetten, de heffing op watervang of het beveiligen tegen overstromingsrisico's.

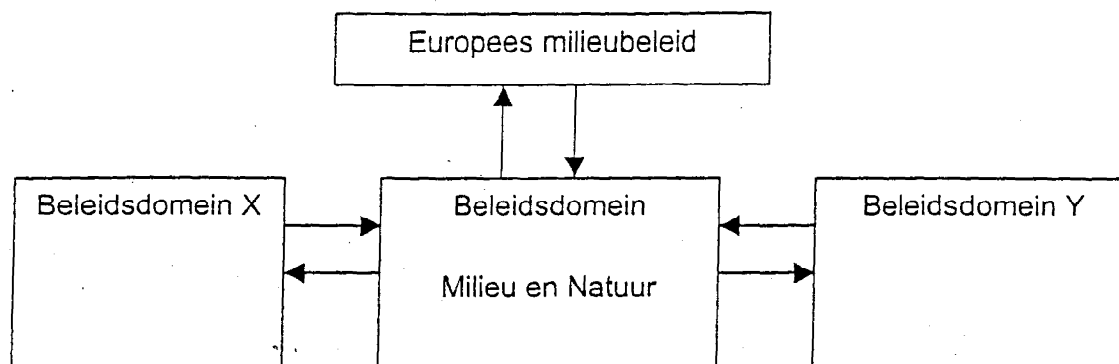
²⁷ MiNa-Raad, Advies op hoofdlijnen van 24 juni 1999 over het plattelandsbeleid in Vlaanderen, afl. 1999|14; MiNa-Raad, Advies van 9 december 1999 over het Programma Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2000-2006, afl. 1999|25; MiNa-Raad, Advies van 9 maart 2000 over het Programma Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2000-2006, afl. 2000|09; MiNa-Raad, Advies van 8 november 2001 over de wijziging van het Programma Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2000-2006, afl. 2001|14; MiNa-Raad, Advies van 16 januari 2003 over de wijzigingen van het Programmeringsdocument voor het Vlaams Programma Plattelandsontwikkeling 2000-2006, afl. 2003|03.

De Raad heeft in dit verband steeds benadrukt dat duurzame ontwikkeling in essentie gericht is op een synergie tussen milieukundig, sociaal en economisch beleid. Het logisch gevolg is dat de institutionele inbedding van duurzame ontwikkeling niet door een verticaal beleidsdomein (zoals milieu of ontwikkelingssamenwerking) mag geclaimd worden, maar in een horizontaal beleidsdomein moet verankerd worden. In zijn advies van 5 november 2002 hierover pleit de Raad om duurzame ontwikkeling onder te brengen bij de diensten van de minister-president²⁸. Dit is overigens in overeenstemming met de principes van Beter Bestuurlijk Beleid waar de bevoegdheid voor transversale beleidsafstemming inzake maatschappelijke domeinoverschrijdende beleidsinitiatieven bij de minister-president terecht komt²⁹. Erkenning van duurzame ontwikkeling als transversaal beleidsthema heeft ook consequenties op het vlak van ambtelijke coördinatie (een overlegorgaan op hoog niveau), administratieve capaciteit (een coördinerende horizontale entiteit met voldoende capaciteit) en decretale onderbouwing. Wat dit laatste betreft is op afzienbare termijn (in de loop van de volgende legislatuur) een Vlaams decreet (analoog met de federale wet van 1997) nodig om de brede beleidsintegratie die hiervoor nodig is, te verankeren.

- [23] **Verticale beleidsintegratie.** Eén van de uitgangspunten voor goed milieubestuur is maximaal rekening houden met internationale beleidsaspecten die in een kader van globalisering steeds belangrijker en dominanter worden. In het jargon van het milieubeleid houdt dit in dat er werk wordt gemaakt van verticale beleidsintegratie: (o.m.) een zo goed mogelijke afstemming tussen het Vlaamse en internationaal milieubeleid. In de praktijk zal dit aandachtspunt zich in eerste instantie toespitsen op de relatie met het Europese beleidsniveau dat steeds meer de krijtlijnen trekt voor het federaal en/of gewestelijk milieubeleid. Deze relatie vertaalt zich in een systeem met zowel *top-down* en een *bottom-up* bewegingen waarin het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur als het ware de rol als spelverdeler vervult. Het beleidsdomein vangt beleidsimpulsen inzake milieu en natuur van de EU op, voert deze uit en speelt deze waar nodig (in het kader van de externe integratie) door aan andere beleidsdomeinen. Omgekeerd vangt het signalen van deze beleidsdomeinen m.b.t. de verdere ontwikkelingen van het EU-milieubeleid op en verwerkt deze met de eigen inzichten in de inbreng in de Europese besluitvorming ter zake. Een zelfde input-output systeem geldt mutatis mutandis ook voor andere internationale beleidsarena's.

²⁸ Zie MiNa-Raad, Advies van 5 november 2002 over de institutionele verankering van duurzame ontwikkeling in Vlaanderen (afl. 2002/49, § 12). De Raad merkt op dat hij in dit advies aan de keuze om duurzame ontwikkeling in de diensten van de minister-president te verankeren, enkele belangrijke voorwaarden heeft verbonden (met name geen te zware institutionele *design*, een over heel de lijn coherent kader, geen afbouw van bestaande beleidsinfrastructuur en het nodige politiek engagement om duurzame ontwikkeling te erkennen als een basisconcept voor het hele regeringsbeleid).

²⁹ Volgens de beslissing van de Vlaamse regering van 1 juni 2001 aangaande de sectorale invulling van de diensten van de minister-president.

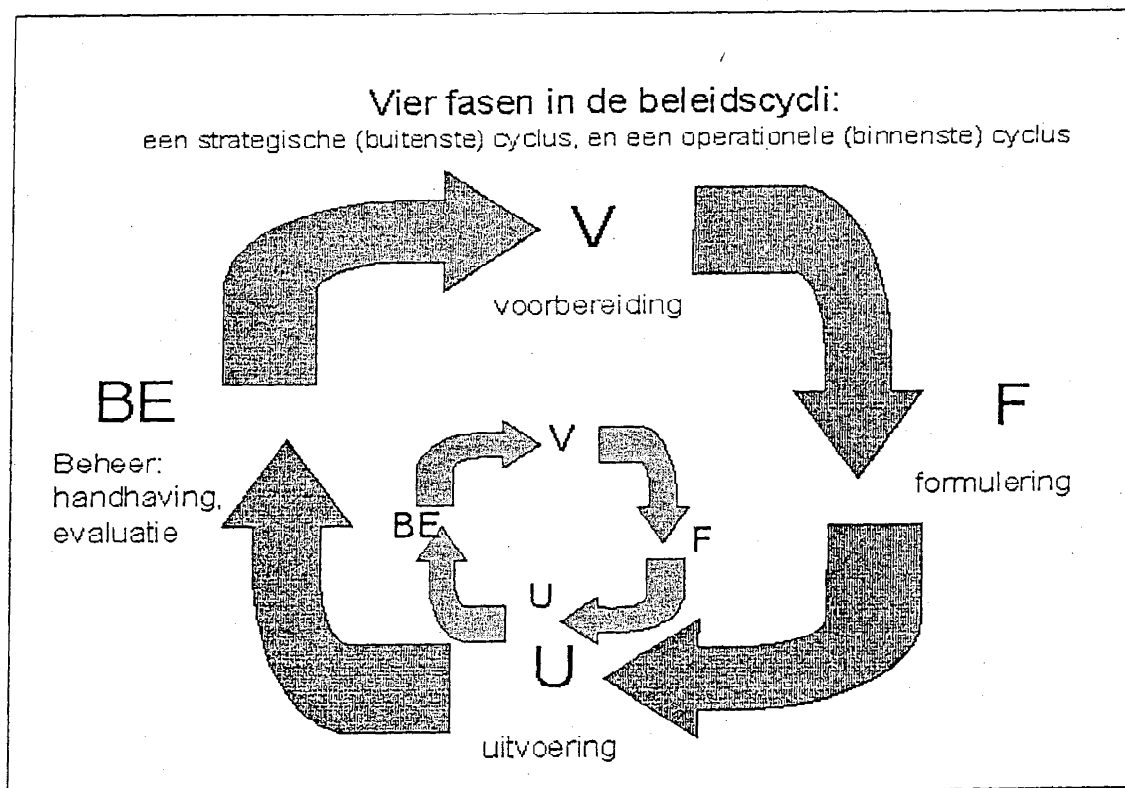

De MiNa-Raad heeft steeds gesteld dat een goede harmonisering met en uitvoering van Europees beleid een minimale ambitie van het Vlaamse milieubeleid moet zijn. Omdat dit vaak nog onvoldoende het geval is, drong de Raad reeds meermaals aan op een meer (pro)actieve opstelling van de Vlaamse milieuoverheid t.a.v. het internationaal milieubeleid en dat van de EU in het bijzonder. Dit houdt voor het beleidsdomein een belangrijke verantwoordelijkheid in; in eerste instantie voor het departement maar daarbij aansluitend ook voor de agentschappen. Als beleidsuitvoerders spelen ze een belangrijke rol in de *top-down* uitvoering van Europees milieubeleid en via de inbreng in de beleidsvoorbereiding van het departement kunnen ze ook in de *bottom-up* beweging een belangrijke input leveren. De Raad vraagt daarom om ook deze pro-actieve verantwoordelijkheid t.o.v. internationale beleidsontwikkelingen via een uitbreiding van de gemeenschappelijke bepaling ter zake³⁰ expliciet in het takkenpakket van de milieuagentschappen op te nemen.

³⁰ Zie artikel X.6.4., 1°.

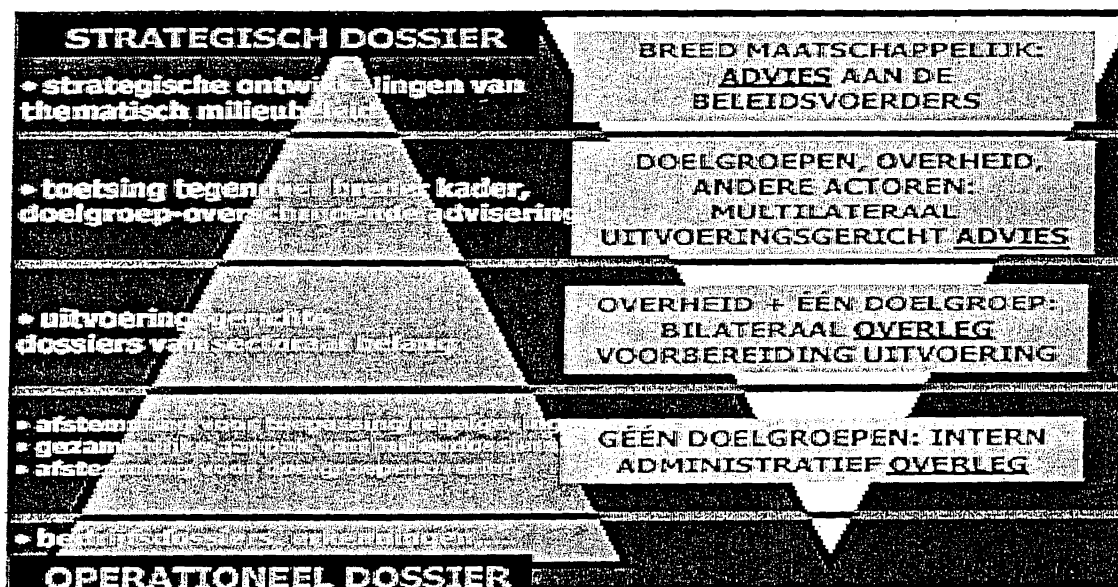
VI. samenwerking met maatschappelijke actoren

[24] **Koppeling aan de beleidscyclus.** Een bijzonder belangrijk aandachtspunt bij de uitwerking van het proces Beter Bestuurlijk Beleid en bij deze oprichtingsdecreten is de betrokkenheid van de niet-overheidsactoren. Voor zover deze betrokkenheid tot uiting moet komen via structuren voor advisering en overleg, slaat dit in eerste instantie op de georganiseerde samenleving (het zogenaamde maatschappelijke middenveld). De Raad heeft steeds het belang van de diverse structurele hervormingen binnen de Vlaamse overheid (Beter Bestuurlijk Beleid voor administratie en adviesraden en het Kerntakendebat) voor dit aspect van het milieubeleid benadrukt³¹. Een aansluitende klemtoon daarbij is om de overlegsituaties en -structuren waarin de diverse doelgroepen en actoren betrokken worden (zowel formele als informele), zo evenwichtig en transparant mogelijk te organiseren. Daarbij is het logisch om een koppeling te maken met de beleidscyclus en met het type van beleidsdiscussie. Onderstaande figuur geeft een schematische weergave van deze elementen. Het betrekken van doelgroepen en andere maatschappelijke actoren bij de beleidsvoorbereiding vergt een ander type van samenwerking en overleg – in termen van structuren en werkmethodes – dan in de fase van de beleidsuitvoering. Bovendien is er een belangrijk verschil tussen de betrokkenheid van actoren bij strategische of bij meer operationele beleidsdiscussies. De Raad pleitte ervoor om afwegingskaders uit te werken die in deze complexe vraagstukken meer duidelijkheid moeten creëren.

³¹ Zie advies 4 juli 2002 over het ontwerp Milieubeleidsplan 2003-2007 (2002/28, p. 9 en 43).

- [25] Strategisch versus operationeel; advies versus overleg; formeel versus informeel. Een belangrijk deel van deze discussie wordt concreet gevoerd in de discussies over de strategische adviesraden, technische commissies en aan agentschappen gebonden raadgevende comités en overlegcomités. Onderstaande figuur kan fungeren om deze discussies enigszins te structureren³².

In dit schema is het spectrum tussen strategische en operationele beleiddossiers prioritair. Daarbij kunnen in het kader van het oprichtingsdecreet voor de milieu-IVA's volgende opmerkingen gemaakt worden:

- Strategische dossiers. Hiermee bedoelt de Raad het onderzoeken van alternatieve beleidsscenario's, het vastleggen van doelstellingen en tijdskaders en de allocatie van middelen op hoofdlijnen. Advisering en intrinsiek overleg over deze beleiddossiers moet gebeuren door strategische adviesraden. Complementair (multilateraal) overleg met de overheid over deze dossiers moet gebeuren via eventuele overlegcomités van departementen en agentschappen. Dit overleg mag de opdracht van de strategische raden niet uithollen. Theoretisch gezien zijn deze overlegcomités fora waarin de maatschappelijke inbreng primeert. Ook de door het Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid voorziene mogelijkheid om bij een IVA een raadgevend comité op te richten³³, is gericht op fora van betrokken maatschappelijke actoren maar met als specifieke opdracht om het agentschap bij te staan vanuit een oogpunt van kwaliteitsbewaking. De Raad is van oordeel dat beide fora in de praktijk kunnen samenvallen. Hij dringt erop aan dat zowel de milieu-IVA's en het departement in elk geval raadgevende comités zouden oprichten die tegelijk ook een belangrijke overlegfunctie zouden vervullen. Qua samenstelling is het belangrijk dat alle maatschappelijke 'klanten' van het agentschap in dit comité vertegenwoordigd zijn. In het geval van het departement zou dit raadgevend comité een representatieve delegatie van de strategische adviesraad kunnen zijn (naar analogie met het VESOC). Wat betreft de werking

³² Figuren ontleend aan de presentatie van Gert Verreest (Projectleider Doelgroepenbeleid) op donderdag 19 december 2002 over het Doelgroepenbeleid voor het Vlaamse milieubeleid.

³³ Artikel 6, § 2 van het Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid.

van het comité moeten zowel het agentschap als deze maatschappelijke actoren een evenwichtige inbreng hebben in de agendabepaling. In het geval van de raadgevende comités van de agentschappen is het daarbij aangewezen om via een protocol een op complementariteit gerichte afstemming van het raadgevend comité met de werking van de strategische adviesraad van het beleidsdomein vast te leggen. Gezien de taakverdeling tussen het departement en de agentschappen zal het overleg over strategische beleidsdossiers vooral in het raadgevend comité van het departement plaatsvinden.

- Tactische dossiers. Hiermee bedoelt de Raad het uitwerken en inzetten van maatregelen en instrumenten, het uitwerken van organisatie en logistiek en de allocatie van middelen in detail. Advisering moet gebeuren via technische commissies (al dan niet toegevoegd aan de strategische raad) waarin relevante maatschappelijke actoren vertegenwoordigd zijn. Complementair formeel overleg kan gebeuren via de hoger vermelde raadgevende comités, vooral deze direct verbonden aan agentschappen. Een coherente en sluitende taakverdeling tussen de formele technische commissies (zonder overheid) en de raadgevende comités (met overheid) is een punt van zorg. Informeel overleg bij de voorbereiding van tactische beleidsdossiers kan via een systeem van gestructureerd bilateraal overleg met betrokken doelgroepen (cf. de VLIMO's³⁴ van het project doelgroepenbeleid) of maatschappelijke actoren.
- Operationele dossiers. Deze dossiers vertalen beleid naar concrete projecten van overheids- en niet overheidsactoren. Formele advisering gebeurt door overheidsinterne fora. De betrokkenheid van maatschappelijke actoren vindt plaats via informele bilaterale en/of multilaterale fora (stuur- en projectgroepen). Ook PPS-achtige projecten situeren zich in deze sfeer. De Raad stelt voor om ook voor dit informeel overleg enkele algemene indicatieve richtlijnen vast te stellen.

³⁴ Vlaams Informeel Milieu Overleg.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 12 november 2003
121103_Advies_IVA's milieu

Advies

Oprichting IVA's Leefmilieu en Natuur

1. Situering van de adviesvraag en van het advies

Op 29 oktober 2003 ontving de SERV de adviesvraag met betrekking tot het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en tot wijziging van diverse andere wetten en decreten. De SERV werd gevraagd zijn advies uit te brengen binnen de adviestermijn van 5 werkdagen.

Deze adviesvraag maakt deel uit van het hervormingsproces Bestuurlijk Beleid. In opvolging van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid ondergaan de Vlaamse administratie en de Vlaamse instellingen een reorganisatie, ondermeer door de oprichting van Intern Verzelfstandigde Agentschappen (IVA's) en Extern Verzelfstandigde Agentschappen (EVA's).

Op 15 mei 2002 heeft de SERV een uitgebreid advies gegeven inzake het voorontwerp van kaderdecreet van Bestuurlijk Beleid. In dat advies gaf de raad een aantal belangrijke elementen aan waaraan de operationalisering van het kaderdecreet kan afgetoetst worden. Aan de hand van deze principes dient het voorliggende wijzigingsdecreet beoordeeld te worden.

2. Naar een betere bestuurskracht en dienstverlening?

2.1. Toetsingskader van de SERV

De hervorming in het kader van *Beter Bestuurlijk Beleid* (BBB) moet volgens het SERV-advies van 15 mei 2002 in de eerste plaats beoordeeld worden op de bestuurskracht die de oprichting van de nieuwe organen zal genereren en aan de hand van de dienstverlening die de nieuwe organisatie aan de stakeholders van de maatschappij zal kunnen garanderen. De raad meent dat de verwachte baten van de nieuwe structuur duidelijk aangegeven moeten worden.

2.2. Haal de baten van de nieuwe structuur aan

Het is volgens de raad essentieel om ook voor het beleidsdomein "Leefmilieu en natuur" de baten van de nieuwe structuur aan te halen, temeer daar dit beleidsdomein een grondige reorganisatie van haar administratie ondergaat. Een aantal taken die AMINAL momenteel verricht, zullen verzelfstandigd worden, terwijl bepaalde taken van verzelfstandigde instellingen na de reorganisatie onder de bevoegdheid van het departement zullen ressorteren. Deze herschikking volgt gedeeltelijk uit de hergroepering van de beleidsvoorbereidende taken in het departement en van de beleidsuitvoerende taken in de verzelfstandigde agentschappen. Gezien een dergelijke reorganisatie ongetwijfeld kosten veroorzaakt, dringt een verantwoording aan de hand van de baten van de nieuwe structuur zich op.

Het is voor de raad vooralsnog echter niet duidelijk of en in welke mate de voorgestelde structuur de bestuurskracht en van de dienstverlening zal verbeteren. De raad vindt het voorts merkwaardig dat de te verwachten eindresultaten inzake bestuurskracht en dienstverlening niet of nauwelijks beschreven worden in de voorliggende teksten.

Wel is het zeker dat deze omvangrijke herschikking belangrijke gevolgen zal hebben met transitiekosten voor de burger en bedrijven. Het moet zeker zijn dat deze transitiekosten lager zijn dan de baten. De overheid moet deze herschikking dan ook omzichtig aanpakken.

2.3. Verduidelijk de redenen achter de oprichting en de afbakening van de IVA's

Aansluitend bij voorgaande bemerking, vindt de raad dat de Vlaamse regering op zijn minst moet verduidelijken op basis van welke criteria IVA's werden afgesplitst en takenpakketten hiervan werden afgebakend. Dit is momenteel niet duidelijk.

Waarom werd er bijvoorbeeld voor geopteerd om de uitvoering van zowel het afvalstoffenbeleid als het bodemsaneringsbeleid aan de OVAM (Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij) toe te wijzen en deze taken dus niet te verdelen over afzonderlijke IVA's? Waarom bundelt het takenpakket van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht, de vroegere VMM, zowel water-, lucht- als hindervraagstukken? Waarom zijn beleidsvoorbereidende taken opgenomen in de IVA's (zie 4.2)? Enz. De raad vindt dat de Vlaamse regering op dergelijke cruciale vragen op zijn minst een gemotiveerd antwoord zou moeten verschaffen.

2.4. Check welke plaats handhaving moet innemen

Volgens de raad moet nagegaan worden welke plaats handhaving in de nieuwe structuur het best zou innemen. In de oplijsting van de IVA's en EVA's voor de verschillende beleidsdomeinen (zie bijlage bij regeringsbeslissing van 8 november 2002) krijgen gezondheidsinspectie en bouwinspectie het statuut van IVA. De raad stelt vast dat voor het beleidsdomein leefmilieu en natuur de handhavingstaken in het departement geïntegreerd zijn. De raad vraagt naar de ratio van deze beslissing. In ieder geval is het volgens de raad van belang om het handhavingsbeleid functioneel te scheiden van het vergunningenbeleid.

3. Naar een duidelijke taakverdeling en een coherent beleid?

3.1. Toetsingskader van de SERV

De nieuwe structuur van de Vlaamse overheid in departementen, IVA's en EVA's dient ook te resulteren in een duidelijke taakverdeling die leidt tot een coherent beleid. De raad oordeelde in zijn advies over het kaderdecreet positief over de één op één relatie tussen het beleidsdomein en de minister. Binnen elk beleidsdomein moet er volgens de raad een duidelijke taakverdeling zijn. Daarnaast moet er ruimte blijven om de horizontale dwarsverbindingen op een juiste manier te integreren in het beleid.

3.2. Verduidelijk het totaalbeeld van het beleidsdomein

De raad kan zich nog niet uitspreken over de vraag of het voorliggend voorontwerp zal leiden tot een duidelijke taakverdeling en een coherent beleid, aangezien het totaalbeeld op de reorganisatie van het gehele beleidsdomein Leefmilieu en Natuur nog niet gekend is.

Zo blijft het onduidelijk wat het departement Leefmilieu en Natuur precies zal doen, hoe horizontale functies zoals het doelgroepenbeleid en het internationaal beleid binnen het beleidsdomein in de praktijk precies ingevuld zullen worden (cf. deel 4.4 en deel 4.2), hoe een beleidsdomeinoverschrijdende thematiek zoals het klimaatbeleid aangepakt zal worden (cf. deel 3.5), wat er zal gebeuren met de verschillende steunpunten, cellen, e.d. zoals bijvoorbeeld het STIP, enz.

3.3. Maak het kaderdecreet evenwichtiger

De raad meent dat het voorliggend voorontwerp van oprichtingsdecreet dat als kaderdecreet werd opgevat, evenwichtiger moet worden opgemaakt. Zo valt het de raad op dat de omschrijvingen van de taken van de verschillende IVA's in het voorliggend voorontwerp telkens andersoortig zijn opgevat. Meer coherentie is terzake volgens de raad wenselijk.

3.4. Zuiver het takenpakket van het INBO uit

Volgens de raad moet het takenpakket van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) uitgezuiverd worden. Meer bepaald moet er een duidelijk onderscheid komen tussen onderzoek inzake natuur enerzijds, dat thuishoort in het INBO, en onderzoek inzake milieu anderzijds, dat hierin niet thuishoort. Dit is trouwens coherent met de naam van dit instituut. In de bepalingen van het voorliggend voorontwerp van decreet wordt dit gevraagde onderscheid evenwel op twee punten niet gerespecteerd.

Ten eerste omvat het takenpakket van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) o.a. wetenschappelijke onderzoeksactiviteiten inzake leefmilieu. Dit is volgens de raad dus niet wenselijk. De raad vraagt dan ook om art. X.5.3 4° aan te passen. De operatie Bestuurlijk Beleid lijkt terzake trouwens te leiden tot onderling concurrerende instanties, hetgeen volgens de raad niet de bedoeling kan zijn. Zo merkt de raad op dat ook de VITO, een instelling die terecht is ondergebracht bij het beleidsdomein 'Innovatie', reeds onderzoekstaken inzake leefmilieu herbergt. Het takenpakket van het INBO moet dan ook op dit punt uitgezuiverd worden.

Aansluitend vindt de raad ten tweede dat de opmaak van milieurapporten niet thuishoort in het takenpakket van het INBO. In dit licht vindt de raad de verschuiving van de milieurapportage naar het INBO, zoals voorgesteld in de nieuwe structuur, dan ook geen goede zaak (art. X.5.2. en X.5.3 7°). De raad benadrukt in dit verband dat het MIRA-team in de toekomst bij de opmaak van haar milieurapporten (MIRA) de nodige input moet kunnen blijven krijgen vanuit de beleidsuitvoering en vanuit andere beleidsdomeinen. Op dit moment is de input vanuit de werkzaamheden van de VMM (Vlaamse Milieu Maatschappij) o.a. verzekerd door de inbedding van het MIRA-team binnen deze instantie.

Bij de omschrijving van het takenpakket van het INBO, vindt de raad het voorts vreemd dat de memorie van toelichting bij art. X.5.4. 3° van het voorliggend voorontwerp stelt dat de analyses die het INBO doet in het kader van zijn beleidsvoorbereidende activiteiten niet uitgevoerd moeten worden door erkende en/of volgens de geldende internationale normen geaccrediteerde laboratoria. De raad meent daarentegen dat ook de analyses van het INBO aan kwaliteitsvereisten moeten voldoen, o.a. met het oog op de bruikbaarheid van de resultaten.

3.5. Stem af met andere beleidsdomeinen

De raad meent dat voldoende aandacht moet gaan naar de relatie van het Beleidsdomein Leefmilieu en Natuur met andere, verwante beleidsdomeinen. Reeds eerder heeft de raad trouwens aangegeven dat er beleidsuitdagingen blijven bestaan die een meer horizontale benadering vragen. Taakverdeling met de verwante beleidsdomeinen is in dit geval aangewezen. Daarbij moet het volgens de raad duidelijk zijn welk beleidsdomein voor welke beleidsdomeinoverschrijdende uitdaging als initiatiefnemer en/of als coördinator fungeert. Deze taakverdeling blijft voor heel wat beleidsdomeinoverschrijdende uitdagingen echter vooralsnog onduidelijk. De opstart van beleidsdomeinoverschrijdende projectgroepen zou volgens de SERV overigens zinvol kunnen blijken om dergelijke thematieken aan te pakken.

Concreet vindt de raad bijvoorbeeld in het kader van het klimaatbeleid een heldere taakverdeling tussen de beleidsdomeinen leefmilieu, energie, mobiliteit, enz. belangrijk. Deze taakverdeling is echter nog niet uitgeklaard.

Reeds hierboven heeft de raad vragen gesteld bij de taakverdeling tussen het INBO en de VITO (cf. 3.4). Meer algemeen wenst de raad te vernemen hoe de samenwerking tussen het beleidsdomein 'Leefmilieu en Natuur' en het beleidsdomein 'Innovatie' vorm zal krijgen. De memorie van toelichting verschaft terzake niet meer duidelijkheid. In ieder geval vindt de raad het, gezien de onderzoeksactiviteiten van de VITO inzake leefmilieu, belangrijk dat de VITO structureel betrokken wordt bij het milieubeleid.

4. Naar voldoende samenhang tussen de fasen van de beleidscyclus?

4.1. Toetsingskader van de SERV

Een derde beoordelingscriterium dat de SERV hanteert, is dat er voldoende samenhang moet zijn tussen de verschillende fasen van de beleidscyclus.

De concrete vormgeving van IVA's en EVA's evenals hun relatie met de rest van het beleidsdomein moet uiting geven aan deze integrale benadering.

Dit criterium lijkt eveneens relevant in het beleidsdomein "Leefmilieu en natuur", aangezien er hier een belangrijke herschikking plaatsvindt, waardoor taken die momenteel onder eenzelfde entiteit ressorteren in de toekomst organisatorisch gescheiden zullen worden.

4.2. Motiveer de opname van beleidsvoorbereidende taken in IVA's

Volgens de raad moet de Vlaamse overheid uitdrukkelijk motiveren waarom zij beleidsvoorbereidende taken opneemt in het takenpakket van IVA's, zoals in dat van de VMM (Vlaamse Milieu Maatschappij voor Water en Lucht) en dat van de OVAM. Door de opname van deze beleidsvoorbereidende taken in het takenpakket van de IVA's, bestaat immers het risico dat gedurende de beleidscyclus de normale wisselwerking tussen het departement en de IVA's verstoord wordt en dat de IVA's te onafhankelijk gaan opereren. De raad wenst om deze reden garanties voor de kwaliteit van de werking van deze IVA's. Het is niet duidelijk welke rol het raadgevend comité terzake zal spelen, gezien de samenstelling en de taken van dit comité nog niet zijn uitgeklaard (zie ook 4.4).

4.3. Verzeker de nodige input bij de voorbereiding van het internationaal beleid

De raad dringt erop aan dat de verantwoordelijken voor het internationaal beleid voldoende input krijgen van de overige milieu-instanties. Reeds in vorige adviezen heeft de SERV trouwens gewezen op het belang van een goede voorbereiding en opvolging in Vlaanderen van het internationale milieubeleid. Hiervoor is het essentieel dat er voldoende informatiedoorstroming is tussen de agentschappen en het departement. Ook moeten de agentschappen, naargelang de noodzaak, zelf een vertegenwoordiger kunnen afvaardigen voor de internationale onderhandelingen. Een goede werkvorm en een degelijke staf moeten terzake borg staan voor een goede invulling van deze horizontale functie.

4.4. Zorg voor een goed gestructureerd doelgroepenbeleid

De raad vraagt zich af hoe de betrokkenheid van de doelgroepen en de betrokkenheid van de sociale partners in het bijzonder na de reorganisatie concreet georganiseerd zal worden.

De organisatie van deze betrokkenheid vormt voor de SERV een essentieel element in de beoordeling van deze reorganisatie. In ieder geval vraagt de raad garanties dat het doelgroepenoverleg beter wordt georganiseerd dan vandaag het geval is.

Naar verluidt zou het doelgroepenbeleid als een aparte entiteit 'Communicatie- en doelgroepenbeleid Milieu en Natuur' in het departement Leefmilieu en Natuur ondergebracht worden. De raad hoopt alvast dat de verticaal gestructureerde organisatie van het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur een horizontale functie zoals het doelgroepenbeleid niet zal hinderen. De raad vraagt dat de entiteit 'Communicatie- en doelgroepenbeleid Milieu en Natuur' de manier bepaalt waarop de verschillende IVA's hun doelgroepenbeleid organiseren.

Hierbij vindt de raad dat de samenwerking van de IVA's met de NGO's en de belangengroepen aandacht moet krijgen. Dit is momenteel onvoldoende het geval.

Ook vraagt de raad zich af wat de verhouding is tussen het doelgroepenoverleg en het raadgevend comité. Het is namelijk niet bekend wat de opdracht en bevoegdheid van deze raadgevende comités zijn, welke de samenstelling is en welke procedures moeten gevolgd worden. De Raad stelt dat deze elementen decretaal moeten geregeld worden, net zoals is voorzien in een decretale, overkoepelende onderbouw voor de strategische adviesraden, met minimaal aanduiding van de concrete bevoegdheden, de samenstelling en wijze van aanduiding en een aantal essentiële modaliteiten inzake werking en besluitvorming.

Ook verwacht de raad spoedig meer duidelijkheid over de samenstelling en de taken van de beleidsraad.

Tot slot vraagt de raad zich meer algemeen af of en hoe de verschillende IVA's niet-milieuoverwegingen, zoals sociale en economische elementen, zullen incalculeren bij de afwegingen die zij tijdens de uitvoering van hun taken maken.

Referentielijst

SERV, 15.05.2002, *Advies over het voorontwerp van kaderdecreet van bestuurlijk beleid*.
Brussel: SERV.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.353/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 23 december 2003 door de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, tot aanvulling ervan met een titel Agentschappen en tot wijziging van diverse andere wetten en decreten", heeft op 15 januari 2004 het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de te vervullen vormvereisten.

Daarnaast bevat dit advies ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*
* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot de oprichting van vier intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, in de zin van artikel 10 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003. Het betreft met name:

- de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht, als rechtsopvolger van de Vlaamse Milieumaatschappij, opgericht bij artikel 32*bis* ⁽¹⁾ van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging;
- de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, als rechtsopvolger van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest, opgericht bij artikel 38 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen;
- het Agentschap voor Natuur en Bos;

⁽¹⁾ In het ontworpen artikel X.2.1, § 1, wordt verkeerdelijk verwezen naar artikel 32*ter*, § 1, van de voornoemde wet van 26 maart 1971.

36.353/3

- het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, als rechtsopvolger van het Eigen Vermogen van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer en het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuurbehoud, ingesteld bij respectievelijk artikel 75 en artikel 76 van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991.

Daartoe voorziet het ontwerp in de toevoeging aan het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid van een titel X, "Agentschappen". Voorts voorziet het in de wijziging van verscheidene wetten en decreten, in hoofzaak in functie van die op te richten agentschappen.

BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST

3. Wat de oprichting van de vier intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid betreft, vindt het Vlaamse Gewest de bevoegdheid hiervoor in de gecombineerde bepalingen van artikel 6, § 1, II en III, artikel *6bis*, § 1, en artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Luidens de voornoemde artikelen 6, § 1, II en III, en *6bis*, § 1, zijn de gewesten bevoegd respectievelijk voor leefmilieu en waterbeleid, landinrichting en natuurbehoud, en wetenschappelijk onderzoek. Het voornoemde artikel 9 machtigt de gewesten om, in de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen op te richten.

Voor het vaststellen van de wijzigende bepalingen ontleent het Vlaamse Gewest zijn bevoegdheid aan de voornoemde artikelen 6, § 1, II en III, en *6bis*, § 1.

4. Zoals de Raad van State heeft opgemerkt in zijn advies 33.992/3 van 5 november 2002 over het ontwerp dat geleid heeft tot het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, dienen bepalingen die ertoe strekken instellingen met rechtspersoonlijkheid op te richten, te worden getoetst aan het voorschrift van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Luidens die bepaling moet het decreet, onverminderd artikel 87, § 4, van de bijzondere wet, de

"oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht" van de beoogde instelling regelen ⁽²⁾.

De ontworpen bepalingen lijken in het algemeen de toets aan artikel 9 van de bijzondere wet te kunnen doorstaan. De in dat artikel bedoelde aangelegenheden worden immers door de decreetgever geregeld, deels in het voornoemde kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 ⁽³⁾, deels in het ontworpen decreet ⁽⁴⁾.

Het ontworpen artikel X.6.1 (artikel 5 van het ontwerp) bepaalt evenwel dat de werking en het bestuur van de agentschappen nader worden geregeld bij besluit van de Vlaamse regering. Ter eerbiediging van het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 9 van voormelde bijzondere wet en van de regels over de verdeling van de bevoegdheid tussen de decreetgever en de Vlaamse regering, zou deze delegatie gepreciseerd moeten worden.

ALGEMENE OPMERKING

5. In het ontwerp wordt op verscheidene plaatsen verwezen naar het zogenaamde Comptabiliteitsdecreet. Op 18 september 2003 heeft de Raad van State advies 35.804/1 gegeven over een voorontwerp van decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof, maar dit voorontwerp is tot op heden nog niet ingediend bij het Vlaams Parlement. De verwijzingen naar dat ontworpen decreet zijn dan ook precair, temeer daar het niet uitgesloten is dat de inwerkingtreding ervan nog enkele jaren zou kunnen uitblijven.

Indien het thans voor advies voorgelegde ontworpen decreet eerder in werking zou treden dan het Comptabiliteitsdecreet, zullen de verwijzingen naar dat laatste decreet derhalve moeten worden weggelaten, of herwerkt tot verwijzingen naar de wetten

⁽²⁾ Advies 33.992/3 van 5 november 2002, Parl. St., VI. Parl., 2002-03, nr. 1612/1, (85), pp. 90-91, nr. 3.

⁽³⁾ Zie de artikelen 6, § 3, 7 en 9, wat de samenstelling van de agentschappen betreft, en de artikelen 8, 9, 10, § 1, 33, 34 en 36, wat het toezicht betreft.

⁽⁴⁾ Zie de ontworpen artikelen X.2.1, X.3.1, X.4.1 en X.5.1, wat de oprichting van de agentschappen betreft, en de ontworpen artikelen X.2.2 tot X.2.4, X.3.2 tot X.3.4, X.4.2 tot X.4.4 en X.5.2 tot X.5.4, wat de bevoegdheden van de agentschappen betreft.

36.353/3

op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991; indien het thans ontworpen decreet in werking zou treden nadat het Comptabiliteitsdecreet in werking is getreden, zal erover gewaakt moeten worden dat de verwijzingen naar dat laatste decreet rekening houden met de tekst zoals die, na de bespreking en de eventuele amendering in het Vlaams Parlement, door de decreetgever zal zijn aangenomen.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 22

6. Deze bepaling strekt ertoe in artikel 90*bis*, § 4, van het bosdecreet van 13 juni 1990 de woorden "Fonds voor preventie en sanering inzake Leefmilieu en Natuur" te vervangen door de woorden "Agentschap voor Natuur en Bos". De woorden "Fonds voor preventie en sanering inzake Leefmilieu en Natuur" komen evenwel niet meer voor in de vigerende tekst van het voornoemde artikel 90*bis*, § 4 ⁽⁵⁾. Bijgevolg moet de ontworpen bepaling, hiermee rekening houdend, worden aangepast.

Artikel 30

7. Deze bepaling strekt er onder meer toe in artikel 27 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, de woorden "gestort in het Mina-fonds" te vervangen door de woorden "toegewezen aan het Agentschap voor Natuur en Bos". De woorden "gestort in het Mina-fonds" komen evenwel niet voor in het voornoemde artikel 27. De verwijzing naar artikel 27 dient dan ook weggelaten te worden.

⁽⁵⁾ Artikel 90*bis*, § 4, eerste lid, 2°, van het bosdecreet van 13 juni 1990, vóór de wijziging ervan bij artikel 16 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, luidde als volgt: "door storting van een bosbehoudsbijdrage in het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur". Artikel 16 van het voornoemde decreet van 21 december 2001 heeft echter die woorden vervangen door de woorden "door storting van een bosbehoudsbijdrage".

36.353/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	D. ALBRECHT,	staatsraad, voorzitter,
	P. LEMMENS, B. SEUTIN,	staatsraden,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. K. BAMS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

D. ALBRECHT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

HOOFDSTUK I

Wijzigingen aan het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Artikel 2

Aan artikel 2.1.3, 2°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid worden de volgende woorden toegevoegd : "voor zover dit relevant is voor de toetsing van de resultaten van het gevoerde milieubeleid aan de in de milieuregelgeving of de milieuplaning vastgestelde beleidsdoelstellingen".

Artikel 3

In artikel 2.1.4 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° in het eerste lid worden de woorden ", het eerste uiterlijk op 31 december 1996" geschrapt ;
- 2° het tweede lid wordt opgeheven.

Artikel 4

In artikel 2.1.5 van hetzelfde decreet worden de woorden "de Vlaamse Milieumaatschappij" vervangen door de woorden "het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek".

Artikel 5

Aan hetzelfde decreet wordt een titel X, bestaande uit artikel X.1.1 tot en met X.6.4, toegevoegd, dat luidt als volgt :

"TITEL X

Agentschappen

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

Artikel X.1.1

Voor de toepassing van deze titel wordt verstaan onder :

- 1° Kaderdecreet : kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 ;
- 2° Comptabiliteitsdecreet : decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof van [...] ;
- 3° Afvalstoffendecreet : decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen ;
- 4° samenwerkingsakkoord verpakkingsafval : samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval ;
- 5° Bodemsaneringsdecreet : decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering ;
- 6° Oppervlaktewaterenwet : wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging ;

- 7° decreet integraal waterbeleid : het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid ;
- 8° OVAM : Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij ;
- 9° ANB : Agentschap voor Natuur en Bos ;
- 10° INBO : Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek.

HOOFDSTUK II

De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht

AFDELING 1

Oprichting

Artikel X.2.1

§ 1. Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht zoals bedoeld in artikel 10 van het Kaderdecreet. Dat agentschap heeft als naam Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht. Het is de rechtsopvolger van de Vlaamse Milieumaatschappij, bedoeld in artikel 32ter, § 1, van de Oppervlaktewaterenwet.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt tot welk domein het agentschap behoort.

AFDELING 2

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel X.2.2

De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht heeft als missie bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen van het milieubeleid, bedoeld in artikel 1.2.1, § 1, door het voorkomen, beperken en ongedaan maken van schadelijke effecten voor watersystemen, verontreiniging van de atmosfeer en milieuhinder, en tot de realisatie van de doelstellingen van het integraal waterbeleid, bedoeld in artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid.

Artikel X.2.3

§ 1. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht heeft als taak om bij te dragen tot het integraal waterbeleid, bedoeld in artikel 4 van het decreet integraal waterbeleid.

De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht vervult deze taak onder meer door :

- 1° het verzamelen, beoordelen en verwerken van gegevens en informatie door :
 - a) het meten van de toestand – met name de kwantiteit, de kwaliteit en de ecologische waarde – van watersystemen ; het agentschap is evenwel niet bevoegd voor het meten van de waterkwantiteit van de waterwegen ;
 - b) het inventariseren van de rechtstreekse of onrechtstreekse emissies van verontreinigingsfactoren in watersystemen en van de bronnen ervan ;
 - c) het inventariseren van andere vormen en bronnen van schadelijke effecten voor watersystemen ;
 - d) de modellering en de scenario-ontwikkeling ;
 - e) het beoordelen van de hierboven bedoelde gegevens en informatie ;
 - f) het verwerken van de hierboven bedoelde gegevens en informatie met het oog op het rapporteren en informeren hierover ;
- 2° het opstellen en continu bijstellen van water- en vuilvrachtbalansen per stroomgebied en bekken ;
- 3° de coördinatie en de organisatie van de planning van het integraal waterbeleid, in samenwerking binnen het beleidsdomein en onder coördinatie van de Vlaamse regering, door :
 - a) het verzorgen van het secretariaat en het ondersteunen van de planningscel van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW), bedoeld in artikel 24 van het decreet integraal waterbeleid, met het oog op :
 - b) het opmaken van de waterbeleidsnota ;

- c) het opmaken van de stroomgebiedbeheerplannen, inclusief de maatregelenprogramma's ;
 - d) de organisatie van het openbaar onderzoek bij de stroomgebiedbeheerplannen ;
 - e) het deelnemen aan de werkzaamheden van de bekkensecretariaten, bedoeld in artikel 28 van het decreet integraal waterbeleid, onder meer door de coördinatie van het opmaken van de bekkenbeheerplannen en bekkenvoortgangsrapporten ;
- 4° het verzorgen van de inbreng van het beleidsdomein in de planning van het integraal waterbeleid, in samenwerking binnen het beleidsdomein ;
- 5° in voorkomend geval, het deelnemen aan de werking van de waterschappen, bedoeld in artikel 30 en 31 van het decreet integraal waterbeleid ;
- 6° het uitvoeren van de analyses en beoordelingen van de kenmerken van het stroomgebiedsdistrict, de effecten van de menselijke activiteiten op de toestand van het oppervlaktewater en het grondwater en van het watergebruik, bedoeld in artikel 60 van het decreet integraal waterbeleid ;
- 7° het uitbrengen van het advies bij de watertoets, bedoeld in artikel 8, § 3, van het decreet integraal waterbeleid, voor die gevallen waarin de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht door de Vlaamse regering is aangewezen als adviesverlenende instantie ;
- 8° het opstellen, controleren en opvolgen van de investeringsprogramma's en de subsidiëringsprogramma's voor de zuivering van het afvalwater dat geloosd wordt in de openbare riolen en collectoren ; de aansturing van de uitbouw van het gemeentelijke rioleringsnet en de ecologische regulering van de uitbouw en het beheer van de zuiveringsinfrastructuur ;
- 9° het beheren van het grondwater, met uitzondering van wat daarover is bepaald in artikel 31, § 2, derde lid, van het decreet integraal waterbeleid, en de voorstellen voor afbakening van waterwingebieden en beschermingszones ;
- 10° met betrekking tot de onbevaarbare waterlopen :
- a) de coördinatie van de uitvoering van de wet op de onbevaarbare waterlopen ;
 - b) het bijhouden van de Vlaamse Hydrografische Atlas ;
 - c) het beheren van onbevaarbare waterlopen van eerste categorie, met uitzondering van het beheer dat overeenkomstig artikel 31, § 2, derde lid, van het decreet integraal waterbeleid wordt overgedragen aan het waterschap ;
 - d) het beheren van de eigendommen van het Vlaamse Gewest van de niet-geklasseerde onbevaarbare waterlopen ;
- 11° het bijdragen aan de normering en de karakterisering van de waterbodems, en het beheer van de waterbodems van de waterlopen van de eerste categorie, voor zover dat beheer overeenkomstig artikel 31, § 2, derde lid, van het decreet integraal waterbeleid niet wordt overgedragen aan het waterschap ;
- 12° het controleren en opvolgen van de werking van de polders en wateringen en de technische ondersteuning en subsidiëring van hun waterbeheer ;
- 13° het beheer van het secretariaat van het schadefonds inzake grondwaterwinningen ;
- 14° het bijdragen aan de beleidsvoorbereiding en het controleren en opvolgen van de ecologische aspecten van water bestemd voor menselijke aanwending ;
- 15° het organiseren, controleren, opvolgen en ambtshalve optreden inzake de rattenbestrijding in het Vlaamse Gewest, het effectief bestrijden van ratten in of nabij oppervlaktewaterlichamen die onder de bevoegdheid vallen van het Vlaamse Gewest of in gebieden waarover een overeenkomst werd afgesloten ;
- 16° het vestigen, innen en invorderen van de heffing op de waterverontreiniging, bedoeld in de Oppervlaktewaterenwet en de heffing op de winning van grondwater, bedoeld in het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer ;

17° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de schadelijke effecten voor de watersystemen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

§ 2. De taken van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht met betrekking tot de verontreiniging van de atmosfeer zijn :

1° het verzamelen, beoordelen en verwerken van gegevens en informatie door :

- a) het meten van de verontreiniging van de atmosfeer ;
- b) het inventariseren van de emissies van verontreinigingsfactoren in de atmosfeer en van relevante bronnen ervan ;
- c) de modellering en de scenario-ontwikkeling ;
- d) het beoordelen van de hierboven vermelde gegevens en informatie ;
- e) het verwerken van de hierboven vermelde gegevens en informatie met het oog op het rapporteren en informeren hierover ;

2° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de verontreiniging van de atmosfeer te voorkomen en te beperken ;

3° het bijdragen tot het klimaatbeleid door :

- a) het mee verzorgen van het secretariaat van de Vlaamse Task Force Klimaatbeleid ;
- b) het mee voorbereiden van het Vlaamse klimaatbeleidsplan en de voortgangsrapportages daarvan ;
- c) het mee vertegenwoordigen van Vlaanderen in relevante commissies.
- d) het mee uitvoeren van het Vlaamse klimaatbeleid en het Vlaamse klimaatbeleidsplan met uitzondering van de aspecten die werden toegewezen aan andere agentenschappen of die tot een ander beleidsdomein behoren.

§ 3. De taken van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht met betrekking tot milieuhinder zijn

1° het verzamelen, beoordelen en verwerken van gegevens en informatie door :

- a) het verzamelen van gegevens over milieuhinder ;
- b) voor zover relevant, het inventariseren van de emissies van verontreinigingsfactoren en van de bronnen die hinder veroorzaken ;
- c) de modellering en de scenario-ontwikkeling ;
- d) het beoordelen van de hierboven bedoelde gegevens en informatie ;
- e) het verwerken van de hierboven bedoelde gegevens en informatie met het oog op het rapporteren en informeren hierover ;

2° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om milieuhinder te voorkomen, te beperken en in voorkomend geval ongedaan te maken.

§ 4. In het kader van haar missie en taken levert de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht een bijdrage aan het beleid inzake de ingedeelde inrichtingen en activiteiten, bedoeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning.

Artikel X.2.4

§ 1. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan alle activiteiten verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot het vervullen van haar missie of taken.

§ 2. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan de onroerende goederen verwerven die nuttig zijn voor de uitvoering van haar missie en taken. Ze kan die goederen tevens vervreemden als ze niet langer nuttig zijn.

De Vlaamse regering kan de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht machtigen tot onteigening in de gevallen waarin ze oordeelt dat het verkrijgen van de goederen in kwestie noodzakelijk is voor het algemeen belang.

§ 3. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan wetenschappelijk onderzoek laten uitvoeren voor zover dat nuttig is voor de uitvoering van haar taken.

§ 4. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan, voor zover dat wenselijk is, laboratoria oprichten om analyses of metingen van lucht, water of hinder uit te voeren, maar kan deze ook laten uitvoeren in door de Vlaamse regering erkende of volgens de geldende internationale normen geaccrediteerde laboratoria. De Vlaamse regering kan een referentielaboratorium aanwijzen.

AFDELING 3

Financiële middelen

Artikel X.2.5

§ 1. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan beschikken over de volgende ontvangsten :

- 1° dotaties ;
- 2° leningen ;
- 3° fiscale heffingen voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht ;
- 4° retributies voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht ;
- 5° ontvangsten uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domeingoederen ;
- 6° prijzen, schenkingen en legaten in contanten ;
- 7° inkomsten uit eigen participaties en uit door de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht verstrekte leningen aan derden ;
- 8° opbrengsten uit de verkoop van eigen participaties ;
- 9° de subsidies waarvoor de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht als begunstigde in aanmerking komt ;
- 10° terugvorderingen van ten onrechte gedane uitgaven ;

11° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens de voorwaarden, bepaald in de beheersovereenkomst ;

12° opbrengsten uit intellectuele rechten ;

13° inkomsten uit artikel 23, § 2, eerste lid, a) tot en met d), van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991 ;

14° inkomsten uit de bijdragen van de natuurlijke of rechtspersonen naar privaat of publiek recht, vermeld in artikel 24, § 1, van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer.

§ 2. Tenzij anders is bepaald in een decreet worden de ontvangsten, bedoeld in § 1, beschouwd als ontvangsten die bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven als bedoeld in artikel 9, § 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

In afwijking van het eerste lid zijn de in § 1, 13° genoemde ontvangsten te beschouwen als toegewezen ontvangsten, bedoeld in artikel 12, § 2 van het comptabiliteitsdecreet. Zij mogen aangewend worden in het kader van het beleid inzake waterhuishouding, voor de Polders en Wateringen, met uitzondering evenwel van de loon- en werkingskosten van de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht.

In afwijking van het eerste lid zijn de in § 1, 14° genoemde ontvangsten te beschouwen als toegewezen ontvangsten, bedoeld in artikel 12, § 2 van het comptabiliteitsdecreet. Zij mogen aangewend worden voor het verlenen van voorschotten en voor het financieren van algemene maatregelen en studies, als bedoeld in artikel 20, § 2 van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer.

§ 3. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het agentschap beoordeelt vooraf de opportuniteit en de risico's van de aanvaarding.

§ 4. De Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht kan de kennis die ze heeft opgedaan bij de uitvoering van haar missie en taken te gelde maken in het binnen- en buitenland.

HOOFDSTUK III

De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

AFDELING 1

Oprichting

Artikel X.3.1

§ 1. Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht als bedoeld in artikel 10 van het Kaderdecreet. Dat agentschap heeft als naam Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij. Het is de rechtsopvolger van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest, bedoeld in artikel 38 van Afvalstoffendecreet.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het agentschap behoort.

AFDELING 2

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel X.3.2

De OVAM heeft als missie bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen van het milieubeleid, bedoeld in artikel 1.2.1, § 1, door bij te dragen tot een duurzaam beheer van stofstromen en tot de realisatie van de doelstellingen van het afvalstoffenbeleid, bedoeld in artikel 5 van het Afvalstoffendecreet, en door de uitvoering van een bodemsaneringsbeleid, overeenkomstig het Bodemsaneringsdecreet.

Artikel X.3.3

§ 1. De taken van de OVAM met betrekking tot het duurzaam beheer van stofstromen en afvalstoffen zijn :

1° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen voor de bevordering van het zuinige gebruik van grondstoffen, onder meer door zo veel mogelijk de kringlopen van stofstromen te sluiten ;

2° het bevorderen van de kwaliteit van producten en productieprocessen met aandacht voor kwalitatieve en kwantitatieve preventie voor wat betreft het gebruik van grondstoffen, het verspreiden van milieugevaarlijke stoffen en het voorkomen van afval ;

3° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen voor de bevordering van een duurzaam consumptiegedrag, voor wat betreft het gebruik van grondstoffen, het verspreiden van milieugevaarlijke stoffen en het voorkomen van afval ;

4° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen voor een veilig beheer van milieugevaarlijke stoffen en voor het voorkomen en zo nodig beperken van lekken van milieugevaarlijke stoffen uit stoffenkringlopen ;

5° ter aanvulling van de vorige taken, de sturing en coördinatie van de inzameling en de veilige verwijdering van afvalstoffen alsmede de ambtshalve verwijdering ervan ;

6° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de correcte werking van de afvalstoffenmarkt te garanderen.

§ 2. De OVAM vervult deze taken onder meer door :

1° het verzamelen, beoordelen en verwerken van gegevens en informatie door :

a) het inventariseren van afvalstoffen en stoffenkringlopen, met een bijzondere aandacht voor milieugevaarlijke stoffen ;

b) het inventariseren van relevante bronnen van afvalstoffen en van processen waaruit afvalstoffen voortkomen ;

c) de modellering en de scenario-ontwikkeling ;

d) het beoordelen van de hierboven bedoelde gegevens en informatie ;

e) het verwerken van de hierboven bedoelde gegevens en informatie met het oog op het rapporteren en informeren hierover ;

2° het ontwerpen van sectorale uitvoeringsplannen, bedoeld in hoofdstuk VI van het Afvalstoffendecreet, alsook het controleren en opvolgen van de uitvoering van voormelde sec-

torale uitvoeringsplannen en het voorbereiden en mee uitwerken van programma's overeenkomstig de geldende internationale en Europese voorschriften, waarvan de uitvoering binnen het toepassingsgebied van het Afvalstoffendecreet valt ;

- 3° het sluiten van overeenkomsten met de gemeenten of verenigingen van gemeenten ter bevordering of begeleiding van de organisatie van de selectieve ophaling of inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, bedoeld in artikel 16, § 3, van het Afvalstoffendecreet ;
- 4° het voorbereiden van de onderhandelingen met het oog op het sluiten van de milieubeleidsovereenkomsten, bedoeld in het Afvalstoffendecreet ;
- 5° het behandelen van de aanvragen en het adviseren van de Vlaamse regering met betrekking tot de erkenning als bedoeld in artikel 14, § 2, van het Afvalstoffendecreet ;
- 6° het leveren van een bijdrage aan het beleid inzake de ingedeelde inrichtingen en activiteiten, bedoeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning ;
- 7° het uitvoeren van de taken in het kader van de aanvaardingsplicht, bedoeld in artikel 10 van het Afvalstoffendecreet en de terugnameplicht, bedoeld in het samenwerkingsakkoord verpakkingafval ;
- 8° het vestigen, innen en invorderen van de milieuheffing op de verwijdering van afvalstoffen, bedoeld in artikel 47 en volgende van het Afvalstoffendecreet ;
- 9° de behandeling van subsidieaanvragen van lagere besturen, bedoeld in artikel 16, § 7, van het Afvalstoffendecreet ;
- 10° het opvolgen en controleren van afvalstromen.

§ 3. De taken van de OVAM met betrekking tot de bodemsanering zijn :

- 1° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om nieuwe bodemverontreiniging te voorkomen ;
- 2° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om individuele en collectieve saneringen te stimuleren ;

3° het saneren van de historische en nieuwe bodemverontreiniging, met inbegrip van de zorg om verlaten terreinen waar mogelijk opnieuw een nuttige functie te geven ;

4° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de correcte werking van de bodemsaneringsmarkt te garanderen.

§ 4. De OVAM vervult deze taken onder meer door :

- 1° het verzamelen, beoordelen en verwerken van gegevens en informatie door :
 - a) het verzamelen van gegevens m.b.t. bodemverontreiniging ;
 - b) het verzamelen van gegevens over de factoren, inrichtingen en activiteiten die aanleiding gaven of kunnen geven tot bodemverontreiniging ;
 - c) het inventariseren van verontreinigde bodems ;
 - d) de modellering en de scenario-ontwikkeling ;
 - e) het beoordelen van de hierboven bedoelde gegevens ;
 - f) het verwerken van de hierboven bedoelde gegevens en informatie met het oog op het rapporteren en informeren hierover ;
- 2° het in ontvangst nemen van en het uitvoeren van oriënterende bodemonderzoeken, het opleggen of uitvoeren van beschrijvende bodemonderzoeken, bodemsaneringsprojecten en bodemsaneringswerken, en het opleggen van maatregelen ter bewaking en controle na de uitvoering van de bodemsanering, het aanleggen van een databank voor identificatie en inventarisatie van verontreinigde of mogelijk verontreinigde gronden, het voorstellen van gebruiksbeperkingen en het opleggen van voorzorgsmaatregelen, het bevelen van dwangmaatregelen, het verzoeken om financiële zekerheden te stellen, het uitreiken van bodemattesten, bedoeld in het Bodemsaneringsdecreet ;
- 3° mee te zorgen voor de handhaving van de regelgeving met betrekking tot bodemsanering ;

4° het beheren van de regeling met betrekking tot uitgegraven bodem, bedoeld in het Bodemsaneringsdecreet.

Artikel X.3.4

§ 1. De OVAM kan alle activiteiten verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot het vervullen van haar missie of taken.

§ 2. De OVAM kan de onroerende goederen verwerven die nuttig zijn voor de uitvoering van haar missie en taken. Ze kan die goederen tevens vreemden als ze niet langer nuttig zijn.

De Vlaamse regering kan de OVAM machtigen tot onteigening in de gevallen waarin ze oordeelt dat het verkrijgen van de goederen in kwestie noodzakelijk is voor het algemeen belang.

§ 3. De OVAM kan wetenschappelijk onderzoek laten uitvoeren voor zover dit nuttig is voor het vervullen van haar missie of taken.

§ 4. De OVAM kan, voor zover wenselijk is, laboratoria oprichten om analyses op afvalstoffen en bodemstalen uit te voeren. Ze kan die ook laten uitvoeren in door de Vlaamse regering erkende of volgens de geldende internationale normen geaccrediteerde laboratoria. De Vlaamse regering kan een referentielaboratorium aanwijzen.

§ 5. De OVAM kan de producten, die door terugwinning en regeneratie verkregen zijn, en de afvalstoffen die voor hergebruik geschikt zijn, op de markt brengen en verkopen.

AFDELING 3

Financiële middelen

Artikel X.3.5

§ 1. De OVAM kan beschikken over de volgende ontvangsten :

1° dotaties ;

2° leningen ;

3° fiscale heffingen voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan de OVAM ;

4° retributies voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan de OVAM ;

5° ontvangsten voortvloeiend uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domeingoederen ;

6° prijzen, schenkingen en legaten in contanten ;

7° inkomsten uit eigen participaties en uit door de OVAM verstrekte leningen aan derden ;

8° opbrengsten uit de verkoop van eigen participaties ;

9° de subsidies waarvoor de OVAM als begunstigde in aanmerking komt ;

10° terugvorderingen van ten onrechte gedane uitgaven ;

11° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens de voorwaarden, bepaald in de beheersovereenkomst ;

12° opbrengsten uit intellectuele rechten ;

13° inkomsten uit het op de markt brengen en verkopen van producten, die door terugwinning en regeneratie verkregen zijn, en de afvalstoffen die voor hergebruik geschikt zijn ;

14° teruggevorderde middelen uit ambtshalve verwijdering van afvalstoffen en ambtshalve bodemsanering.

§ 2. Tenzij anders is bepaald in een decreet worden de ontvangsten, bedoeld in § 1, beschouwd als ontvangsten die bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven als bedoeld in artikel 9, § 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

§ 3. De OVAM kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het agentschap beoordeelt vooraf de opportuniteit en de risico's verbonden aan de aanvaarding.

§ 4. De OVAM kan de kennis die ze heeft opgedaan bij de uitoefening van haar missie en taken te gelde maken in binnen- en buitenland.

HOOFDSTUK IV

Het Agentschap voor Natuur en Bos

AFDELING 1

Oprichting

Artikel X.4.1

§ 1. Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht als bedoeld in artikel 10 van het Kaderdecreet. Dat agentschap heeft als naam Agentschap voor Natuur en Bos.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het ANB behoort.

AFDELING 2

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel X.4.2

Het ANB heeft als missie bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen van het milieubeleid, bedoeld in artikel 1.2.1, § 1, de doelstellingen van het natuurbehoud, bedoeld in artikel 6 en artikel 7 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, de doelstellingen van het bosbeleid, bedoeld in artikel 2 en artikel 41 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en de doelstellingen van het faunabeheer, onder meer bedoeld in artikel 2 van het Jachtdecreet van 24 juli 1991, de Wet op de riviervisserij van 1 juli 1954 en met inbegrip van de doelstellingen inzake volgscherming, telkens voor wat betreft natuurlijk milieu, bos, groen en faunabeheer.

Artikel X.4.3

Het ANB heeft tot taak :

- 1° het duurzame beheer van onroerende goederen die in eigen beheer zijn ;
- 2° het stimuleren van het duurzame beheer van onroerende goederen die van belang zijn voor natuurlijk milieu, bos, groen en faunabeheer, en die niet in eigen beheer zijn ;

- 3° het kwantitatief en kwalitatief versterken van natuurlijk milieu, bos en groenvoorzieningen, onder meer door het realiseren van een consistente, zichtbare netwerkstructuur van natuur en bos, door het stimuleren van groenvoorzieningen in het buitengebied en de stedelijke omgeving en door het realiseren van meer natuur buiten de bos- en natuurgebieden met inbegrip van de bevordering van de landschapsecologische samenhang ;
- 4° het bevorderen van de biologische diversiteit, ook in buitengewestelijke context ;
- 5° het bijdragen aan de realisatie van een natuurgerichte milieukwaliteit, met het oog op de instandhouding, de bescherming, de ontwikkeling en het herstel van het natuurlijk milieu ;
- 6° de uitvoering van een duurzaam en planmatig faunabeheer ;
- 7° het bijdragen aan het beleid inzake inrichting en het inrichtingsinstrumentarium.

Het ANB vervult deze taken onder meer door :

- 1° het verzamelen, beoordelen en verwerken van gegevens en informatie door :
 - a) het verzamelen van gegevens met betrekking tot natuurlijk milieu, bos, groen en faunabeheer ;
 - b) het verzamelen van gegevens over de relevante factoren van milieuverstoring met betrekking tot deze materies ;
 - c) het inventariseren van waardevolle gebieden voor natuur, bos, groen en faunabeheer ;
 - d) het beoordelen van de hierboven bedoelde gegevens ;
 - e) het verwerken van de hierboven bedoelde gegevens en informatie met het oog op het rapporteren en informeren hierover ;
- 2° het ontwikkelen van een doelgerichte en doelmatige beheervisie voor de natuur in de bebouwde omgeving, de natuur in het buitengebied, het bos-, groen- en het faunabeheer, als ook het consequent toepassen van deze visie op de onroerende goederen in eigen beheer en het aansporen van de andere beheerders om een beheer te voeren dat gebaseerd is op deze beheervisie ;

- 3° ervoor te zorgen dat het beheer van de bossen van de lokale overheden en van privé-eigenaars wordt opgewaardeerd en versterkt met het oog op de realisatie van duurzaam bosbeheer ;
- 4° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de taken, bedoeld in het eerste lid, uit te voeren ; het betreft onder meer het ontwikkelen en afsluiten van beheers- en gebruiksovereenkomsten en het verlenen van subsidies en erkenningen ;
- 5° op een gestructureerde en zichtbare wijze een methodiek te ontwikkelen en toe te passen inzake de soortenbescherming ; daarbij hoort tevens een verantwoord beheer van de genetische diversiteit ;
- 6° binnen een geïntegreerd stedelijk beleid, dat zich mede richt op de problematiek van de leefbaarheid van de steden, te zorgen dat ook de groenbeleving aan bod komt, door bij te dragen aan het ontwikkelen van een visie over de rol van de natuur in de ruimtelijke en functionele ontwikkeling van steden en door bij te dragen aan het scheppen van een kader waarbinnen iedere actor ten volle zijn verantwoordelijkheid ter zake kan opnemen ;
- 7° het leveren van een bijdrage aan het beleid inzake de ingedeelde inrichtingen en activiteiten, bedoeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning ;
- 8° het uitbrengen van adviezen over plannen, programma's en acties die betekenisvolle effecten kunnen hebben op natuurlijk milieu, bos, groen en faunabeheer ;
- 9° in samenwerking binnen het beleidsdomein en gecoördineerd door de Vlaamse regering en het departement, instaan voor de handhaving van de regelgeving met betrekking tot haar missie en taken ; het betreft in eerste instantie de handhaving m.b.t. de eigen domeinen.

Artikel X.4.4

§ 1. Het ANB kan alle activiteiten verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot het vervullen van zijn missie of taken.

§ 2. Het ANB kan de onroerende goederen verwerven die nuttig zijn voor de uitvoering van haar mis-

sie en taken. Het kan die goederen tevens vreemden als ze niet langer nuttig zijn.

De Vlaamse regering kan het ANB machtigen tot onteigening in de gevallen waarin ze oordeelt dat het verkrijgen van de goederen in kwestie noodzakelijk is voor het algemeen belang.

§ 3. Het ANB kan wetenschappelijk onderzoek laten uitvoeren voor zover dat nuttig is voor de uitvoering van zijn taken.

AFDELING 3

Financiële middelen

Artikel X.4.5

§ 1. Het ANB kan beschikken over de volgende ontvangsten :

- 1° dotaties ;
- 2° leningen ;
- 3° fiscale heffingen voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan het ANB ;
- 4° retributies voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan het ANB ;
- 5° ontvangsten voortvloeiend uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domeingoederen ;
- 6° prijzen, schenkingen en legaten in contanten ;
- 7° inkomsten uit eigen participaties en uit door het ANB verstrekte leningen aan derden ;
- 8° opbrengsten uit de verkoop van eigen participaties ;
- 9° de subsidies waarvoor het ANB als begunstigde in aanmerking komt ;
- 10° terugvorderingen van ten onrechte gedane uitgaven ;
- 11° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens de voorwaarden, bepaald in de beheersovereenkomst ;
- 12° opbrengsten uit intellectuele rechten ;

13° de opbrengsten van de bosbehoudsbijdrage, bedoeld in artikel 90bis, § 4, van het Bosdecreet van 13 juni 1990 ;

14° andere middelen voortvloeiend uit decretale of reglementaire bijdragen of kosten vastgesteld in het Natuurdecreet van 21 oktober 1997, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het Jachtdecreet van 24 juli 1991, de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij en de uitvoeringsbesluiten ;

§ 2. Tenzij anders is bepaald in een decreet worden de ontvangsten, bedoeld in § 1, beschouwd als ontvangsten die bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven als bedoeld in artikel 9, § 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

In afwijking van het eerste lid zijn de in § 1, 5°, 6°, 9° en 11° genoemde ontvangsten te beschouwen als toegewezen ontvangsten zoals bedoeld in artikel 12, § 2 van het comptabiliteitsdecreet. Zij mogen aangewend worden voor het duurzame beheer van onroerende goederen die in eigen beheer zijn van het ANB.

In afwijking van het eerste lid zijn de in § 1, 12° genoemde ontvangsten te beschouwen als toegewezen ontvangsten zoals bedoeld in artikel 12, § 2 van het comptabiliteitsdecreet. Zij mogen aangewend worden voor sensibilisering en informatieverstrekking.

In afwijking van het eerste lid zijn de in § 1, 13° genoemde ontvangsten te beschouwen als toegewezen ontvangsten zoals bedoeld in artikel 12, § 2 van het comptabiliteitsdecreet. Zij mogen aangewend worden voor het uitvoeren van compenserende bossingen in uitvoering van artikel 90bis, § 4 van het Bosdecreet.

§ 3. Het ANB kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het agentschap beoordeelt vooraf de opportuniteit en de risico's van de aanvaarding.

§ 4. Het ANB kan de kennis die het heeft opgedaan bij de uitoefening van haar missie en taken te gelde maken in binnen- en buitenland.

HOOFDSTUK V

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

AFDELING 1

Oprichting

Artikel X.5.1

§ 1. Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht zoals bedoeld in artikel 10 van het Kaderdecreet. Dat agentschap heeft als naam Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. Het is de rechtsopvolger van het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuurbehoud en het Eigen Vermogen van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer opgericht bij decreet van 21 december 1990 houdende de begrotingstechnische bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het INBO behoort.

AFDELING 2

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel X.5.2

Het INBO is een Vlaamse Wetenschappelijke Instelling die als missie heeft bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen van het milieubeleid, bedoeld in artikel 1.2.1, § 1, door te zorgen voor beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening inzake instandhouding, ontwikkeling, beheer en duurzaam gebruik van het leefmilieu, in eerste instantie het natuurlijk milieu en de biologische diversiteit, en door de uitvoering van de milieu- en natuurrapportage.

Artikel X.5.3

Het INBO heeft tot taak :

- 1° het conceptualiseren en initiëren van multidisciplinair wetenschappelijk onderzoek op basis van de beleidsnoden en -vragen ;
- 2° het zelf organiseren, verrichten van en participeren in wetenschappelijk beleidsvoorbereidend en –ondersteunend onderzoek ;
- 3° het vertalen en integreren van de verworven inzichten ter ondersteuning van beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie ;
- 4° het verlenen van wetenschappelijke diensten ter ondersteuning van het beleid en van de doelgroepen, o.a. door advisering, experimentele analyses, het aanreiken van producten, technieken, concepten en documentatie ;
- 5° het opbouwen van beleidsrelevante kennis en verspreiden ervan ondermeer bij middel van wetenschappelijke publicaties, onderzoeksrapportering en voordrachten ;
- 6° het zorgen voor de monitoring van de biodiversiteit, het duurzame gebruik van de natuur en van de milieukwaliteit voor zover relevant voor de natuur en het natuurlijk milieu ;
- 7° het periodiek rapporteren over de toestand van het milieu, met inbegrip van de natuur en het natuurlijk milieu, en over de effecten van het milieubeleid en de mate waarin de vooropgestelde milieubeleidsdoelstellingen werden bereikt ; het opmaken van toekomstverkenningen en het evalueren van de kennis en de monitoring terzake.

Artikel X.5.4

§ 1. Het INBO kan alle activiteiten verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot het vervullen van zijn missie of taken.

§ 2. Het INBO kan de onroerende goederen verwerven die nuttig zijn voor de uitvoering van zijn missie en taken. Het kan die goederen tevens vreemden als ze niet langer nuttig zijn.

§ 3. Het INBO kan, voor zover dat wenselijk is, laboratoria oprichten om analyses of metingen uit te voeren, maar kan die ook laten uitvoeren in andere

laboratoria. De Vlaamse regering kan een referentielaboratorium aanwijzen.

AFDELING 3

Financiële middelen

Artikel X.5.5

§ 1. Het INBO kan beschikken over de volgende ontvangsten :

- 1° dotaties ;
- 2° leningen ;
- 3° fiscale heffingen voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan het INBO ;
- 4° retributies voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan het INBO ;
- 5° de overdracht van de middelen van het Eigen Vermogen van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer en het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuurbehoud ;
- 6° ontvangsten uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domeingoederen ;
- 7° beurzen, prijzen, schenkingen en legaten in contanten ;
- 8° inkomsten uit eigen participaties en uit door het INBO verstrekte leningen aan derden ;
- 9° opbrengsten uit de verkoop van eigen participaties ;
- 10° de subsidies waarvoor het INBO als begunstigde in aanmerking komt ;
- 11° terugvorderingen van ten onrechte gedane uitgaven ;
- 12° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens de voorwaarden, bepaald in de beheersovereenkomst ;
- 13° opbrengsten uit intellectuele rechten ;

§ 2. Tenzij anders is bepaald in een decreet worden de ontvangsten, bedoeld in § 1, beschouwd als ont-

vangsten die bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven als bedoeld in artikel 9, § 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

In afwijking van het eerste lid zijn de in § 1, 5° tot en met 12° genoemde ontvangsten te beschouwen als toegewezen ontvangsten zoals bedoeld in Artikel 12, § 2 van het Comptabiliteitsdecreet. Zij mogen aangewend worden voor het verrichten van de nodige investeringen, de aankoop van het nodige materiaal, het aanwerven en tewerkstellen van het nodige personeel met betrekking tot de in § 1, 5° tot en met 14° genoemde ontvangsten en de daaruit voortvloeiende noden en verplichtingen.

§ 3. Het INBO kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het agentschap beoordeelt vooraf de opportuniteit en de risico's verbonden aan de aanvaarding.

§ 4. Het INBO kan de kennis die het heeft opgedaan bij de uitoefening van zijn missie en taken te gelde maken in binnen- en buitenland.

HOOFDSTUK VI

Gemeenschappelijke bepalingen

AFDELING 1

Bestuur en werking

Artikel X.6.1

De bepalingen van het Kaderdecreet zijn van toepassing op de agentschappen, bedoeld in deze titel.

De agentschappen, bedoeld in deze titel, streven hun missie na en voeren hun taken uit om een bijdrage te leveren aan de beleidsvoorbereiding, met inbegrip van de milieuplanning en de regelgeving, of om het vastgestelde beleid uit te voeren. De beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering maken het voorwerp uit van de door de Vlaamse regering en het departement aangestuurde beleids- en beheerscyclus.

De Vlaamse regering kan nadere regelen vaststellen met betrekking tot het bestuur en de werking van de agentschappen, bedoeld in deze titel.

AFDELING 2

Raadgevend comité

Artikel X.6.2

De Vlaamse regering kan op voorstel van het hoofd van een in deze titel bedoeld agentschap een raadgevend comité oprichten.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen betreffende de taak, de samenstelling en de werking van het raadgevend comité en een vergoeding bepalen voor de leden ervan.

AFDELING 3

Relatie met andere bestuursniveaus, beleidsdomeinen en actoren, inhoudelijke samenwerking en coördinatie

Artikel X.6.3

In het kader van hun missie en taken dragen de in deze titel bedoelde agentschappen, in samenwerking binnen het beleidsdomein en gecoördineerd door de Vlaamse regering en het departement, bij tot :

- 1° de internationale, Europese, bovengewestelijke en intergewestelijke samenwerking en besluitvorming op milieugebied ;
- 2° het stimuleren van de realisatie van de doelstellingen van het milieubeleid door andere beleidsdomeinen en de uitbouw van vormen van samenwerking hiervoor ;
- 3° de realisatie van vormen van samenwerking met lokale overheden ;
- 4° de realisatie van vormen van samenwerking met niet-gouvernementele organisaties en belangengroepen.

Artikel X.6.4

In het kader van hun missie en taken dragen de in deze titel bedoelde agentschappen, in samenwerking binnen het beleidsdomein en gecoördineerd

door de Vlaamse regering en het departement, bij tot :

- 1° de volledige omzetting en toepassing van het internationaal en Europees milieurecht en van de samenwerkingsakkoorden met de andere gewesten ;
- 2° de communicatiestrategie en -planning van het beleidsdomein, met inbegrip van sensibilisering en informatieverstrekking ;
- 3° de realisatie van een breed maatschappelijk draagvlak voor hun missie en het bevorderen van de maatschappelijke participatie daarin ;
- 4° het gecoördineerde doelgroepenbeleid van het beleidsdomein ;
- 5° de ontwikkeling van een zo goed mogelijk geïntegreerd instrumentarium voor het milieubeleid ;
- 6° het bepalen van de informatiebehoefte, de geïntegreerde inzameling van gegevens en informatie en het geïntegreerd informatiebeheer ;
- 7° de geïntegreerde aansturing van het wetenschappelijk onderzoek.”

HOOFDSTUK II

Wijzigingen aan diverse wetten en decreten

AFDELING I

Wijzigingen aan de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging

Artikel 6

In artikel 32septies van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, ingevoegd bij het decreet van 12 december 1990, wordt § 1 vervangen door wat volgt :

“§ 1. De uitvoering van de in § 2 hierna vermelde taken wordt vanaf 1 januari 1991 voor het hele Vlaamse Gewest uitsluitend toevertrouwd aan een vennootschap die de rechtsvorm heeft van een

naamloze vennootschap en opgericht is door de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen of een dochtermaatschappij hiervan.

Het Vlaamse Gewest dient steeds direct of indirect te beschikken over ten minste de helft plus één van de aandelen in het kapitaal van de vennootschap.”.

Artikel 7

In artikel 32octies, § 1, 1°, van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 12 december 1990, worden de woorden “de Maatschappij” vervangen door de woorden “de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht, hierna de Maatschappij te noemen”.

Artikel 8

In artikel 35quinquies, § 7, van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 22 december 2000 worden de woorden “de leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “het hoofd van het agentschap”.

Artikel 9

In artikel 35octies, § 2, van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 25 juni 1992 en gewijzigd bij het decreet van 20 december 1996, worden de woorden “alook de directeur-generaal van de administratie Milieu-, Natuur, Land- en Waterbeheer of zijn gemachtigde” geschrapt.

Artikel 10

In artikel 35novies, § 4, van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 25 juni 1992, worden de woorden “de leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “het hoofd van het agentschap”.

Artikel 11

In artikel 35quinquiesdecies, § 1 en § 2, en 35noviesdecies, van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 22 december 2000, worden de woorden

“adjunct-leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “algemeen directeur”.

Artikel 12

Artikel 32bis, 32ter, 32quaeter, 32 quinquies, 32decies, van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 12 december 1990, en artikel 32undecies, ingevoegd bij het decreet van 1 juli 1992 en gewijzigd bij het decreet van 15 december 1993, worden opgeheven.

AFDELING II

Wijzigingen aan het decreet van 2 juli 1981
betreffende de voorkoming en het beheer
van afvalstoffen

Artikel 13

In het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen worden de volgende artikelen opgeheven :

- 1° artikel 38, gewijzigd bij het decreet van 7 juli 1998 ;
- 2° artikel 39, gewijzigd bij de decreten van 20 april 1994 en 5 juli 2002 ;
- 3° artikel 40, 41, 42, 44 en 45, vervangen bij het decreet van 20 april 1994 ;
- 4° artikel 43, vervangen bij het decreet van 20 april 1994 en gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2001.

AFDELING III

Wijzigingen in het decreet van 24 januari 1984
houdende maatregelen inzake
het grondwaterbeheer

Artikel 14

In artikel 28ter, § 5 en § 6, 28decies, § 5, 28undecies, § 1, en 28quaterdecies, § 3, van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer, ingevoegd bij het decreet van 20 december 1996 en vervangen bij het decreet van

22 december 1999, worden de woorden “de leidend ambtenaar” telkens vervangen door de woorden “het hoofd van het agentschap”.

Artikel 15

In artikel 28ter, § 2, 7°, b), 28duodecies, § 1, en 28terdecies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 december 1996 en 22 december 1999, worden de woorden “adjunct-leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “algemeen directeur”.

Artikel 16

In artikel 28ter, § 6, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 december 1996 en vervangen bij het decreet van 22 december 1999 worden de woorden “de administratie Milieu-, Natuur, Land- en Waterbeheer” vervangen door de woorden “de Maatschappij”.

Artikel 17

In artikel 28sexies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 december 1996 en vervangen bij het decreet van 22 december 1999, wordt § 4 vervangen door wat volgt :

“§ 4. De gemeentelijke regies, intercommunales en alle andere maatschappijen die instaan voor een openbare watervoorziening en de vergunningverlenende overheden verlenen hun medewerking en verstrekken aan de Maatschappij op eenvoudig verzoek alle gegevens en inlichtingen die nodig zijn voor de vestiging en de inning van de heffing.”

Artikel 18

In artikel 28duodecies, § 2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 december 1996 en vervangen bij het decreet van 22 december 1999, worden de woorden “directeur-generaal van de administratie Milieu-, Natuur, Land- en Waterbeheer” vervangen door “algemeen directeur van de Maatschappij”.

Afdeling IV

Wijzigingen in het Bosdecreet van 13 juni 1990

Artikel 19

In artikel 4 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999 en 19 juli 2002, wordt punt 6 vervangen door wat volgt :

“6. Bosbeheer : de functionele diensten die door de Vlaamse regering worden belast met : a) het beheer van de bossen ; b) de handhaving van dit decreet, inzonderheid voor wat betreft de vaststelling van bosmisdrijven en de vervolging van bosmisdrijven overeenkomstig titel XI van het Boswetboek van 19 december 1854.”.

Artikel 20

In artikel 13, derde lid en 87, derde lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 23 januari 1991, worden de woorden “Fonds voor preventie en sanering inzake Leefmilieu en Natuur” vervangen door de woorden “Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 21

In artikel 60 van hetzelfde decreet worden de woorden “Fonds voor preventie en sanering inzake Leefmilieu en Natuur” vervangen door de woorden “Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 22

In artikel 112 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 23 januari 1991, worden de woorden “gestort in het fonds voor preventie en sanering inzake Leefmilieu en Natuur dat is ingeschreven in de begroting van het Vlaamse Gewest” vervangen door de woorden “toegewezen aan het Agentschap voor Natuur en Bos”.

AFDELING IV

Wijzigingen aan het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met afzonderlijk beheer

Artikel 23

In artikel 4 van het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met afzonderlijk beheer, gewijzigd bij de decreten van 24 juli 1991 en 23 november 1994, wordt het tweede lid opgeheven.

AFDELING V

Wijzigingen aan het Jachtdecreet van 24 juli 1991

Artikel 24

Aan artikel 12, laatste zin van het Jachtdecreet van 24 juli 1991, worden de volgende woorden toegevoegd : “die wordt betaald door het Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 25

In artikel 17 en 25, eerste lid, van het Jachtdecreet van 24 juli 1991, worden de woorden “de gewestdienst met afzonderlijk beheer Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur” vervangen door de woorden “het Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 26

In artikel 25, tweede lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “voormeld Fonds” vervangen door de woorden “het Agentschap voor Natuur en Bos”.

AFDELING VI

Wijzigingen aan het decreet van 21 oktober 1997
betreffende het natuurbehoud
en het natuurlijk milieu

Artikel 27

In artikel 2 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002, wordt 29° opgeheven.

Artikel 28

Aan artikel 10, § 2, 3°, van hetzelfde decreet worden de volgende woorden toegevoegd : “voor zover dit relevant is voor de toetsing van de resultaten van het gevoerde beleid aan de in de milieuregeling of de milieuplaning vastgestelde beleidsdoelstellingen”.

Artikel 29

In artikel 41, § 2, van hetzelfde decreet worden de woorden “gestort in het

Mina-fonds” vervangen door de woorden “toegewezen aan het Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 30

In artikel 52, § 1, van hetzelfde decreet wordt het woord “Mina-fonds” vervangen door de woorden “het Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 31

In artikel 52, § 2, van hetzelfde decreet worden de woorden “voormeld fonds” vervangen door de woorden “het Agentschap voor Natuur en Bos”.

Artikel 32

In artikel 57 van hetzelfde decreet worden de woorden “gestort in het Mina-fonds” vervangen

door de woorden “toegewezen aan het Agentschap voor Natuur en Bos”.

HOOFDSTUK III

Machtigingsbepaling

Artikel 33

De Vlaamse regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetbepalingen te wijzigen, aan te vullen, te vervangen of op te heffen om ze in overeenstemming te brengen met deze titel en het Kaderdecreet.

De besluiten die krachtens deze bepaling worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben indien ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen negen maanden na de datum van hun inwerkingtreding. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum.

De in deze paragraaf aan de Vlaamse regering opgedragen bevoegdheid vervalt negen maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens deze paragraaf zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd alleen bij een decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

HOOFDSTUK IV

Overdracht van goederen

Artikel 34

De onroerende goederen die eigendom zijn van het Vlaamse Gewest omwille van een doelstelling, bedoeld in de missie van het ANB en de Vlaamse Milieumaatschappij voor Water en Lucht, worden zonder schadeloosstelling in volle eigendom aan deze agentschappen overgedragen.

Ter uitvoering hiervan en ter uitvoering van artikel 90 van het Bosdecreet worden de voorwaarden en nadere regelen van die overdracht bepaald door de Vlaamse regering.

Artikel 35

De middelen, roerende en onroerende goederen, evenals alle rechten en plichten die behoren tot het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuurbehoud en het Eigen Vermogen van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer, opgericht bij het decreet van 21 december 1990 houdende de begrotingstechnische bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991, worden overgedragen aan het INBO.

HOOFDSTUK V

Slotbepalingen

Artikel 36

Voor zover in de Vlaamse openbare instellingen waarvan de bij dit decreet opgerichte entiteit de rechtsoptvolger is, leidinggevende titularissen van rang A2L aanwezig zijn op datum van inwerking-treding van dit decreet, worden bij deze entiteit een gelijk aantal functies van algemeen directeur voorzien als er voormelde titularissen zijn, tot de betrokkenen de entiteit verlaten of aangesteld worden in een andere functie.

Artikel 37

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel, 6 februari 2004.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en
Ontwikkelingssamenwerking,*

Ludo SANNEN
